

**VOLEBNÝ PROGRAM
SLOVENSKEJ
NÁRODNEJ
STRANY**

**SME SLOVÁCI
SLOVÁKOM SLOVENSKÚ VLÁDU**

Rok 2006

VOLEBNÝ PROGRAM SNS pre voľby 2006

O b s a h

Politický úvod

- I. Hospodárstvo 21.storočia, šanca pre Slovensko
- II. Pôdohospodárstvo
- III. Stavebníctvo a doprava
- IV. Regionálny rozvoj
- V. Životná úroveň, sociálna politika a zdravotníctvo
- VI. Školstvo, veda, kultúra a cirkvi
- VII. Legislatíva a verejná správa
- VIII. Životné prostredie a ochrana prírody
- IX. Ľudské práva a práva národnostných menšín
- X. Zahraničná politika, armáda, bezpečnosť

Politický úvod

Rok 2006 je zlomovým rokom, ktorý rozhodne o ďalšom osude a smerovaní Slovenska a slovenského národa.

Po takmer ôsmich rokoch pôsobenia predchádzajúcej a súčasnej vlády sa naša vlasť, náš spoločný *Slovenský dom*, ocitá v hlbokkej kríze, ktorá sa dotýka takmer všetkých oblastí života spoločnosti. Úpadok a bieda, ktoré sú výsledkom nezodpovednej a ignorantskej politiky, sa dotýkajú nielen materiálnej stránky bytia väčšiny slovenského národa, ale ohrozujú i samotnú jeho dušu, duchovnú sféru a duchovné hodnoty.

Výsledkom toho, čo táto vláda nazýva reformy, je predovšetkým ľahkovážny výpredaj národného bohatstva, monopolných spoločností strategického charakteru, od ktorých závisia budúca efektívnosť slovenskej ekonomiky a uspokojovanie sociálnych potrieb spoločnosti. Hrozí, že ak vypredáme ešte pôdu, lesy a vodu, budeme jeden z mála štátov sveta, ktoré majú vymedzené vlastné územie, ale nebudeme vlastníkom jeho prírodných daností a pôdy.

Slovenskom sa šíri chudoba a čím ďalej, tým viac obyvateľov Slovenska pociťuje sociálnu neistotu a stratu perspektív vo vlastnom štáte. Pod tlakom pocitu bezmocnosti a existenčných problémov značný počet ľudí stráca záujem o veci verejné a o uplatňovanie svojich občianskych a demokratických práv.

Výsledkom kultúrnej a duchovnej devastácie spoločnosti je hlboká morálna kríza Slovenska. Vedomie národa je otupované a ohlupované prehnaným, až jednostranným mediálnym presadzovaním modelov cudzej kultúry, ktoré vraj „sú“ zárukou úspechu a vzorom morálky a etiky. Vytvára sa akýsi tvarovateľný modelový svetoobčan, bez väzby na rodinu, obec, na národ a štát, ale aj na podnik a národné a štátne inštitúcie.

Devastácia, úpadok a strata morálnych hodnôt sa najvypuklejšie prejavuje v politickom prostredí. Podvody na voľbách, kupčenie s poslancami v NR SR, vzájomné vydieranie a lokajské podriaďovanie sa vonkajším vplyvom sa stalo bežnou praxou. Politické prostredie a politická kultúra sú pokrivené, demokracia slúži moci a nie ľuďom. Typickým príkladom chorej slovenskej politiky je fakt, že o osude slovenského národa a štátu už druhé vládne obdobie de facto rozhoduje strana maďarskej menšiny, ktorá ako politická strana programovo úzko územne a etnicky zameraná nemá právo ani opodstatnenie stáť na čele štátu!

Rok 2006 je zároveň zlomovým rokom pre Slovensko a slovenský národ nielen preto, že je rokom, v ktorom sa uskutočnia predčasné parlamentné voľby. Rok 2006 je rokom, v ktorom história radí

našej súčasnosti. V tomto roku si slovenský národ pripomenie 135. výročie založenia Slovenskej národnej strany – najstaršej politickej strany Slovákov.

SNS vždy mala a má jediný cieľ – obhajovať národné záujmy slovenského národa! Z tohto pohľadu je jedinečnou stranou na Slovensku, ktorá sa vždy zasadzovala o duchovné a materiálne povznesenie Slovákov a všetkých obyvateľov Slovenska. SNS ako národná, kresťanská a sociálne orientovaná strana svoje snaženie opierala o realitu, že historicky sme spoločnosťou tvrdej a poctivej práce za vlastné prežitie a lepšie životné podmienky. Princíp sociálnej solidarity a morálnych hodnôt formoval naše národné tradície, vďaka čomu sme prežili aj duchovne. Nikdy sme nikoho neovládali, nikdy sme nežili z cudzej práce. SNS ako jediná vždy jednoznačne presadzovala sebaurčovací právo slovenského národa a vznik samostatného slovenského štátu, ktorý sa hlavne jej pričinením stal skutočnosťou dňa 1. 1. 1993.

Dnes Slovenská národná strana má opäť historickú úlohu a povinnosť snažiť sa vyvieť Slovensko z materiálneho, sociálneho, ale i duchovného úpadku. SNS je jedinečným politickým subjektom v politickom systéme SR. Ako strana programovo založená na troch základných princípoch: národnom, kresťanskom a sociálnom odmieta pohrúvanie sa s rozličnými politologickými definíciami a -izmami a ponúka Slovensku „živú vodu z histórie pre súčasnosť“ – ponúka „Národný program obrody Slovenska“, ktorý je programom dôslednej obhajoby národných záujmov vo všetkých oblastiach života spoločnosti.

Národný program obrody Slovenska je založený na kultúrno-humanistických hodnotách, sociálnej spravodlivosti a pracovitosti ľudí, čo sú princípy, ktoré spoločnosť na Slovensku má hlboko zakorenené vo svojom vedomí a bytí. Je to program originálny, vychádzajúci z daností Slovenska a potrieb jeho obyvateľov, pretože sa nemôžeme a nesmieme stále len niekomu a niečomu prispôbovať, ale musíme mať jasnú predstavu o svojej budúcnosti – politickej, štátnej, sociálno-ekonomickej a kultúrno-duchovnej. Snažíme sa ním vytvoriť prostredie, aby realizátorom obrody Slovenska a nositeľom jeho pokroku sa stal aktívny a činorodý človek a nie vševediace politické elity. Program je postavený na nasledovných prioritách:

1. Na vytvorení efektívneho, úsporného a pružného systému štátnej moci a jeho inštitúcií.
2. Na posilnení demokratického, právneho, sociálneho a národného štátu. V praxi bude SNS dôsledne presadzovať ústavný princíp rovnosti ľudí pred zákonom vo svojich právach a povinnostiach. Vo svojich občianskych právach a povinnostiach nemôže byť nikto z akéhokoľvek titulu zvýhodnený, alebo znevýhodnený.
3. Na zvýšení obranných schopností štátu v komplexe jeho politických, vojenských, energetických, potravinových a sociálno-ekonomických funkcií dostatočnej bezpečnosti.
4. Na prehĺbení medzinárodnej politickej orientácie štátu na EÚ, jej ďalšom rozširovaní na východ, pri zachovaní funkcií národného štátu. SNS bude preto presadzovať, aby EÚ v budúcnosti sa formovala ako spoločenstvo nezávislých a suverénnych štátov. V otázkach vojenskej bezpečnosti popri NATO orientovať sa na vytvorenie a posilnenie vojensko-politickej identity EÚ a samostatnosti SR.
5. Na zvýšení kultúrnej a vzdelanostnej úrovne národa tak, aby sa posilňovala identita človeka, národa a štátu ako protiváha rizikovej globalizácie kultúry a vytvárania globálnych pseudohodnôt. SNS zastáva názor, že v tejto oblasti úloha štátu, jeho inštitúcií a inštitútov, vrátane štátneho rozpočtu a verejných rozpočtov, je nezastupiteľná. Náklady na vzdelávanie musí niesť prevažne štát a nie občan.
6. Na prehodení sociálnych reforiem, predovšetkým zdravotnej, školskej, dôchodkovej a ďalších. Reformy musia slúžiť ľuďom, nesmú deptať ľudskú dôstojnosť a vytvárať v rôznej forme hendikepovaného slovenského občana.
7. Na vybudovaní výkonnej, konkurencieschopnej a efektívnej ekonomiky. Na prijímaní takých opatrení a riešení, aby efekty z ekonomiky slúžili predovšetkým rozvoju Slovenska a zlepšeniu životnej úrovne jeho občanov.
8. Na orientovaní hospodárskej politiky na nastavenie priorít a na cielenú alokáciu a združovanie bankových, kapitálových a verejných zdrojov a zdrojov EÚ na posilňovanie regionálnej súdržnosti Slovenska cestou ekonomického, sociálneho a kultúrneho rozvoja. Regionálna roztrieštenosť a zaostalosť oslabuje štát, plodí závisť, korupciu a spôsobuje únik „mozgov“ zo štátu a regiónov.
9. Na stabilite a podpore poľnohospodárstva tak, aby spĺňalo úlohu garanta dostatočnej potravinovej bezpečnosti štátu, postupne prispievalo k posilňovaniu energetickej dostatočnosti a tiež sociálnej a environmentálnej stability regiónov.
10. Na podpore a zlepšení podnikateľského prostredia a na vymožitelnosti práva v reálnom čase. SNS sa bude usilovať o harmonizáciu a vyváženosť potrieb a záujmov zamestnancov a zamestnávateľov. Konkrétnymi opatreniami bude podporovať rast produktivity, investičných aktivít a ziskovosti v hospodárskej sfére tak, aby neboli ohrozené potreby spoločnosti a občanov.

Jediným kompasom pre každé naše rozhodovanie bude národný záujem Slovenska. Ten bude viesť výber partnerov pre uskutočnenie nášho programu po parlamentných voľbách. SNS je pripravená

spolupracovať so všetkými slovenskými politickými stranami, ktoré sa stotožnia s potrebou razantnej a dôslednej obhajoby národných záujmov Slovenska. Je pripravená využiť historickú príležitosť vytvoriť vládu SR zloženú len zo slovenských politických strán a vytvoriť zo Slovenska spoločný *Slovenský dom*, v ktorom budú mať dôstojné miesto pre život všetci, pre koho je Slovensko vlasťou! SNS má ambície a predpoklady byť jazýčkom na váhach pre vytvorenie novej slovenskej vlády.

Na dosiahnutie tohto cieľa prizývame ku spolupráci všetkých, ktorým ide o obrodu a rozvoj Slovenska!

I. HOSPODÁRSTVO 21. STOROČIA, ŠANCA PRE SLOVENSKO

Napriek vykazovaným tzv. makroekonomickým úspechom dvoch posledných vlád, hlavne údajom o tempe ekonomického rastu, mnohí ľudia na Slovensku žijú v chudobe, prepadajú sa do sociálnej siete. Ide o dlhodobu nezamestnaných, veľkú časť mladých rodín s deťmi, väčšinu dôchodcov. Na túto skutočnosť upozornil aj Eurostat, podľa ktorého sme krajinou EÚ s najväčším počtom chudobných. Na hranici biedy sa podľa Eurostatu nachádza viacej ako pätina slovenských domácností.

V porovnaní s vyspelými štátmi znížila sa relatívna úroveň výkonnosti ekonomiky Slovenska. Podľa správy OECD, uverejnenej 4. januára 2005, spomedzi členských štátov OECD Slovensko patrí k najchudobnejším štátom s podielom 49 % priemeru HDP na obyvateľa v OECD. Sme 5. najchudobnejším štátom EÚ s približne 55 % jej priemeru.

Napriek vykazovaným makroekonomickým úspechom slovenská ekonomika nevytvára predpoklady pre udržanie tempa rozvoja a hlavne pridanej hodnoty po r. 2007 (po nábehu veľkých investičných akcií zahraničného kapitálu, spojeného s automobilovým priemyslom). Napriek rastu hrubej produkcie podiel jej hlavných zložiek – spotreby a pridanej hodnoty – zostáva dlhodobu takmer nemenný. Znamená to, že sa stávame, aj v prípade zahraničných investícií, výrobnou manufaktúrou s vysokou úrovňou manuálnych zručností a s nízkym podielom realizácie vlastných inovácií a poznatkov. Dokazuje to aj skutočnosť, že dovozná náročnosť rastie sústavne rýchlejšie ako exportná výkonnosť ekonomiky. Na percento rastu vývozu tovarov a služieb potrebujeme zvýšiť dovoz tovarov a služieb za približne 2 %, čo nie sme schopní vykompenzovať rastom pridanej hodnoty.

Okrem nedostatočných inovácií a manufaktúrneho typu výroby je to spôsobené aj stagnujúcou mierou investovania (z tvorby hrubého fixného kapitálu) ako podielu na tvorbe HDP, čo sa pohybuje na úrovni 25,5 % . Najväčšia časť investícií smeruje do priemyselnej výroby s prevahou v automobilovom priemysle, ktorý už dnes sa podieľa 33,6 % na priemyselnej výrobe štátu. To spolu s niektorými ďalšími investíciami veľkých nadnárodných spoločností spôsobilo, že slovenská ekonomika sa nerozvíjala plošne v rámci územia Slovenska a ani inovatívne a kvalitatívne z pohľadu celého hospodárstva s následným dopadom na zamestnanosť, sociálnu úroveň a kvalitu života v regiónoch.

Aj to je príčinou, že dnes približne 250 000 mladých ľudí pracuje v zahraničí a nezakladá si rodinu. Často ide o vysokovzdelaných jedincov, ktorí nemajú možnosť uplatniť svoju kvalifikáciu a kreativitu doma.

Na Slovensku sa hrozivo uzatvorili rozdiely medzi regiónmi. Východné Slovensko patrí medzi 10 najchudobnejších regiónov rozšírenej EÚ. V životnej úrovni väčšiny občanov zaostávame za rokom 1989. Priemerná reálna mzda dosahovala v r. 2004 93,2 % úroveň z roku 1989. Prehĺbili sa rozdiely medzi občanmi a regiónmi. Až 70 % zamestnaných má hrubú mesačnú mzdu pod jej priemernou nominálnou úrovňou. 1,2 mil. dôchodcov má priemerný reálny starobný dôchodok o 17 % nižší v porovnaní s rokom 1990. Na dôchodky vláda dáva len 7,5 % HDP, pričom priemer v EÚ je 12,6 % HDP. Pritom SR vykazuje druhú najvyššiu regionálnu mieru nezamestnanosti spomedzi 25 štátov EÚ.

Preto SNS na základe uvedených a ďalších skutočností presadzuje sociálno-ekonomický rozvoj Slovenska s trhovou ekonomikou 21. stor., ktorá zodpovedá národným, kresťanským a sociálno-ekonomickým podmienkam Slovenska. To znamená, že v ďalších rokoch ide o zabezpečenie trvalo-udržateľného a relatívne vysokého rastu HDP na obyvateľa, minimálne 5 %. K hlavným nástrojom na jeho dosiahnutie patrí podpora ekonomického rastu, tvorba pracovných miest, podpora regionálneho rozvoja, rozvoja infraštruktúry, poľnohospodárstva, stavebníctva, zdravotníctva, školstva, kultúry atď. Prostredníctvom systémových zmien SNS sa zameria najmä na rozvoj malého a stredného podnikania; na odstránenie byrokratických, legislatívnych, cenových a daňových prekážok, ktoré bránia rozvoju celej podnikateľskej sféry. V zmysle ústavy SNS sa zasadí za to, aby nerastné bohatstvo zostalo majetkom štátu. Jeho využitie musí byť riadené vládou a územnou samosprávou, a to na základe dočasných koncesíí za úhradu.

Ak SNS bude v Národnej rade SR a pokiaľ bude vo vláde, bude presadzovať rozvoj ekonomiky a rast blahobytu širokých vrstiev obyvateľstva v súlade s humánnou európskou tradíciou sociálnej solidarity, prepojením trhu s jasne určeným podnikateľským prostredím, súčinnosťou súkromného a verejného sektora.

Takto definovaný program SNS zodpovedá aj stanovisku Svetovej banky, podľa ktorej Slovensko potrebuje na dosiahnutie 75 % priemernej úrovne HDP na obyvateľa EÚ 15-ky 14 rokov a na vyrovnanie sa s jej priemerom, t. j. na 100 % jeho úrovne, 23 rokov. Ekonomický rast bude vo veľkej miere závisieť od rastu produktivity práce, tempa rastu spotreby domácností, tvorby hrubého kapitálu, ktorý by sa mal podieľať 38 % na jeho priemernom ročnom náraste.

SNS na základe poznania súčasného stavu spoločnosti a odporúčaní odborníkov, vrátane odborníkov z medzinárodných inštitúcií, vstupuje do volieb a po získaní dôvery voličov do NR SR, prípadne do vlády, s programom sociálne-ekonomického rozvoja Slovenska, jeho materiálnych a kultúrnych hodnôt. SNS bude dôsledne presadzovať reštrukturalizáciu ekonomiky v prospech zamestnanosti v odvetviach s vysokou pridanou hodnotou a so sofistikovanou výrobou, ako aj rozvoj terciárneho sektora. V tomto zmysle SNS uznáva potrebu reforiem, avšak nemôže vždy plne akceptovať ich vnútorný obsah. Časť reforiem bola podriadená vonkajším vplyvom a záujmom, spôsobila, že sme sa vzdali, alebo vzdávame majetku a ekonomických subjektov, od ktorých závisí budúca efektívnosť ekonomiky Slovenska a uspokojovanie sociálnych potrieb spoločnosti. To znamená finančných inštitúcií, plynárenstva, elektrární, elektrickej rozvodovej sústavy, ropovodu, plynovodu, telekomunikácií, pripravovanej privatizácie elektrární, vodární a kanalizácií, oboch letísk, karga atď.

SNS si uvedomuje výhody aj riziká globalizácie. Podporuje prílev priamych zahraničných investícií hlavne tam, kde nám chýbajú poznatkové a kapitálové zdroje, skúsenosti, možnosť uplatniť sa na svetovom trhu. Ide nám preto o umiestnenie kapitálu nielen na západnom Slovensku, ale plošne po celom území Slovenska. Rovnaké investičné príležitosti pre domáci a zahraničný kapitál, vytvorenie pracovných miest, ktoré budú lepšie rozmiestnené v regiónoch. SNS sa preto bude zasadzovať za vyrovnávanie úrovne regiónov, stanovenie nosných dlhodobých priorít a cieľov v záujme konzistencie spoločnosti, ekonomiky a štátu.

SNS podporí a bude presadzovať väčšiu účasť štátu na rozvoji priemyselných parkov, a to kombináciou a koordináciou štátnych, verejných (VÚC a fondy EÚ) podnikateľských a bankových zdrojov tak, aby prinášali vyššiu pridanú hodnotu, dlhodobú stabilitu prínosov a rozvoja. Pri väčšom využití štátnych a verejných prostriedkov na rozvoj regiónov SNS bude presadzovať zásadu ich postupnej návratnosti v podobe daní a odvodov zo zvýšenia zamestnanosti fyzických osôb, ziskovosti podnikov v súčte usporenia prostriedkov na rôzne sociálne dávky. Budeme presadzovať, aby reinvestícia ziskov do daného, alebo zaostávajúceho regiónu, bola odpočítateľnou položkou z daňového základu. Podobné riešenie budeme navrhovať aj pre umorenie úrokov z úverov podnikateľských subjektov z bankových inštitúcií na investičné akcie v zaostalých regiónoch.

V menovej a fiškálnej politike SNS sa bude orientovať na vyváženosť oboch politík, aby nedochádzalo k znevýhodňovaniu podnikateľskej sféry na úkor uspokojovania záujmov všetkých obyvateľov Slovenska. V tejto súvislosti politika SNS ako národne orientovanej a kresťanskej strany bude zameraná proti pretrvávaniu biedy, zbedačovaniu skupín občanov a za sociálne spravodlivý štát. Preto budeme požadovať spravodlivý daňový systém vo väzbe na výšku príjmov a na celkové bohatstvo daňových subjektov, zavedenie diferencovanej DPH na tovary, služby a výkony, ktoré zásadným spôsobom môžu zvýšiť ich dostupnosť pre chudobných, deti a prestarnutých občanov. V prvom rade sa zameriame na školské potreby a knihy, detské ošatenie, potraviny, lieky a zdravotné pomôcky. Podporíme plnohodnotný a integrovaný systém Štátnej pokladnice s prepojením na daňovú a colnú správu, obchodný register s účinnou finančnou kontrolou už v etape pred realizáciou výdavkov. V záujme sociálnej spravodlivosti budeme trvať na dopracovaní dôchodkového systému, aby bol sociálne spravodlivý v súlade s princípom zásluhovosti. Vo vzťahu zamestnávateľa a zamestnancov budeme presadzovať princíp sociálneho partnerstva, podporovať tvorbu podmienok pre mobilitu pracovných síl, rekvalifikáciu, využívanie práce na skrátenej úväzok a verejnoprospešných prác atď. Riešenie tohto problému považujeme za jednu z priorít.

SNS bude presadzovať výstavbu infraštruktúry a bytov za pevné zmluvné ceny, výstavbu diaľnice, európskych železničných koridorov, rozvoj energetiky, plynárenstva a komunikácií. Zavedenie mladomanželských pôžičiek s účasťou štátu, prehodnotenie rodinnej politiky štátu v prospech mladých rodín.

SNS bude sa usilovať o zastavenie rastúceho trendu zvyšovania zahraničnej aj vnútornej zadĺženosti štátu, ktorá od roku 1998 prudko rastie. Bude potrebné prijať účinné opatrenia v oblasti znižovania verejných výdavkov a zaviesť účinné kontrolné systémy.

Vo vzťahu k príjmom a výdavkom štátneho rozpočtu SNS bude presadzovať účinnú finančnú kontrolu nad verejnými financiami, a to v príjmovej aj výdavkovej časti rozpočtu. Rozpočtové príjmy zvyšovať podporou podnikania, výroby, služieb, racionalizáciou zdanenia a systému odvodov, podporou investičnej činnosti na Slovensku. Podporovať návratnosť prostriedkov zo zahraničia do investičných projektov na Slovensku. Vo výdavkovej časti SNS nepripustí plytvanie s rozpočtovými zdrojmi v podobe

výdavkov, ktoré nevedú k rozvoju ekonomiky ani k tvorbe zamestnanosti, sme proti únikom kapitálu. V tomto smere SNS uplatní nástroje, ktoré sa osvedčili v priemyselne vyspelých štátoch.

Vo vzťahu k privatizácii SNS bude usilovať o 51 % účasť štátu v strategických podnikoch, nepripustí, aby sa doteraz nesprivatizované podniky predali za zlomok ich skutočnej trhovej ceny. Neraz aj za ceny, ktoré predstavujú výšku ich 4 až 10 mesačného súčasného zisku. V tomto smere prehodnotíme všetky nové privatizačné projekty aj časť starých privatizačných projektov.

Pretože pre spoločenský a sociálno-ekonomický rozvoj Slovenska a jeho úspešné začlenenie do EÚ a tým aj do svetového hospodárstva je potrebné prijať základné rozvojové dokumenty s riešením rozvoja jednotlivých odvetví v dlhšom časovom období, SNS podporí práce na spracovaní strednodobého a dlhodobého výhľadu rozvoja Slovenska podľa metodiky, ktorá sa používa v priemyselne vyspelých štátoch.

SNS akceptuje členstvo Slovenska v EÚ. Sme však toho názoru, že EÚ musí byť spoločenstvom nezávislých suverénnych štátov. Pri tvorbe a prijímaní odporúčaní EÚ budeme sa striktné zasadzovať za obhajobu záujmov Slovenskej republiky a v tomto smere budeme trvať na úzkej koordinácii so štátmi s rovnakými záujmami. V tomto zmysle SNS bude požadovať, aby sa po dohode s EÚ pri definitívnom rozhodnutí o termíne vstupu Slovenska do Európskej menovej únie a pri zavedení eura zväžili klady a nedostatky tohto kroku, dopad na občanov a podnikateľov a na základe stanoviska nezávislých odborníkov sa rozhodlo o ďalšom postupe, vrátane kurzu meny. Aj keď NR SR ratifikovala Ústavnú zmluvu, doposiaľ táto zmluva nebola podpísaná prezidentom republiky. Preto v prípade, že sa vytvorí taká možnosť, podporíme referendum o jej prijatí ešte pred podpisom prezidenta.

SNS v záujme zachovania kultúrnej identity slovenského národa bude v celej oblasti kultúry, vedy a vzdelávania presadzovať hrdosť na vlastný národ a zvyšovanie jeho sebaúcty s pozitívnym dopadom na hospodárstvo. V tomto smere odmietame akékoľvek pseudohodnoty, ktoré deformujú historické vedomie a poznanie slovenského národa. Tento prístup nám nebráni v tom, aby sme z iných kultúr čerpali to, čo je humánne, čo nás bude obohacovať a bude v našom záujme.

SNS ako národná, kresťanská a sociálna strana si kladie za cieľ pozdvihnúť Slovensko a slovenský národ kultúrne, sociálne, ekonomicky a posilňovať jeho dôstojnosť. Ponúkame program zameraný na rast životnej úrovne, a nie na rast chudoby. V tomto smere z hľadiska programu SNS sú rozhodujúce tieto priority, ktoré chceme v parlamente a vo vláde presadzovať:

1. Formovanie takej hospodárskej politiky štátu, aby makroekonomické ukazovatele stanovené fiškálnou, menovou a rozpočtovou politikou, ako aj záväzkami štátu (EÚ a medzinárodné menové inštitúcie) boli vyvažované mikroekonomickou, propodnikateľskou politikou a opatreniami v prospech rozvoja hospodárskej sféry, zvyšovania zamestnanosti, životnej úrovne a odstraňovania regionálnych rozdielov.

2. Vytváranie podmienok pre spracovanie dlhodobej stratégie rozvoja Slovenska, prijatej konsenzom politických štruktúr tak, aby bola rešpektovaná i po prípadných politických zmenách. Cieľom je vytvoriť dlhodobu stabilnú prostredie pre rozvoj ekonomiky Slovenska, rast životnej úrovne občanov a perspektívu rozvoja podnikania a podnikateľských aktivít.

3. Presadzovať orientáciu dlhodobej stratégie na odstránenie inovačného a technologického zaostávania voči štátom EÚ s cieľom zvýšiť schopnosť súťaživosti, konkurenčnej schopnosti a výkonnosti a efektívnosti ekonomiky Slovenska. SNS k spracovaniu stratégie prizve odborníkov z verejnej sféry, vedeckovýskumnej základne a podnikateľskej sféry bez ohľadu na politickú príslušnosť. Presadíme, aby stratégia nepodliehala politicko-ideologickým tlakom, ale len dlhodobým záujmom Slovenska.

4. Budeme sa snažiť o zjednodušenie legislatívy, zvýšenie jej zrozumiteľnosti, ďalej sa budeme usilovať zabrániť jej častým, hlavne politicky motivovaným zmenám tak, aby sa vytvorilo stabilné prostredie pre perspektívy podnikania a uplatňovanie práv a povinností občanov. Vychádzame z toho, že 14 rokov štátnej samostatnosti a prebehnutých reforiem bolo dostatočne dlhé obdobie na sformovanie stabilného právneho prostredia, ktoré by nemalo stresovať spoločnosť, hospodársku sféru a občanov. Legislatívu v hospodárskej oblasti budeme zameriavať predovšetkým na zápas proti zbytočnej byrokracii, korupcii, klientelizmu a zneužívaniu politickej a hospodárskej moci pre úzko skupinové záujmy.

5. Vytvorenie rovnocenných podmienok pre zahraničný a domáci kapitál. V rámci uvedeného budeme presadzovať aj odstránenie diskriminácie jednotlivých hospodárskych subjektov a odvetví konaním iných domácich a zahraničných subjektov a monopolov. K tomu pripravíme príslušné regulačné opatrenia a úpravy pôsobnosti príslušných inštitúcií ako Protimonopolného úradu, Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, Slovenskej obchodnej inšpekcie, Telekomunikačného úradu atď.

6. V rámci rozvoja poznatkovej ekonomiky pripravíme opatrenia pre vznik a reguláciu dočasných (prípadne stálych) vedecko-výrobných združení zameraných na vývoj a realizáciu produkcie a služieb s vysokou pridanou hodnotou, na zvýšenie kvality produkcie, technológií a technologických procesov, ako aj zefektívnenie výroby. Vedecko-výrobné združenie by pôsobilo na báze kumulovaných zdrojov zo štátneho rozpočtu, verejných, bankových, podnikateľských zdrojov a zdrojov z fondov EÚ.

Zdroje zo štátneho rozpočtu (program rozvoja poznatkovej ekonomiky) z hľadiska efektívnosti využitia by boli viazané na etapovito výsledkovom a realizačnom princípe. Smerovanie zdrojov by prednostne bolo orientované na vznik nových a rozvoj produkčných kapacít v zaostávajúcich regiónoch a na zavádzanie vysokej technickej úrovne výrobkov a technológií. SNS tým zároveň sleduje cieľ orientovať výskumné kapacity vysokých škôl a iných vedeckých inštitúcií na konkrétne realizačné projekty a tak priblížiť vysoké školy vecne aj obsahovo potrebám hospodárskej praxe.

7. Popri dnes platných investičných stimuloch rozpracujeme regulačné opatrenia na zvýhodnenie investovania do zaostalých regiónov, vrátane reinvestovania zisku. Uplatníme pritom také inštitúty, ako je zrýchlenie odpisovania kapitálu, úhrady podnikateľských odvodov zo zvýšenia zamestnanosti po určitú dobu, zvlášť mladých ľudí a ľudí vyššieho veku. Budeme zvažovať aj úľavy na miestnych daniach až do výšky dane z príjmov zo zvýšenia zamestnanosti a podobne.

Uvedené opatrenia uplatníme aj na obnovu a rozvoj tradičných sektorov výroby a služieb slovenskej ekonomiky, predovšetkým v zaostávajúcich regiónoch, ak sú z dlhodobého hľadiska perspektívne v európskom ekonomickom priestore: sklo, keramika, zhodnocovanie drevnej suroviny, biotechnológie.

8. Rozvoj komplexnej infraštruktúry tak, aby sa vytvárali podmienky pre sociálny, ekonomický a kultúrny rozvoj regiónov v záujme štrukturálnej súdržnosti Slovenska. Osobitne sa zameriame na viacdrojové financovanie dopravnej infraštruktúry, napájanie obcí na verejné vodovody a kanalizáciu a na rozvoj služieb vo verejnom záujme (doprava, skupinové vykurovanie, rozvoj sieťových odvetví, výstavbu sociálnych bytov a bytov pre mladé rodiny atď.). Týmto prioritám podriadiť aj čerpanie zdrojov z fondov EÚ.

9. Sprísnenie dohľadu nad udržiavaním zdravého životného prostredia a dodržiavaním pravidiel ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci.

10. Podriadenosť v uskutočňovaní ekonomických a sociálnych reforiem kontinuálnemu hodnoteniu dopadov na obyvateľstvo s cieľom zvyšovania jeho sociálnej a životnej úrovne na strane jednej a rešpektovanie plnenia dlhodobých strategických cieľov a rozvoja podnikateľských aktivít na strane druhej.

II. PÔDOHOSPODÁRSTVO

je odvetvie národného hospodárstva, zaoberajúce sa získavaním najzákladnejších potrieb ľudstva, ktoré svoju činnosť odvíja od využívania obnoviteľných prírodných zdrojov, najmä pôdy.

Roľník, lesník, vodohospodár a potravinár nie je iba výrobcom potravín a surovín, ale aj tvorcom a správcom krajiny, prírody a zdravého životného prostredia.

Z tejto charakteristiky vyplýva, že harmonicky fungujúci rezort pôdohospodárstva je predpokladom optimálneho rozvoja a ekonomickej stability Slovenska a je v životnom záujme občanov krajiny, aby patril medzi priority každej slovenskej vlády. Význam a postavenie rezortu nemôže znižovať podiel na hrubom domácom produkte, ktorý sa pohybuje okolo 6,5 %, lebo verejnoprospešné funkcie svojou hodnotou trojnásobne prevyšujú produkčné, a to musí každá spoločnosť oceniť.

Treba si tiež uvedomiť, že podľa kritérií Európskej únie vyše 80 % územia SR má vidiecky charakter. Podpora rozvoja pôdohospodárstva priamo i nepriamo pozitívne ovplyvňuje kvalitu života polovice obyvateľov Slovenska, ktorí žijú na vidieku, a pomáha tak znižovať nežiaduce regionálne zaostávanie, ktoré nebezpečne zvyšuje sociálne napätie.

Polnohospodárstvo dodnes prežíva iba vďaka obetavosti a skromnosti za cenu:

- najnižšej priemernej mzdy v národnom hospodárstve (iba 70 %),
- zvyšovania zadĺženosti majetku (okolo 40 %),
- znižovania investícií, a tým zaostávania v technologickej úrovni (priemerný vek strojov je vyše 13 rokov),
- neustáleho nežiaduceho poklesu počtov hospodárskych zvierat (o 50 % menej oproti roku 1999),
- znižovania spotreby priemyselných hnojív (zo 400 kg na 80 kg na jeden hektár),
- produkovania finančnej straty a ohrozovania ekonomickej existencie, likvidácie celých výrobných špecializácií (zeleninárstvo, zemiakarstvo, kvetinárstvo, mliekarstvo, ovčiarstvo, včeliarstvo),

- narastania negatívnej obchodnej bilancie v agrokomoditách (až 20 mld.).

Na nepriaznivom vývoji v chlebovom odvetví sa presvedčivo podpisuje vývoj cien od roku 1989, keď ceny vstupov do poľnohospodárstva vzrástli indexom 375, ale ceny poľnohospodárskych výrobkov iba indexom 170 a tieto cenové „nožnice“ sa každým rokom otvárajú v neprospech poľnohospodárskej prvovýroby.

Poľnohospodársky pôdny fond je základný výrobný prostriedok pre podnikateľa na pôde. Naša pôda nevyvíka bonitou, keď jej prirodzená úrodnosť je oproti Česku nižšia o 10 %, Maďarsku o 20 %, Rakúsku o 28 % a Nemecku o 41 %. Vlastníme najnižšiu výmeru pôdy na obyvateľa: ornej pôdy 0,27 ha a poľnohospodárskej 0,45 ha z okolitých štátov, keď napr. v Maďarsku je to 0,45 ha o. p. a 0,60 p. p. na obyvateľa. Napriek tomu sme schopní pri racionálnom využívaní pôdneho fondu vyrobiť potraviny pre 10 miliónov ľudí.

V dôsledku historických a politicko-právnych vplyvov vznikla na území Slovenska v evidencii pôdneho fondu komplikovaná a neprehľadná situácia, veľká rozdrobenosť, nevyjasnené vlastnícke vzťahy a kategória pôdy neidentifikovaných vlastníkov, ktorej výmera sa odhaduje na viac ako 500 tisíc hektárov, čo je vyše 11 % z nášho poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu.

Táto situácia paralyzuje nielen perspektívne, dlhodobé investovanie a podnikanie, charakteristické pre pôdohospodárstvo, ale obmedzuje rozvoj trhu s pôdou a čerpanie fondov EÚ.

V záujme odstránenia tohto historického bremena SNS bude presadzovať:

- v lehote 4 rokov ukončiť usporiadanie registra obnovenej evidencie pozemkov (ROEP) na zostávajúcej cca. 44 %-nej výmere pridelením potrebnej finančnej čiastky,
- postupne vykonať optimálne scelovanie rozdrobených pozemkov podľa vlastníkov (komasácia),
- doriešiť pôdu neznámych vlastníkov v zmysle pôvodného zákona č. 180 z roku 1995 Z. z. jej prevodom do vlastníctva štátu,
- prehodnotiť nájomné zmluvy uzavreté Slovenským pozemkovým fondom na štátnu pôdu a pôdu neznámych vlastníkov,
- so spätnou účinnosťou troch rokov preveriť reštitučné konania pri lesných a poľnohospodárskych pozemkoch a väčšie zámeny a náhrady pôdy.

Konkurencieschopnosť – jej zachovanie a zvýšenie je kľúčovým problémom v poľnohospodárstve.

Zvyšovanie konkurencieschopnosti klasickými nástrojmi, ako je znižovanie nákladov, zvyšovanie produktivity práce v poľnohospodárstve, má svoje limity a zdá sa, že u nás sú už vyčerpané, a preto SNS považuje za potrebné:

- vyvinúť tlak na zrovnoprávenie dotačných podmienok v krajinách EÚ, lebo žiadna agrárna ekonomika nemôže konkurovať dlhodobo, ak jej podpora dosahuje 50 % oproti „starým“ členom EÚ a je o 10 % nižšia ako v susedných krajinách,
- v daňovej reforme rešpektovať špecifické podmienky v poľnohospodárstve, veď len roľník platí daň za svoj výrobný prostriedok – pôdu – a len naše potraviny sú v jasnej nevýhode voči susedným, lebo majú najvyššiu DPH,
- nezvyšovať spotrebné dane na produkty, ktoré nemajú luxusný charakter a neohrozujú zdravie,
- zákonným spôsobom obmedziť likvidačnú cenovú politiku obchodných a distribučných monopolov, ktoré tlačia ceny potravín pod úroveň objektívnych výrobných nákladov,
- neodkladne reagovať na dôsledky globálneho otepľovania zmenou osevných postupov a finančnou podporou budovania efektívnych závlahových systémov,
- energetickej kríze čeliť účinnými opatreniami:
 - intenzívnejšie využívať trvalé trávne porasty (až 30 % z poľnohospodárskeho fondu) najmä na pasenie dobytka a oviec na produkciu „ekologických“ produktov, podporovať budovanie lúčnopasienkových hospodárstiev,
 - využívať zaťaženú pôdu pestovaním repky na bionaftu,
 - využívať systém spaľovania štiepok, slamy a rýchlorastúcich drevín ako zdroj energie,
 - modernizovať strojový park, stanoviť normatívy na spotrebu „zelenej“ nafty a podporovať energiu šetriace technologické postupy, napr. sejbu bez orania,
 - vykonať racionálnu zmenu kultúr pre najvýhodnejší systém využívania (zatrávenie, zalesnenie, rozoranie),

- na vhodných lokalitách finančne podporovať ekologický systém hospodárenia na pôde, vrátane podpory odbytu alternatívnych potravín,
- podporovať zachovanú vedeckovýskumnú rezortnú základňu a umožniť bezplatné rozširovanie najnovších poznatkov do širokej praxe.

Potravinová bezpečnosť štátu umožňuje každému občanovi v ľubovoľnom čase fyzický a ekonomický prístup k zdravotne neškodným a výživným potravinám, ktoré vyhovujú jeho dietetickým potrebám, chuti, tradícii a výberu tak, aby človek mohol dosiahnuť aktívny a plnohodnotný zdravý život.

Ako vidieť z tejto charakteristiky, potravinová bezpečnosť okrem svojej kvalitatívnej stránky má i svoju kvantitatívnu a tá bola Ministerstvom pôdohospodárstva SR v roku 1995 definovaná požiadavkou, aby 90 % základných potravín (to znamená mlieka, chleba a mäsa) bolo krytých domácou produkciou. Domáce potraviny vyrobené v známom prostredí, denne kontrolované od vloženia do obalu až po obchod modernými laboratórnymi metódami, bez nároku na dlhú prepravu, skladovanie a konzervovanie sú zárukou kvality.

Ohrozenú potravinovú bezpečnosť občanov Slovenska SNS bude riešiť týmito opatreniami:

- masmediálnou propagáciou zdravého životného štýlu, že konzumácia overených domácich potravín je dôležitou súčasťou života nášho obyvateľstva,
- sprísnením a zvýšením frekvencie hygienickej kontroly dovezených potravín a vegetatívnych surovín, k čomu nás oprávňuje kritická nákazová situácia vo svete (vtáčia chrípka, BSE, klasický mor ošípaných a rôzne parazitózy) a početné aféry v krajinách EÚ spojené s kriminálnym falšovaním potravín a ich exportom,
- zabránením dovozu a predaja lacných dampingových potravín dodatočným zdanením, lebo tieto svojou kvalitou ohrozujú zdravie populácie,
- zabránením poklesu spotreby dôležitých článkov potravín (mlieko, ovocie, zelenina) pod zdravotne odporúčané minimum štátnymi podpornými akciami (napr. „školské“ mlieko),
- na úrovni najnovších svetových vedeckých poznatkov doriešením problematiky pestovania a používania génovo modifikovaných rastlín a produktov z nich.

Na záver použijeme citát z Koncepcie a zásad pôdohospodárskej politiky do r. 2000, ktorá bola spracovaná ešte v r. 1995 a ktorú prebrali všetky nasledujúce vlády, ale ju nerealizovali. V nej sa štátny záujem definuje ako udržanie produkčne výkonného pôdohospodárstva, zabezpečujúceho celospoločensky efektívne celoplošné obhospodarovanie pôdneho bohatstva krajiny. K naplneniu tohto záujmu je potrebná politika zameraná na zmiernenie nevýhod, ktoré pre výrobcov pôsobiacich v prvovýrobe vplyvajú z osobitosti pôdohospodárstva, ako aj z nevýhod daných menej priaznivými prírodnými podmienkami voči susedným krajinám.

LESNÉ HOSPODÁRSTVO

Slovensko patrí medzi tri-štyri krajiny v Európe s najvyšším podielom lesných porastov. Toto naše najväčšie, zatiaľ nepredané prírodné bohatstvo sa dostalo do veľmi zložitej situácie napriek tomu, že by sa malo viesť v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja.

Poukážeme na niektoré negatívne javy, ktoré môžu mať za následok dlhotrvajúci úpadok lesného hospodárstva:

- znižujú sa náklady na pestovateľskú činnosť a neúmerne sa zvyšujú ťažby dreva (r. 2004 sa vyťažilo 7,2 milióna m³ dreva oproti optimu 5,5 milióna m³),
- neúmerne poklesla podpora lesného hospodárstva zo štátneho rozpočtu,
- mimoriadne stúpili náhodné (kalamitné) ťažby, dosahujúce až 50 % z celku,
- v rozpore s Ústavou SR štát ignoruje uhrádzanie ujmy za obmedzovanie hospodárenia v lesoch na chránených územiach, ktorých je viac ako 43 %,
- vysoko vzrástli pohľadávky na drevo (cca 1 mld. Sk),
- lesné hospodárstvo sa riadi nekvalifikovanými politickými nominantmi, čo má za následok technokratické preferovanie ekonomickej efektívnosti pred rešpektovaním verejnoprospešných funkcií a účelovú transformáciu Lesov SR, š. p. v Banskej Bystrici, s cieľom ich privatizácie.

Na ozdravenie hospodárenia v lesoch SNS sa zameria na opatrenia:

- vypracuje analýzu, ktorá objektívne zhodnotí situáciu v lesoch,
- na jej základe pripraví a schváli Národný lesnícky program, základný dokument pre ďalšiu činnosť a konkretizáciu do roku 2010,
- prehodnotí lesnícku a poľovnícku legislatívu,
- vypracuje návrhy činnosti a výkonov vo verejnom záujme, ktoré budú predmetom podpory zo štrukturálnych fondov EÚ a štátneho rozpočtu SR,
- pripraví návrh novej štátnej politiky k verejnoprospešným funkciám lesa a uzná polyfunkčnosť lesného hospodárstva,
- bude podporovať rozvoj aj domáceho drevospracujúceho priemyslu, aby sa nevyvážala drevná surovina v takom rozsahu,
- vypracuje operatívne plány na odstraňovanie následkov živelných pohrôm a škodcov a systém preventívnych opatrení,
- vytvorí komplexné inštitucionálne, organizačné a finančné podmienky pre trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov a zveri v línii veda – výskum – školstvo – administratíva – projekcia – celoživotné vzdelávanie – práca s verejnosťou – rekreácia – spracovanie.

III. STAVEBNÍCTVO A DOPRAVA

Výstavba inžinierskych diel, dopravných stavieb, hospodárskych objektov a bytov výrazne zasahuje do ekonomiky štátu, silne ovplyvňuje rozvoj a životné prostredie regiónov. Výstavba bytov umožňuje mladým rodinám začať plnohodnotný rodinný život. V súčasnosti štát nezvláda koncepciu prípravy, výstavby a najmä financovania bytov. Prostriedky do fondu rozvoja bývania sú nedostatočné, je zlý systém ich alokácie; hypotéky a ich pravidlá sú pre mladých ľudí neakceptovateľné. Výstavba bytov tak ďaleko zaostáva za súčasnými potrebami.

Nedostatočná je aj legislatíva pre investičnú prípravu a výstavbu. Vláda za osem rokov nebola schopná predložiť novú verziu stavebného zákona, ktorý by podstatne zjednodušil územné a stavebné konanie.

Svoju úlohu nesplnili ani technologické parky, na výstavbu ktorých sa neúčelne minulo obrovské množstvo prostriedkov a kvalitnej pôdy, ktorej je nedostatok.

Za fiasko súčasnej vlády treba považovať výstavbu diaľnic a cestnej siete. Zastavením výstavby diaľnic sa spôsobila veľká škoda ekonomike Slovenska, pretože investície do rozvoja sa končia spravidla tam, kde sa končia diaľnice. A tak stredné, východné a južné Slovensko len s obrovskou námahou získavajú investorov, a s tým aj úzko súvisí vytváranie nových pracovných príležitostí. Vláda nedokončí ani úseky, ku ktorým sa zmluvne zaviazala. Úsek Považská Bystrica – Žilina, ktorý mal byť dokončený do novembra roku 2006, bude mať sklz dva roky. Vláda nezvládla ani prípravu súkromno-verejného financovania, ani zavedenie elektronického spôsobu výberu mýta.

Nezvládla tiež úlohu riadenia železníc, ktoré sa po transformácii dostávajú do strát, a to aj Železničná spoločnosť – nákladná doprava Cargo, ktorá bola vždy zisková. Vláda mala záujem riešiť hrozivý stav predajom 100 % akcií spoločnosti, čo SNS nepokladá za efektívne riešenie.

Vláda nezvládla úlohu ani pri rozvoji informačnej spoločnosti, dostupnosť k internetu je veľmi nízka a náklady na prevádzku sú neúmerne vysoké. Taktiež neúmerne drahé a nedostupné sú poskytované telekomunikačné a audiovizuálne služby mobilných operátorov, čo je aj dôsledkom nepripustenia na trh

tretieho operátora a nekorektnej privatizácie. Dodnes nebola zverejnená privatizačná zmluva o predaji Slovenských telekomunikácií; budovu, ktorú štát sprivatizoval, dnes kupuje naspäť.

Rozvoj stavebníctva, najmä výstavba bytov pre mladé rodiny, urýchlená výstavba diaľnic a modernizácia železníc sú nosným prvkom programu SNS. Príprava a uskutočňovanie investičných projektov sú cestou pre zvýšenie zamestnanosti. SNS si perspektívne kladie za cieľ znížiť nezamestnanosť na úroveň cca. 8,5 %. Rozvoj podnikateľských aktivít je závislý od vytvorených podmienok. SNS bude preto iniciovať také legislatívne a finančné podmienky, aby boli motivujúce pre domácu a zahraničnú podnikateľskú klientelu.

Pre rozvoj dopravnej infraštruktúry Slovenska je nevyhnutné vypracovať zásady a koncepciu vytvorenia jednotného dopravného systému tak, aby sa zabezpečila jeho integrácia do Európskej dopravnej sústavy, aby bol s ňou kompatibilný a zároveň aby sa uspokojili prepravné požiadavky štátu. Navrhujeme vypracovanie nového systému spoplatnenia diaľnic a rýchlostných komunikácií a zavedenia elektronického výberu mýta pre nákladné vozidlá. Výška mýta sa stanoví po dohode s používateľmi.

V súčasnosti je zanedbaná údržba cestnej siete. Pomocou systémových metód je nevyhnutné stanoviť náklady na jej vykonávanie. Zlú situáciu riešenia dopravy vo veľkých mestách navrhujeme riešiť súčinnosťou štátu a obcí a s využitím modelov súkromno-verejného financovania.

Z dôvodu zabezpečenia dopravnej obslužnosti územia Slovenska je nevyhnutné vytvoriť korektné konkurenčné prostredie jednotlivých dopravcov (železničných, automobilových, multimodálnych...). Zmluvy o výkonoch vo verejnom záujme je bezpodmienečne potrebné uzatvárať výlučne v rámci verejnej súťaže a v spolupráci so samosprávnymi krajmi treba vytvoriť nový systém ich uhrádzania.

Slovensko patrí medzi štáty s najvyšším počtom nehôd v Európe. Z tohto dôvodu sa zasadíme za uskutočnenie nových technicko-organizačných opatrení s cieľom podstatného zníženia nehodových úsekov, samotných nehôd a ich následkov.

Pre splnenie zásad volebného programu si SNS stanovila nasledovné priority:

1. Vypracuje zásady a navrhne model financovania výstavby bytov najmä pre mladé rodiny založený na podpore štátu, stavebného sporenia, hypoték a osobnej zainteresovanosti. V spolupráci so samosprávou zdokonalí modely financovania nájomných bytov.

2. V spolupráci so samosprávou vypracuje nové pravidlá pre financovanie technologických parkov a ich napojenia na dopravnú infraštruktúru. Pre zjednodušenie investičnej prípravy spracuje zásady nového znenia zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku a zákona o verejných prácach.

3. Zasadí sa o urýchlené dokončenie výstavby diaľnice na úseku Považská Bystrica – Žilina a dokončenie v čo najkratšom čase celého úseku po Košice, dokončenie prepojenia na Poľskú a Českú republiku, prioritné dobudovanie chýbajúcej štvorprúdovej rýchlostnej cesty v úseku Nitra - Žiar nad Hronom. Z dôvodu zlepšenia podmienok pre rozvoj podnikania vypracuje projekt dopravného koridoru na južnom Slovensku. Prioritou výstavby bude jej efektívnosť s čo najnižšími nákladmi na výstavbu. Pre financovanie prvotne využije prostriedky kohéznych a štrukturálnych fondov Európskej únie. V prípade limitov úverov so štátnou zárukou navrhne projekty v rámci súkromno-verejného financovania (PPP).

4. Náklady za používanie dopravných ciest budú stanovené rovnako pre všetkých dopravcov na území Slovenska. Výška spoplatnenia železničnej dopravnej cesty na základe skutočných ekonomických nákladov a zabezpečenia konkurencieschopnosti dopravcov sa ponechá na nezávislý regulačný úrad.

SNS bude brániť, aby otvorenosť dopravného trhu bola zneužitá na vznik monopolných nadnárodných železničných spoločností. Zabezpečí väčšinovú majetkovú účasť štátu pri vstupe investora do Železničnej spoločnosti, nákladná doprava Cargo.

5. SNS bude podporovať modernizáciu železničných koridorov a vysokorýchlostných tratí s cieľom zvýšenia návrhovej rýchlosti na 160 km/h a investične ju pripraví tak, aby mohla byť plne financovaná z fondov Európskej únie.

6. Z dôvodu odľahčenia zaťaženia cestných úsekov SNS pripraví koncepciu kombinovanej dopravy SR tak, aby sa zabezpečila jej väzba na cestnú, vodnú a železničnú dopravnú cestu.

7. Prehodnotí sa súčasná koncepcia riešenia vodnej dopravy s dôrazom na efektívnosť investícií a definovania tovarových tokov SR. Dorieši sa otázka výstavby vodných ciest so zreteľom na vodohospodárske požiadavky štátu.

8. Vypracuje sa model rozvoja leteckej dopravy na Slovensku, posúdi sa privatizácia a kategorizácia letísk vzhľadom na ich umiestnenie a zabezpečenia podmienok pre mobilitu disponibilnej klientely.

9. SNS vypracuje projekt otvorenosti trhu poštových služieb, automatizácie poštových operácií, reštrukturalizácie poštovej prepravnej siete a lokalizácie zásielok.

10. SNS vytvorí systém rozvoja informačnej spoločnosti na základe otvorenej súťaže a korektných podmienok trhového prostredia. Vytvorí podmienky pre vstup tretieho operátora. Vypracuje projekty pre masovú podporu dostupnosti internetu mladým ľuďom za minimálne ceny.

IV. REGIONÁLNY ROZVOJ

Prvoradú úlohu v každej spoločnosti zohráva človek. Jeho právo na spravodlivosť, na vyjadrenie vlastného názoru, právo na kvalitný a plnohodnotný život, v mene týchto hodnôt sa *Slovenská národná strana* bude snažiť svojím prístupom podieľať sa na rozvíjaní Slovenskej republiky, na vytváraní vhodných podmienok pre efektívny rozvoj spoločnosti, ktorý bude napredovať pozitívnym smerom a pre každého jednotlivca.

Prioritou je dosiahnutie stavu Slovenskej republiky ako modernej silnej súčasti zjednotenej Európy, a z toho rezultujúcej vážnosti na medzinárodnom fóre, ktorej občania sú hrdí na svoj domov.

Regionálny rozvoj a výstavbu (RRaV) budeme presadzovať ako proces vytvárania nových, lepších hodnôt pre kvalitu života jednotlivca a rodiny – základného piliera modernej spoločnosti.

SNS ponúkne ako hlavný cieľ trvalo udržateľného rozvoja na úrovni regiónov princípy:

- SUBSIDIARITY,
- ROVNOSŤ ŠANCÍ,
- DOSTUPNOSŤ INFORMÁCIÍ.

RRV bude slúžiť na odstránenie negatívnych vplyvov predchádzajúceho vývoja spoločnosti a jej ekonomickej sily, keď častokrát zo subjektívnych dôvodov neboli, resp. nemohli byť, zrealizované aktivity zohľadňujúce kvalitu a potreby života spoločnosti a obyvateľstva na krytie súčasných a budúcich potrieb spoločnosti.

SNS bude iniciovať impulzy pre zastavenie, alebo znižovanie výdavkov spoločnosti, ďalej štartujúce aktivity, ktoré v krátkodobom a strednodobom časovom horizonte povedú k ďalším spoločenským prínosom. Takisto sa zasadí za minimalizáciu regionálnych rozdielov na Slovensku s cieľom

rovnomerného a adekvátneho uplatnenia sa jednotlivých regiónov na celospoločenskom výsledku a tiež za prehĺbenie spolupatričnosti občanov SR.

Takisto sa bude zasadzovať o zamedzenie odchodu občanov zo Slovenska, predovšetkým špecialistov a mladých ľudí za prácou do zahraničia.

SNS bude dôsledne dbať, aby RRAV nebol len „skrášľovacou“ činnosťou, ale aby pri celom rozhodovacom procese prípravy jednotlivých akcií sa mali na pamäti priame i nepriame ekonomické parametre, aby vynakladanie prostriedkov bolo efektívne a hospodárne a realizované v optimálnom čase.

Popri priamych ekonomických efektoch (výnos, znižovanie nákladov) očakávame podstatný prínos v oblasti zamestnanosti obyvateľov SR (zastavenie, resp. zníženie, stavu nezamestnaných), rozvoj slovenskej podnikateľskej obce a využitie slovenskej surovínovej základne.

SNS bude presadzovať a vytvárať také legislatívne podmienky, aby sa o štátne zákazky RRAV uchádzali aj slovenskí dodávatelia (včasná transparentná príprava verejných súťaží), resp. aby prevažná časť subdodávok bola realizovaná domácimi dodávateľmi.

SNS zabezpečí objektívnu a vyváženú koordináciu regionálneho rozvoja medzi hlavnými zložkami riadenia od garančného MVARR cez VÚC až po obec a občana, ktorý je hlavnou zložkou verejného záujmu. Cieľom SNS v oblasti dostupnosti regiónov je rozvoj a modernizácia infraštruktúry.

Rozvoj dopravnej obslužnosti

SNS chce pokračovať vo výstavbe a podpore rozvoja priemyselných parkov, bude podporovať najmä rozvoj tzv. „hnedých“ priemyselných parkov, t. j. parkov budovaných na báze existujúcich a nedostatočne, alebo neefektívne využívaných kapacít.

SNS sa zasadí o rozvoj vidieka, menších sídiel a kultúrne významných oblastí.

SNS vidí veľký problém v miere nezamestnanosti a prehľbovaní chudoby za pôsobenia súčasnej pravicovej vlády, ktorá nezvládla podporu priestorového súladu bývania a politiku trhu práce. V bytovej oblasti nie je efektívne prepojenie medzi dopytom a ponukou. Je zrejmé, že vláda podcenila vplyv málo rozvinutého trhu s nehnuteľnosťami, charakter verejnej podpory bývania a nízku mobilitu obyvateľstva v produktívnom veku. Množstvo ľudí, najmä mladých, začínajúcich rodín, vystavila riziku trvalých problémov pri realizácii svojich životných cieľov.

Štát musí niesť zodpovednosť za vývoj a budúcnosť mladej generácie, ktorá sa stane nositeľom jeho podstaty. Bývanie je jednou z základných ľudských potrieb a má aj sociálno-kultúrny význam, predovšetkým plní spoločenskú funkciu pre základ fungovania rodiny.

SNS si uvedomuje, že spoločnosť stojí na prahu budúcnosti a voľby sú jej prirodzeným medzníkom, najmä pre programové obdobie rokov 2007 – 2013, ktoré je prvým, keď bude môcť SR využívať zdroje z fondov EÚ na základe dokumentu Národný referenčný rámec.

SNS má historické právo podieľať sa na tvorbe slovenskej budúcnosti, pretože vždy stála na strane záujmov slovenského národa, podieľala sa na vzniku slovenskej štátnosti a podporovala vznik samostatnej Slovenskej republiky aj vtedy, keď mnohí z radov súčasnej pravicovej koalície marili prirodzené snahy Slovákov po vlastnej svojbytnosti.

SNS bude formovať oblasť RRAV tak, aby sa v jednotlivých mikroregiónoch vytvorili porovnateľné spoločenské, ekonomické a sociálne podmienky.

SNS týmto cieľom podriadi svoje úsilie tak, aby zostala zachovaná kultúrna a územná identita Slovenskej republiky. Bude podporovať stavebnú výrobu využívajúcu vlastné zdroje. Podporí obce, ktoré sa zúčastnia na riešení problémov bývania a plánovaného osídlenia. Vytvorí fond príspevku na bývanie pre obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima, zníži DPH na vybrané stavebné činnosti. Rozvojom a podporou ekonomických aktivít domácich a zahraničných subjektov v zaostávajúcich regiónoch zabezpečí stabilizáciu trhu práce a zvýšenie zamestnanosti.

Zabezpečí vyrovnávanie rozdielov medzi regiónmi v ekonomickej oblasti, v sociálnej oblasti, v zvyšovaní životnej úrovne obyvateľov s cieľom dosiahnuť aspoň 50 % úrovne obyvateľov žijúcich vo vyspelých euroregiónoch do r. 2010.

SNS sa bude zasadzovať za udržanie trvalého tempa rastu reálneho HDP na jedného obyvateľa a za neklesnutie pod 3,0 %.

Slovenská národná strana vidí rozvoj regiónov a vyrovnávanie rozdielov v úrovni ich vývoja najmä v časovej náročnosti a ekonomickej dostupnosti záujmových lokalít.

Výstavba a stavebníctvo, stavebná činnosť sú priestorovým javom, ktorý zanecháva trvalé stopy v konkrétnom prostredí, dotýka sa konkrétneho územia a má vplyv na kultúru, hygienu a kvalitu života.

Realizácia stavieb, bytov, infraštruktúry, inžinierskych sietí a pod. výrazne zasahuje a ovplyvňuje rozvoj a podobu regiónu, preto ich realizácia musí harmonizovať so záujmami regiónu, cieľmi regiónu a musí byť zosúladená s rozvojom všetkých ostatných odvetví v regióne, predovšetkým so zásahom do pôvodného životného prostredia a pôdneho fondu. Z toho dôvodu SNS bude podporovať rozvíjanie urbanizácie a vytváranie mestských sídiel v regiónoch.

SNS chápe výstavbu bytov a zabezpečenie primeraného bývania ako hlavný cieľ rozvoja spoločnosti, spolupatričnosť človeka k určitému prostrediu a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja v určitom priestore.

SNS bude podporovať rozvoj bytového fondu v intraviláne miest a obcí, bývania a osídľovania s ohľadom na koncepcné dokumenty EÚ a Rady Európy. Budeme sa pridŕžiavať odporúčaní Charty o regionálnom a priestorovom plánovaní, akceptovať a plne podporovať priame väzby na regionálne plány euroregiónu.

Pri riešení bytovej otázky SNS bude brať do úvahy demografický vývoj spoločnosti na Slovensku, vývoj na trhu práce a vstup zahraničného kapitálu na trh práce.

SNS zabezpečí, aby sa pracovné miesta spolu s primeraným bývaním stali hlavnou motiváciou v mobilite pracovných síl, ktoré úzko súvisia aj so zmenou bydliska, najmä pre mladú generáciu.

V súčasnosti tomuto procesu bráni forma vlastníctva bytu – vlastnícky vzťah a nedostatok nájomných bytov.

Vláda v časti RRV nezvládla vybudovať trh s bytmi, ktorý by bol schopný riešiť potreby bývania a mobility pracovnej sily. Pravicová vláda nedostatočne riešila prenos kompetencií v oblasti bývania na samosprávu, nedobudovala pozemkovú a katastrálnu politiku. Slovenský pozemkový fond nedoriešil nevyjasnené vzťahy k pozemkom.

Vláda nedokázala definovať pojem verejného záujmu. Preto SNS podporí dlhodobu podkapitalizované bytové hospodárstvo vhodnou legislatívou v oblasti fiškálnej a rozpočtovej politiky, znížením DPH pre vybrané stavebné činnosti, ako aj podporu investícií do rekonštrukcie existujúcich bytových jednotiek.

SNS navrhne príspevok na bývanie pre mladé rodiny, upraví podmienky podpory stavebného sporenia ako napr. výšku štátnej prémie, dotácie.

Všetka energia, ktorú dnes využívame, je vo vesmíre už vytvorená a človek nemôže jej množstvo zväčšovať. Obnoviteľnými zdrojmi nazývame zdroje, ktoré sú z ľudského hľadiska nevyčerpatelné, napr. slnečná energia, ktorá by mala byť k dispozícii ešte miliardy rokov.

Slovenská republika má predpoklad využívať zdroj energie na toku Váh a Hron, a nebyť závislou od cudzích zdrojov.

Energia z obnoviteľných zdrojov je v mnohých oblastiach cenovo konkurencieschopná s energiou vyrábanou v nových konvenčných elektrárnach a často je lacnejšia ako energia z jadrových elektrární.

SNS podporí investície do nových obnoviteľných zdrojov energie, do výskumu, dostupnosti a budovania obnoviteľných zdrojov energie. Podporí výskum a vývoj, budovanie alternatívnych zdrojov energie. Podporí výstavbu malých a stredných elektrární, vodných elektrární (do 9 MW) Podporí výstavbu zariadení na využitie veternej energie a investície do využitia solárnej energie. Podporí rozvoj kúpeľníctva ako súčasť rozvoja cestovného ruchu. Podporí investície smerujúce do obnovy a modernizácie kúpeľníctva.

V. ŽIVOTNÁ ÚROVEŇ, SOCIÁLNA POLITIKA A ZDRAVOTNÍCTVO

Životná úroveň a sociálna politika

V zmysle Všeobecnej deklarácie ľudských práv, Európskej sociálnej charty, Ústavy SR a ďalších dokumentov štát má garantovať sociálne práva občanov a ich existenciu pomocou sociálnej politiky. Sociálna politika ako dôležitá súčasť sociálneho zabezpečenia občanov je priesečníkom politických zámerov,

ekonomickej reality, humánných, etických a morálnych princípov, ktoré sa realizujú prostredníctvom viacerých subjektov, pričom štát určuje obsah, ciele, úlohy a chápanie sociálnej politiky.

Sociálna politika súčasnej vlády sa vyznačuje nedostatkom koncepcnosti, prehľadnosti, ktorá hlavne pred tohoročnými voľbami sa prejavuje v nekonceptnom zvyšovaní príspevkov a dávok iba o niekoľko desiatok korún, ale nevedie k systémovému riešeniu problémov. Okrem toho v spleti neustále sa meniacich zákonov, vyhlášok a nariadení sa ľudia nedokážu zorientovať. Stáva sa, že novela zákona ešte nenadobudla účinnosť a už sa pripravuje jej ďalšia novelizácia. SNS bude preto po voľbách požadovať zásadné riešenie štrukturálnych problémov, vrátane sociálnej situácie obyvateľstva, aby sa zabránilo prehľbovaniu sociálnej polarizácie spoločnosti.

Na Slovensku sa v posledných rokoch chudoba najvýraznejšie prejavila medzi dlhodobo nezamestnanými, početnou skupinou dôchodcov a mládeže, vyústila aj do nárastu kriminality. SNS bude preto presadzovať systémové opatrenia, ktoré povedú k zásadnému riešeniu problémov v spoločnosti.

Pod vplyvom globalizácie, ktorá zužuje priestor pre solidárnosť, pričom rétorika slobodného trhu podporuje veľké spoločnosti a nízke dane pre bohatých, do pásma chudoby sa prepadlo 21 % obyvateľov Slovenska. Ľudia nad 55 rokov sú vytláčani z trhu pracovných síl, prepadajú sa na okraj spoločnosti. V zložitej situácii sa nachádza aj mládež, ktorá vstupuje prvýkrát do zamestnania. Bezbrehá liberalizácia životných a pracovných podmienok postihla najviac ohrozené skupiny spoločnosti. Napriek medzinárodným dohovorom vláda pripravila a NR SR odhlasovala ohraničenie sociálnych práv občanov, ktoré sú zaručené Európskou sociálnou chartou a štandardami určenými smernicami a nariadeniami Európskej komisie.

V súlade s Lisabonskou stratégiou SNS bude preto presadzovať zlepšenie pracovných a životných podmienok obyvateľstva. Na strane pracovných síl ide o tvorbu pracovných príležitostí, podporu zamestnanosti prostredníctvom vzdelávania, rekvifikácie, rastúcej mobility pracovníkov. Nakoľko život občanov čoraz viac závisí od aktivity súkromného kapitálu, súčasná vláda znižuje účasť štátu, ktorý by mal obyvateľom pomôcť v zložitých životných situáciách. Táto skutočnosť sa najvýraznejšie prejavuje v zameraní sociálnej starostlivosti, v dôchodkovom zabezpečení, zdravotníctve, školstve, kultúre atď. Pritom v prvej časti navrhovanej Ústavy Európskej únie sa deklaruje, že cieľom EÚ je sociálne trhové hospodárstvo, plná zamestnanosť, sociálna ochrana, sociálny a občiansky dialóg.

Pretože aj v EÚ sociálna politika je v kompetencii vlád členských štátov, SNS bude v NR SR a vo vláde presadzovať sociálnu politiku, ktorá ponúka rozumné perspektívy a podmienky na život a prácu.

Sociálna politika a sociálne zabezpečenie sa na Slovensku realizuje:

1. Za pomoci sociálneho poistenia, ktoré je zamerané na ochranu obyvateľstva v zložitých situáciách. Podstata poistného systému vychádza z predchádzajúcej ekonomickej aktivity občanov a z ich príjmov. Uplatňuje sa systém zásluhovosti, ktorý je súčasťou reformy sociálneho poistenia, pri ktorom výška poistnej dávky zodpovedá odvedenej čiastke prostriedkov do poistných fondov.

2. Prostredníctvom sociálnej pomoci, ktorá predstavuje systém náhradných zdrojov dávok v situáciách hmotnej núdze u najviac zraniteľných skupín obyvateľstva. Občan bez príjmov má nárok na pomoc zo strany štátu, na dávky v hmotnej núdzi a na príspevky, ktoré sú len dočasnou náhradou za príjem zo zamestnania, ktoré stratil.

3. Prostredníctvom priamej pomoci zo strany štátu, ktorý sa priamo podieľa na riešení niektorých životných situácií (napríklad príspevkov pri narodení dieťaťa, úmrtí rodinného príslušníka atď.) poskytovaním sociálnych dávok zo štátneho rozpočtu. Nárok na tieto dávky nie je viazaný na platenie príspevkov ani výšku príjmov oprávnených osôb. Napriek tomu tieto dávky sú nedostatočné.

Medzi príjemcami sociálnej pomoci sa vyskytujú čoraz častejšie neúplné rodiny, jednočlenné domácnosti, hlavne u ľudí vyššieho veku, mladí nezamestnaní, viacčlenné rodiny a rodiny s nezamestnaným, alebo zdravotne postihnutým členom.

Napriek tomu, že štát viac rokov deklaruje podporu rodine, výška príspevkov pri narodení a na výchovu dieťaťa sa upravuje len o desiatky korún, čo je nedostatočné. Do života sa zaviedla dôchodková reforma, ktorá zmenila doterajší systém za viac zdrojový, zvýšil sa vek odchodu do starobného dôchodku. Dôchodková reforma priniesla zmätok, nárast rozdielov vo výške dôchodkov priznaných pred rokom 2003 a po roku 2003. Vláda sprísnila podmienky na priznávanie invalidného dôchodku. Veľkému počtu občanov, ktorí pre chorobu, alebo úraz stratili schopnosť pracovať a stali sa invalidmi, bol odobratý invalidný dôchodok. Tento krok najväčšmi postihol baníkov, ktorí si pre nepriaznivý zdravotný stav nemôžu nájsť zamestnanie a sú odkázaní na dávky v hmotnej núdzi. Pritom výška dávky a príspevkov v hmotnej núdzi nepostačuje na zabezpečenie života. Ďalej chýbajú systémové a preventívne opatrenia zamerané na najohrozenejšie skupiny obyvateľstva; najmä deti, mládež a rodiny nezamestnaných, spoločensky neprispôsobivých občanov, na eliminovanie sociálnych, zdravotných a osobnostných dôsledkov sociálno-patologických javov. Veľké medzery sú v záchrannej sociálnej sieti.

SNS považuje preto vyváženú podporu jednotlivca a rodiny za dôležitú vo všetkých životných obdobiach. Štát má občanovi garantovať základné minimum sociálnej ochrany, sociálnej istoty, a to pri

osobnej zodpovednosti občana za jeho sociálny status. SNS má záujem zabezpečiť všetkým občanom podmienky na existenciu aktívnej, otvorenej a spravodlivej spoločnosti na základe ich pracovnej angažovanosti, sociálnej ochrany a rovnosti príležitostí, ale zároveň občanom v stave núdze poskytnúť dôstojné podmienky pre ich život. SNS preto presadzuje a bude presadzovať adresný, hospodárny a účelný systém sociálnej pomoci, tak, aby životná úroveň občanov bola založená na ich príjmoch z pracovnej činnosti a znížila sa závislosť občanov a rodín na sociálnych príjmoch. SNS sa zameria na prijatie ochranných a preventívnych opatrení, ktoré budú zamerané na predchádzanie vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, a pokiaľ táto vznikne, na zmiernenie jej dôsledkov. V tomto zmysle SNS presadzuje sociálne spravodlivý systém založený na osobnej participácii občana, sociálnej solidarite a garancii štátu.

Vo vzťahu k rodine, hlavne k mladým rodinám, SNS podporuje tvorbu prostredia, ktoré je potrebné k tomu, aby rodina mohla plniť svoje funkcie v jednotlivých etapách životného cyklu rodiny aj za cenu cielenej štátnej podpory. V popredí je dôraz na výchovu a starostlivosť o deti. SNS bude preto presadzovať tvorbu legislatívneho a morálneho rámca rodinnej politiky, mladomanželské pôžičky, výstavbu nájomných a sociálnych bytov, zvýšenie výšky príspevkov pri narodení dieťaťa atď.

Približne každý desiaty človek je zdravotne postihnutý. Zdravotne postihnutí ľudia sú ešte aj dnes často segregovaní vo vzdelávaní, zamestnaní a v iných sférach života. Pre SNS je preto prioritou zabezpečiť zdravotne postihnutým ľuďom rovnaké príležitosti a prístup ku všetkým sociálnym zdrojom, vrátane vzdelania, zamestnania, zdravotných a sociálnych služieb; ďalej odstrániť bariéry a podporovať progresívne formy sociálnych služieb pre znevýhodnených ľudí s cieľom ich integrácie do spoločnosti.

Starnutie populácie je jedným z vážnych sociálno-ekonomických problémov a má silný vplyv na starostlivosť o dôchodcov. Znamená, že čoraz väčší počet osôb stráví posledné roky života v závislosti od iných, od sociálneho zabezpečenia zo strany štátu. SNS bude preto presadzovať formy pomoci s dôrazom na prirodzené rodinné prostredie prepojené na sieť podporných sociálnych služieb s cieľom zabrániť sociálnemu vylúčeniu zo spoločnosti.

S tým, že táto skupina občanov musí vynakladať veľkú časť príjmu na úhradu poplatkov u lekára, zabezpečenie liekov, zdravotníckych a rehabilitačných pomôcok a v dôsledku zvyšovania cien energií nebude schopná uhrádzať poplatky za bývanie, reálne hrozí, že časť dôchodcov sa ocitne na ulici a stanú sa z nich bezdomovci.

V poslednom období sa čoraz väčším problémom stáva možnosť zabezpečiť si strechu nad hlavou u viacerých sociálnych skupín, najmä mladých rodín, jednotlivcov osamelo žijúcich, dôchodcov, rodín v hmotnej núdzi.

Dôchodková reforma znamenala privatizáciu dôchodkového pripoistenia a prevedenie peňazí z rúk štátu do súkromných spoločností, avšak bez garancií, že peniaze nebudú nesprávne investované, alebo že v dôsledku neočakávaných udalostí nedôjde k ich znehodnoteniu.

Pokiaľ ide o investície do vedy, výskumu, vzdelania, životného prostredia, kultúry, informačných technológií atď., SNS chce situáciu zmeniť v prospech poznatkovej ekonomiky. Odmieťa zjednodušenú interpretáciu problematiky, ale aj politiku založenú na historickej nostalgii a etnickom základe, ktorá nie je zameraná na riešenie sociálno-ekonomických problémov slovenského juhu. Odmietame cieľnú asimiláciu občanov slovenskej národnosti a iných nemaďarských národností a rómskeho etnika, ako aj regionálnu politiku maďarskej koalície. Rovnako odmietame súčasnú politiku sociálneho ignoranstva, ktorú presadzuje súčasná koalícia v rámci súčasnej vlády, nakoľko táto politika je nebezpečná z hľadiska budúcnosti štátu a jeho obyvateľov.

Pokiaľ sa SNS stane parlamentnou a vládnu stranou, v rámci sociálnej politiky SNS bude presadzovať:

1. Vytvorenie podmienok vo finančnej a fiškálnej oblasti pre zvýšenie výstavby komunálnych bytov, zvlášť pre mladé rodiny. Cieľom SNS je, aby mladé rodiny do jedného roka od narodenia dieťaťa mali vlastný byt.

2. Úpravou daňových zákonov podporenie a zvýhodnenie výstavby podnikových bytov s cieľom prispieť k zvýšeniu mobility pracovnej sily.

3. Zníženie DPH na tovary, služby a výkony, ktoré zásadným spôsobom môžu zvýšiť ich dostupnosť pre chudobných, deti a prestarnutých občanov. V prvom rade sa zameriame na školské potreby a knihy, detské ošatenie, potraviny, lieky, zdravotné pomôcky, bytovú výstavbu a pod.

4. Zameranie na kompenzáciu výpadku príjmov zo štátneho rozpočtu v dôsledku zníženia DPH vyšším daňovým zaťažením príjmov vysokopostavených príjmových skupín obyvateľstva a podľa možnosti pri zachovaní jednotnej sadzby dane z príjmov na základe jej vnútornej reštrukturalizácie. V tomto zmysle SNS sa zameria na posilnenie postavenia a úlohy strednej vrstvy v spoločnosti ako jedného z garantov spoločenského vývoja.

5. Zvýšenie príjmov štátneho rozpočtu zdanením dividend a niektorých ďalších výnosov.

6. V rámci dôchodkovej reformy pri zachovaní filozofie, na ktorej je SNS založená, bude požadovať posilnenie prvého (priebežného) piliera, pri zabezpečení jeho vyváženosti z hľadiska zachovania princípu solidarity a zásluhovosti. Budeme požadovať, aby základom pre výpočet výšky dôchodkov priznaných pred rokom 1990 sa stalo ocenenie vtedajšieho príjmu občana prepočtom na jeho súčasnú hodnotu na základe spotrebného koša a príslušných koeficientov. Budeme požadovať, aby štát garantoval výplatu vložených prostriedkov do dôchodkového poistenia a pripoistenia.

7. Prehodnotenie kritérií na posudzovanie invalidity tak, aby občania, ktorí majú v dôsledku choroby, alebo úrazu zníženú pracovnú schopnosť a nemôžu sa zaradiť do pracovného procesu, boli dôchodkovo zabezpečení. Ako alternatívu SNS pripraví opatrenia na poskytovanie takých podporných služieb zdravotne postihnutému jednotlivcovi a jeho rodine, ktoré mu umožnia dosiahnuť čo najväčšiu stupeň sebestačnosti a nezávislosti (chránené pracoviská, dielne, chránené bývanie). Legislatívnymi úpravami, daňovými úľavami a príspevkami budeme motivovať a podporovať záujem zamestnávateľov o integrované zamestnávanie občanov so zdravotným postihnutím.

8. Pravidelné upravovanie výšky životného minima vo väzbe na rast životných nákladov. Vo väzbe na životné minimum a nárast priemerných miezd budeme presadzovať aj úpravu výšky minimálnej mzdy. Týmto spôsobom chceme zvýšiť zainteresovanosť ľudí na zamestnaní, zvyšovaní kvalifikácie a na náraste vlastného príjmu.

9. Efektívne využitie zdrojov, ktoré sú určené na rekvalifikáciu nezamestnaných. Trváme na zrealizovaní činnosti okresných úradov práce tak, aby prostriedky určené na rekvalifikáciu boli použité len na základe vopred dohodnutých potrieb hospodárskej sféry. Požadujeme reštrukturalizáciu úradov práce s cieľom pôsobiť aj aktívne pri hľadaní a obsadzovaní pracovných miest.

10. Komplexné prehodnotenie reformy zdravotníctva z pohľadu platiaceho občana, ktorý opakovane platí za jednotlivé úkony pri komplexnom vyšetrení. Ide hlavne o postoj k dôchodcom, chronicky chorým a zdravotne postihnutým obyvateľom.

11. Vo vzťahu k hospodárskej sfére budeme presadzovať prijatie účinných opatrení, ktoré umožnia absolventom stredných a vysokých škôl vstup do zamestnania na dobu určitú, aby získali potrebné návyky a mohli sa zapojiť do pracovného procesu.

12. Zastavenie nekonceptných živelných zásahov do sociálnej politiky. Každé opatrenie v sociálnej oblasti podrobíme dôkladnej analýze sociálnej a ekonomickej situácie a zváženiu dopadu na životnú úroveň občanov. K vypracovaniu príslušných legislatívnych opatrení budeme prizývať nezávislých odborníkov, zástupcov samospráv, mimovládnych organizácií, profesijných a záujmových združení občanov, ktorých sa bezprostredne daná problematika bude týkať a týka.

13. Budeme trvať na zjednodušení legislatívy, odstránení neprehľadnosti sociálnych zákonov, aby boli jednoznačne a zrozumiteľne vymedzené práva a povinnosti občanov, štátnej a verejnej správy a ďalších subjektov v sociálnej oblasti tak, aby každý občan sa vedel zorientovať v systéme sociálneho zabezpečenia, sociálnej pomoci, pomoci v hmotnej núdzi, sociálno-právnej ochrany atď. SNS chce zabezpečiť, aby sieť sociálnych služieb bola vecne a administratívne dostupná každému občanovi, ktorého sa to dotýka, a pružne reagujúca na jeho aktuálne potreby.

14. Vypracovanie takých legislatívnych a vecných opatrení, ktoré zastavia nepriaznivý demografický vývoj na Slovensku s cieľom motivovať mladých ľudí a rodiny rozhodnúť sa mať dieťa a vychovávať ho. SNS chce zabrániť výraznému zhoršeniu ekonomickej situácie rodiny, ktorá sa rozhodla pre výchovu dieťaťa. Cieľom je umožniť rodine rozhodnúť sa pre časovo postupné plnenie materskej, respektívne rodičovskej, výchovnej funkcie a profesionálnej funkcie, alebo súbehu týchto funkcií a garantovať potrebné podmienky v pracovnoprávných normách, normách sociálneho poistenia, štátnej sociálnej podpore a vecnej a finančnej dostupnosti siete predškolských zariadení. Prehodnotiť podmienky poskytovania a najmä výšku príspevku pri narodení dieťaťa.

15. Vytváranie legislatívneho, vecného a morálneho rámca na minimalizovanie inštitucionálnej rodinnej starostlivosti. SNS sa riadi cieľom hľadať možnosti, aby každé dieťa mohlo vyrastať v úplnej rodine.

ZDRAVOTNÍCTVO

Súčasný stav zdravotníctva

SNS pozorne sledovala vývoj v zdravotníctve, a vzhľadom na prepád ekonomiky a rastúci dlh v rezorte uvedomovali sme si, že reforma nebude vôbec jednoduchá a prinesie so sebou aj množstvo nepopulárnych opatrení, aj v podobe rôznych poplatkov či doplatkov za lieky. Konečným cieľom reformy

však malo byť zlepšenie zdravotnej starostlivosti o pacienta a zároveň vytvorenie dôstojných podmienok pre prácu samotných zdravotníckych pracovníkov.

Konštatujeme, že cieľ sa nenaplnil. Väčšina veľkých zdravotníckych zariadení lôžkového typu, t. j. nemocníc, nedokáže plniť svoju úlohu a súčasne udržať chod zdravotníckeho zariadenia s vyrovnaným rozpočtom. Väčšina neustále vytvára dlh, a to nielen skrytý v podobe neobnovovania prístrojovej techniky, nemožnosti väčších opráv na budovách, či v budovách samotných, nehovoriac už o cestách v areáloch nemocníc atď., ale aj otvorený dlh v podobe neuhradených faktúr za odobraté lieky, špeciálny zdravotný materiál či potraviny alebo teplo, vodu či ostatné energie. Zdravotníckym zariadeniam hrozia exekúcie.

Všeobecne sa dá konštatovať, že na území Slovenska došlo k zhoršeniu nielen dostupnosti zdravotnej starostlivosti, ale aj k zníženiu jej úrovne.

SNS poukazuje na to, že reforma zdravotníctva nemala sa týkať len reštrikcií na úkor pacienta a zdravotníckeho personálu. Zvýšila sa nervozita a napätie nielen z dôvodu, že zdravotníckym pracovníkom sa významným spôsobom znížila životná úroveň, ale najmä tým, že zdravotnícki pracovníci sú vystavovaní každodennému stresu – majú pred sebou chorého pacienta a doslova musia preňho zháňať potrebné lieky a špeciálny zdravotný materiál. A treba povedať, že nie vždy sú úspešní a pacient nie vždy dostane to, čo by mal dostať podľa najnovších poznatkov medicíny, ako hovorí zákon.

Prečo zdravotnícke zariadenia naďalej tvoria dlhy?

Zdravotníctvo je dlhodobou nedofinancované. Okrem permanentného nedofinancovania rezortu niekoľkokrát došlo v priebehu posledných rokov k nárastu cien energií, vody, nehovoriac o každoročnej inflácii. Každý podnik, výrobný alebo služby, si to premietol do nových zvýšených cien.

Ak počas 4 rokov dochádzalo k valorizáciám dôchodkov, minimálnej mzdy, rezort zdravotníctva napriek tomu, že ceny, t. j. nákladová položka, sa významne zvyšovali, tak počas 4 rokov súčasnej vlády došlo k valorizácii bodového ohodnotenia len u primárneho kontaktu; sekundárna zdravotná starostlivosť a spoločné vyšetrovacie a liečebné zložky zostali na rovnakých halierových hodnotách, ako aj cena za jedného odliečeného pacienta v nemocnici.

Je však pravda, že financií do zdravotníctva prostredníctvom povinného zákonného zdravotného poistenia prichádza do zdravotných poisťovní viac.

Tento nárast z celkového zvýšeného výberu od obyvateľstva sa však len minimálne odrazil pri uzatváraní zmlúv medzi poskytovateľmi a zdravotnými poisťovňami a už vôbec nezohľadnil ani inflačné koeficienty, ani cenový nárast.

Prečo? Peniaze, ktoré musí každý občan a jeho zamestnávateľ v zmysle zákona o povinnom zdravotnom poistení odvieť do systému, prišli a zvýšili celkový rozpočet – všetci logicky počítali s tým, že tak ako v ostatnom hospodárstve sa to prejaví valorizáciou bodového hodnotenia a ceny za hospitalizovaného pacienta. Ak pred transformáciou zdravotných poisťovní tie mohli zo zákona použiť na svoj správny fond čiastku len do 4 %, po transformácii na akciové spoločnosti môžu použiť akúkoľvek sumu. SNS zastáva názor, že ak občanovi štát nariadil zákonom platiť povinné zdravotné poistenie, ten istý štát má povinnosť sledovať, aby peniaze, ktoré obyvateľ zaplatil, boli použité na účel, na ktorý boli vybrané, t. j. na zdravotnú starostlivosť. Za súčasnej legislatívy môžu zdravotné poisťovne (ZP) čerpať z povinného zdravotného poistenia na svoju prevádzku, odmeny či iné aktivity akékoľvek sumy.

Ministerstvo zdravotníctva umožnilo vytvoriť rozsiahlu sieť rýchlej zdravotnej pomoci (RZP) – SNS nie je proti budovaniu RZP. Zdravotníctvo však predstavuje pomerne zložitý organizmus, kde diagnostika a liečba pacienta prebieha ako tímová práca, a preto nie je možné budovať len jeden druh poskytovania zdravotnej starostlivosti. Pri nezabezpečení následnej zdravotnej starostlivosti financie vynaložené napríklad na RZP sú vyhodnenými peniazmi. Čo z toho, ak sanitné vozidlo v perfektnom stave s dobre zaplateným personálom dovezie do nemocnice pacienta po havárii, alebo s infarkt, ak oddelenie nemá k dispozícii patričné lieky a nemôže urobiť včasnú diagnostiku a na úrovni doby a poznatkov zabezpečiť adekvátnu liečbu, pretože nie je schopné prísušný materiál a lieky zakúpiť aj preto, že v celom hospodárstve sa zvýšenie cien a inflácia premietlo do ceny, len v zdravotníctve zásadným spôsobom nedošlo k navýšeniu hodnôt bodov, či ceny za hospitalizovaného pacienta. Ak sa nebudú spoločne rozvíjať všetky zložky a nebudú zabezpečené všetky odbory, teda aj následná zdravotná starostlivosť, potom sa účel a vynaložené prostriedky minuli účinku, to ako keby sa chirurg pustil do operácie bez toho, aby ho zaujímalo, že pacient sa lieči aj na srdce, alebo trpí inými vážnymi ochoreniami, čo by sa potom mohlo skončiť aj tak, že operácia sa podarila, ale pacient zomrel.

Konečným cieľom reformy malo byť, a ľudia to aj tak vnímali, že ak si priplatia, nastane zmena aj v tom, že pacient dostane normálnu stravu, čisté pyžamo atď., a najmä zdravotnú starostlivosť na úrovni doby poznania.

Stále sa počas transformácie hovorí o ekonomizácii a lepšom či efektívnejšom využití finančných prostriedkov. Pacienti aj so zdravotníckymi pracovníkmi sú pod drobnohľadom, tam sa hľadajú „drobné“, zatiaľ čo v zdravotných poisťovniach – akciových spoločnostiach – sa môžu financie vynakladať na hocičo, čo uzná akciovka za vhodné, a už vôbec nie na zdravotnú starostlivosť! To im umožnil zákon

a transformácia zdravotných poisťovní na akciovky. Manažmenty jednotlivých zdravotníckych zariadení majú bohaté skúsenosti s rokovaniami so zdravotnými poisťovňami, ktoré sú ešte menej prístupné k vyjednávaniu a dohadovaniu limitov a ceny za výkon. Naopak, neúmerne narastá administratívne zaťažovanie zo strany zdravotných poisťovní pri vykazovaní jednotlivých výkonov. Nie je jednotný postup pri vykazovaní a viacero poisťovní chce vykazovanie vykonanej práce po svojom. Čo má, prirodzene, za následok, že zdravotníckemu pracovníkovi zostáva ešte menej času na pacienta.

Volebný program

Slovenska republika musí mať svoju štátnu zdravotnú politiku pre zabezpečenie ochrany zdravia obyvateľstva s cieľom zlepšovania jeho zdravotného stavu a skvalitňovania dostupnej zdravotnej starostlivosti.

Na splnenie tohto cieľa sú potrebné kroky:

1. V zákone o štátnom rozpočte definovať konštantu, ktorá bude slúžiť pre výpočet odvodu štátom plateného poistného (minimálna mzda, priemerná mzda) tak, aby zdravotníctvo dostalo financie na úrovni 7 % HDP za postupného každoročného zvyšovania podielu HDP na financovaní zdravotníctva a aby sme v priebehu ďalšieho volebného obdobia dosiahli výšku takého percentuálneho podielu HDP na objeme financií pre zdravotníctvo ako v krajinách EÚ.

Zdravotnícke zariadenia poskytujúce zdravotnú starostlivosť môžu dlhodobo a garantovane poskytovať len taký rozsah a kvalitu poskytovanej zdravotnej starostlivosti, ktoré budú v súlade s ich nákladovou a príjmovou stránkou.

Novo koncipovaná podnikateľská činnosť v rezorte zdravotníctva by mala byť založená na vyvážení vstupov a výstupov pri uplatňovaní štandardných finančných a ekonomických nástrojov orientovaných na sociálne-trhovú ekonomiku.

2. Legislatívne zabezpečiť, aby peniaze za povinné zdravotné poistenie spravovala jedna zdravotná poisťovňa so stopercentnou účasťou štátu. V takto vedenej poisťovni, aj keď akciovéj spoločnosti, ale so stopercentnou účasťou štátu, bude zabezpečená aj priama kontrola Ministerstvom zdravotníctva SR a Národnou radou SR. Zároveň by NR SR a Ministerstvo zdravotníctva SR prostredníctvom volených orgánov tejto poisťovni zabezpečili čerpanie správneho fondu len do výšky 4 % . Ak štát nariadil zákonom povinné zdravotné poistenie, musí sa postarať a dozrieť na to, ako sa nakladá s peniazmi, ktoré boli od občanov vybrané, aby sa tieto v maximálnej miere použili na rozvoj a skvalitnenie poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Je neprípustné, aby štát zákonom nariadil povinné zdravotné poistenie a potom zveril tieto peniaze súkromným zdravotným poisťovňam, ktoré si v rámci prijatých zákonov môžu robiť vlastnú, takmer ľubovoľnú finančnú politiku.

Súkromné zdravotné poisťovne sú potrebné, ale na doplnkové zdravotné poistenie. Občan bude mať možnosť si vybrať podľa svojho uváženia, akú sumu a ktorú zdravotnú poisťovňu si vyberie. Takýto druh poistenia bude na báze dobrovoľného pripoistenia, a nie povinného poistenia.

3. Vytvoriť legislatívny mechanizmus spravodlivého rozdeľovania financií zo základného povinného zdravotného poistenia, a to:

– vypracovaním systému platby za diagnózu – Ministerstvo zdravotníctva SR sa bude podieľať na cenotvorbe v spolupráci so zdravotnou poisťovňou a stavovskými a profesnými organizáciami;

– financie musia mať stále na zreteli pacienta – musia ísť za pacientom, a nie bez pacienta do zdravotníckeho zariadenia s cieľom, aby si jednak občan mohol vybrať zdravotnícke zariadenie a jednak aby sa vytvorilo zdravé, ale pritom regulované konkurenčné prostredie, v ktorom tí, ktorí budú poskytovať lepšiu a kvalitnejšiu zdravotnú starostlivosť, budú lepšie odmeňovaní, čím sa vytvorí podmienky, aby naši odborníci neodchádzali za prácou do zahraničia.

4. V systéme zdravotného poistenia zmeniť princíp totálnej solidarity na princíp limitovanej solidarity.

Potreba odstúpenia od totálnej solidarity a prechodu na limitovanú solidaritu je daná zneužívaním časti obyvateľstva buď úmyselným sebapoškodzovaním, alebo nerešpektovaním liečby. Súčasná liečba drogovovo závislých ľudí sa pohybuje vo výške od 30 000 do 100 000 Sk na 1 pacienta, pričom opakovaná liečba stojí podstatne viac a pohybuje sa v šesťmiestnych číslach. Pretrvávanie tohto stavu u nás diskriminuje ľudí pravidelne celý život prispievajúcich do systému zdravotného poistenia. O túto čiastku sú ukracovaní pacienti. Pričom, bohužiaľ, neexistuje ani náznak zmeny prenosu tohto finančného bremena na tých, čo to spôsobili, vrátane dilerov drog.

5. Skvalitňovať a posilňovať kontrolu nad úrovňou poskytovania zdravotnej starostlivosti prostredníctvom úradu pre dohľad nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti, ako aj v spolupráci so stavovskými organizáciami a odbornými spoločnosťami.

6. Vyčleniť financie na preventívne programy s cieľom včasného vyhľadávania ochorení v počiatočnom štádiu. Včasná diagnostika zabezpečí rýchlejšiu a lacnejšiu liečbu, ale hlavným cieľom je skvalitniť a predĺžiť dĺžku života nášho obyvateľstva.

7. Vytvárať podmienky pre zdravú výživu obyvateľstva, ochranu životného prostredia. Zvyšovať vedomosť obyvateľstva o zdravom životnom štýle, životnom a pracovnom prostredí a ich dopade na zdravie človeka.

8. Zabezpečiť primerané odmeňovanie zdravotníckych pracovníkov.

9. Podporovať výučbu a ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov.

10. Formou vypísaných grantov zintenzívniť výskum v oblasti medicíny.

Desatoro v zdravotníctve

Slovenská republika musí mať svoju štátnu zdravotnú politiku pre zabezpečenie ochrany zdravia obyvateľstva s cieľom zlepšovania jeho zdravotného stavu a skvalitňovania dostupnej zdravotnej starostlivosti.

Na splnenie tohto cieľa sú potrebné kroky:

1. V zákone o štátnom rozpočte jasne definovať konštantu, ktorá bude slúžiť pre výpočet odvodu štátom plateného poistného (minimálna mzda, priemerná mzda), aby zdravotníctvo dostalo financie na úrovni 7 % HDP za postupného každoročného zvyšovania podielu HDP na financovaní zdravotníctva tak, aby sme v priebehu ďalšieho volebného obdobia dosiahli výšku takého percentuálneho podielu HDP na objeme financií pre zdravotníctvo ako v krajinách EÚ.

2. Legislatívne zabezpečiť, aby peniaze za povinné zdravotné poistenie spravovala jedna zdravotná poisťovňa so stopercentnou účasťou štátu.

3. Vypracovať systém platby za diagnózu. Ministerstvo zdravotníctva SR sa bude podieľať na cenotvorbe v spolupráci so zdravotnou poisťovňou a stavovskými a profesnými organizáciami.

4. V systéme zdravotného poistenia zmeniť princíp totálnej solidarity na princíp limitovanej solidarity. Potreba odstúpenia od totálnej solidarity a prechodu na limitovanú solidaritu je daná zneužívaním časti obyvateľstva buď úmyselným sebapoškodzovaním, alebo nerešpektovaním liečby, ako príklad uvediem: súčasná liečba drogovo závislých ľudí.

5. Skvalitňovať a posilňovať kontrolu nad úrovňou poskytovania zdravotnej starostlivosti cez úrad pre dohľad nad poskytovaním zdravotnej starostlivosti, ako aj v spolupráci so stavovskými organizáciami a odbornými spoločnosťami.

6. Vyčleniť financie na preventívne programy s cieľom včasného vyhľadávania ochorení v počiatočnom štádiu. Včasná diagnostika zabezpečí rýchlejšiu a lacnejšiu liečbu, ale hlavným cieľom je skvalitniť a predĺžiť dĺžku života nášho obyvateľstva.

7. Vytvárať podmienky pre zdravú výživu obyvateľstva, ochranu životného prostredia. Zvyšovať vedomosť obyvateľstva o zdravom životnom štýle, životnom a pracovnom prostredí a ich dopade na zdravie človeka.

8. Zabezpečiť primerané odmeňovanie zdravotníckych pracovníkov.

9. Podporovať výučbu a ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov.

10. Formou vypísaných grantov zintenzívniť výskum v oblasti medicíny.

VI. ŠKOLSTVO, VEDA, KULTÚRA a CIRKVI

Školstvo a veda

*„Bez vedy a vzdelávania
niet národa zachovania“*

Súčasný stav v oblasti vzdelávania a vedy

V podmienkach znalostnej spoločnosti sa stáva hlavnou zložkou národného bohatstva a zároveň rozhodujúcim zdrojom rastu slovenského hospodárstva ľudský kapitál, prejavujúci sa v jeho vzdelaní a kvalifikácii.

Napriek mimoriadnemu významu ľudských zdrojov v spoločnosti a ekonomike naše posledné vlády trestuhodne zanedbali vzdelávanie, čoho výsledkom je zdevastované a „podvyživené“ školstvo. Z rozličných medzinárodných porovnaní o vzdelaní, vrátane výročnej správy OECD o vzdelávaní, vyplýva, že slovenské školstvo výrazne zaostáva za ostatnými štátmi OECD, pričom vo výdavkoch na jedného študujúceho všetkých stupňov vzdelania sa nachádzame medzi poslednými. Tomu nasvedčuje aj jeden zo základných

ukazovateľov spomínanej správy: pokiaľ priemer výdavkov na vzdelanie OECD je 6,2 percenta HDP, na Slovensku je to 3,9 percenta HDP. V posledných rokoch došlo aj k podstatnému poklesu kvalitatívnej úrovne nášho vzdelávacieho systému od základných škôl až po školy vysoké.

Z analýzy súčasného stavu vzdelávania vyplýva, že doterajšie vlády zameriavali svoje „reformy“ v oblasti vzdelávania predovšetkým na vysoké školstvo, bez vedomej primeranej pozornosti predovšetkým základnému a strednému školstvu. To má za následok, že programová úroveň základného školstva poklesla, hoci v našom geopriestore mala vždy výbornú úroveň. Zo vzdelávacej sústavy sa očividne vytráca učňovské školstvo so svojimi tradičnými povolaniami a remeslami. Učitelia patria medzi najhoršie ohodnotené profesie na Slovensku, keďže ich *priemerná* mesačná mzda činí 14 224 Sk.

Slovenská národná strana si plne uvedomuje význam ľudského kapitálu, t. j. vzdelania a kvalifikovanosti ľudí, a preto sa už v tejto dekáde rozhodne pričíní o vytváranie nevyhnutných predpokladov na zabezpečenie rozvoja nášho školstva po kvalitatívnej i kvantitatívnej stránke. Keďže vysoko kvalifikované ľudské zdroje sú verejným statkom, budeme sa zasadzovať za to, aby pri ich príprave na seba prebral hlavnú úlohu štát.

Plnenie úloh v tejto oblasti vyžaduje perspektívnosť, preto v záujme nej vypracuje SNS stratégiu, spočívajúcu v nadväzujúcich legislatívnych, inštitucionálnych a odborných (profesionálnych) riešeniach.

S úrovňou vzdelávania je bezprostredne spojená úroveň vedy, ktorej výsledky pri správnej orientácii koncepcie, významne priamo úmerne ovplyvňujú ekonomickú prosperitu a životnú úroveň v Slovenskej republike. A aké miesto zastáva v tomto našom systéme veda?

Evidentne priepastné rozdiely existujú v úrovni vedy, výskumu a vývoja medzi Slovenskom a vyspelými štátmi, ako aj v porovnaní s priemerom EÚ. Jednou z rozhodujúcich príčin tohto stavu sú veľmi nízke výdavky na ne jednak zo strany štátu, jednak z podnikateľskej sféry, v dôsledku čoho sa nachádzame v tejto oblasti na poslednom mieste EÚ. Slovensko vynakladá na vedu a výskum 0,6 percenta HDP, kým priemer EÚ je 1,9 percenta HDP. V oblasti vedy chýba koncepcia, ktorá vychádza z jasne stanovenej dlhodobej prognózy „pozdvihnutia“ vedy na hodnotovú úroveň, ktorá jej v modernej spoločnosti nesporne patrí.

Základné tézy koncepcie stratégie

I.

V Z D E L Á V A N I E

Zásadným princípom programu SNS v oblasti vzdelávania je „bezplatné školstvo“ s akcentom na národnostný, kresťanský a sociálny princíp. Ak sme prijali tézu, že vzdelávanie je trvalou konštantou štátu, ktorá odráža jeho ekonomickú prosperitu a životnú úroveň jeho občanov, štát musí mať potom prioritný záujem primerane týmto hodnotám investovať do jeho kvality a úrovne. Vychádzajúc z tejto premisy, Slovenská národná strana pokladá v oblasti vzdelávania za rozhodujúce tieto tézy programu:

1. NA ÚROVNI ZÁKLADNÉHO ŠKOLSTVA:

a) pri koncipovaní stratégie na úrovni základného školstva je potrebné vychádzať z princípu, že základné školstvo je „vstupnou bránou“ do vzdelávacej sústavy a od jeho úrovne a kvality sa postupne odvíja úroveň a kvalita stredného, učňovského a vysokého školstva; preto je potrebné v úvode aplikácie strategických postupov v jej počiatočných fázach venovať viac legislatívnej, inštitucionálnej a profesionálnej aktivity základným školám, aby sa potom postupne a proporcionálne vyvážené mohla v ďalších štádiách venovať pozornosť celému systému vzdelávania,

b) v spolupráci so Združením miest a obcí Slovenska pripraviť legislatívne riešenia jeho spolufinancovania a materiálneho zabezpečenia štátom tak, aby boli dôstojným prostriedkom pre vzdelávanie najmladšej slovenskej generácie,

c) školský systém na základných školách musí byť demokratický, všetky základné školy musia byť z hľadiska svojho účelu pred štátom rovnocenné, bez akéhokoľvek spoločenského či finančného uprednostňovania na úkor ostatných, napr. cestou kumulácie štátnych zdrojov a platieb rodičov,

d) učebné programy v základných školách koncipovať tak, aby sa v nich premietla výchova k národnej hrdosti, ku kresťanským koreňom, k slovenskej identite a národnej kultúre; ovládanie štátneho jazyka je predpokladom nadobúdania odbornej kvalifikácie a uplatnenia v hospodárskej štruktúre Slovenska,

e) zlepšiť spoločenské, sociálne a ekonomické postavenie učiteľov, vrátane pracovného prostredia a pracovných podmienok; učiteľov štátnych škôl zaradiť do štátnej služby so štatútom štátneho zamestnanca so všetkými náležitosťami, ktoré im z tohto postavenia prináležia,

f) v spolupráci s rezortom práce, sociálnych vecí a rodiny venovať zvýšenú pozornosť materiálnemu zabezpečeniu škôl pre zdravotne postihnuté deti a potrebám špeciálnej pedagogiky pri ich výchove a vzdelávaní;

2. NA ÚROVNI STREDNÉHO A UČŇOVSKÉHO ŠKOLSTVA:

a) tak isto ako v stratégii základného školstva obrátiť väčšiu pozornosť stredným a učňovským školám, ako tomu bolo doteraz,

b) v spolupráci so Združením miest a obcí Slovenska pripraviť právne riešenia jeho spolufinancovania a materiálneho zabezpečenia štátom tak, aby boli dôstojným prostriedkom pre vzdelávanie mladej generácie,

c) osobitnú pozornosť venovať rekonštrukcii učňovského školstva na Slovensku so zameraním na tradičné povolania a remeslá a túto prednostne orientovať na potreby hospodárskej sféry; v spolupráci s vecne príslušnými rezortmi vybudovať pre ne optimálny učebný program,

d) učebné programy na stredných a učňovských školách koncipovať tak, aby sa

v nich premietla nielen výchova a úcta k vzdelaniu, ale aj k národnej hrdosti

a národnému povedomiu, kultúre a tradíciám,

e) zlepšiť spoločenské, sociálne a ekonomické postavenie učiteľov stredných a učňovských škôl, vrátane pracovného prostredia; učiteľov štátnych stredných a učňovských škôl zaradiť do štátnej služby so štatútom štátneho zamestnanca so všetkými náležitosťami, ktoré im z tohto postavenia prináležia,

e) v spolupráci s rezortom práce sociálnych vecí a rodiny zabezpečiť vzdelávanie pre telesne postihnutú a hendikepovanú dorastovú mládež tak, aby našla svoje dôstojné pracovné uplatnenie v reálnom živote,

f) vytvoriť systém na zapojenie učňovských a odborných škôl do dokonalej koncepcie rekvalifikácie pre nezamestnaných;

3. NA ÚROVNI VYSOKÉHO ŠKOLSTVA:

a) prehodnotiť súčasnú koncepciu vysokého školstva na Slovensku, vytvoriť dokonalý systém pre reálnu mobilitu študentov v rámci vysokých škôl, prehodnotiť kreditný systém a jeho diferencovaný prístup uplatnenia podľa charakteru odboru;

b) v tejto súvislosti novelizovať zákon o vysokých školách s cieľom vrátiť právnu subjektivitu fakultám s obmedzením pre zahraničné styky; takýmto spôsobom zrealizovať všeobecne prijatý princíp decentralizácie aj na vysokých školách; ďalej vytvoriť predpoklady pre konkrétne možnosti riešenia aktuálnych problémov – bližšie k odborom, ich konkrétnejšie prepojenia s praxou a z nej vyplývajúce zameranie na vedu a vzdelávanie;

c) neformálne porovnať reálnu opodstatnenosť a aktuálnosť profilov absolventov vysokých škôl a z nich vyplývajúcich učebných programov podľa odborov predovšetkým z pohľadu ich uplatnenia v praxi;

d) prehodnotiť kompetencie Akreditačnej komisie vo vzťahu k akreditácii vysokých škôl a ich súčasť, aby bola racionálnym článkom v systéme schvaľovania objektívnych kritérií ich činnosti tak v oblasti vzdelávania, ako aj kvalifikačného rastu pedagógov;

e) vytvoriť optimálne podmienky pre kvalifikačný rast mladých vedecko-pedagogických pracovníkov na vysokých školách;

f) vytvoriť väčšie konkurenčné prostredie vysokých škôl v odboroch, o ktorých štúdium je najväčší záujem zo strany uchádzačov aj podporou zriaďovania súkromných vysokých škôl; takýmto spôsobom dosiahnuť vyšší počet vysokoškolsky študujúcej mládeže s cieľom dosiahnuť štandard EÚ (v EÚ je priemer vysokoškolsky študujúcej mládeže okolo 38 percent, na Slovensku okolo 20 percent);

g) zásadne zvýšiť financovanie vysokých škôl, zásadne zvýšiť ohodnotenie vedecko-pedagogických pracovníkov na vysokých školách tak, aby sa mohli dôstojne venovať svojmu povolaniu bez sociálneho ohrozenia svojej rodiny a mohli vytvárať trvalé hodnoty v podobe kvalitnej vysokoškolskej výučby; vedecko-pedagogických pracovníkov štátnych vysokých škôl zaradiť do štátnej služby so štatútom štátneho zamestnanca so všetkými náležitosťami, ktoré im z tohto postavenia prináležia;

h) spoločne s rezortom práce, sociálnych vecí a rodiny pripraviť právne podmienky pre kvalifikačné podmienky uplatnenia absolventov vysokoškolského štúdia na Slovensku, na stupni bakalár (napr. v štátnej správe);

i) spoločne s rezortom práce a sociálnych vecí pripraviť právne a materiálne predpoklady ovplyvnenia nežiaduceho odlevu absolventov vysokoškolského štúdia do zahraničia s cieľom ich využitia pre Slovensko.

II.

I V E D A

1. SAMOSTATNÉ VEDECKÉ INŠTITÚCIE:

a) po „období temna“ pre rozvoj vedy, charakteristického rušením fungujúceho systému vedeckých inštitúcií na Slovensku, znovu zaviesť systém, ktorý zdôrazní pre štát a národ nenahraditeľnú potrebu existencie vedy a výskumu ako perspektívneho potenciálu poznania a rozvoja. Vedecké inštitúcie viac zapájať do vedeckovýskumných úloh, ktorých výstupy budú slúžiť pre rozvoj slovenského hospodárstva, nezameriavať sa len na výskum, ktorý sa financuje prostredníctvom grantov z EÚ. Vedecký výskum viac orientovať na podnikateľské subjekty v Slovenskej republike. Zo štátneho rozpočtu venovať postupne ročne na rozvoj vedy a výskumu minimálne 3,4 % HDP.

2. VEDECKÁ ČINNOSŤ NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH A ÚSTAVOCH:

a) vrátiť vysokým školám a ústavom ich vedecký a výskumný charakter, využiť vedecké kapacity a autority vysokých škôl pre potreby vedy a výskumu na Slovensku; túto nevyhnutnosť premietnuť nielen do novely zákona o vysokých školách, ale aj do reálneho života vysokých škôl vytvorením nového systému a kritérií hodnotenia vedecko-pedagogických pracovníkov;

b) nevyhnutne rekonštruovať SAV a jej ústavy; legislatívnou formou ustanoviť inštitucionálne, materiálne, obsahové a personálne podmienky jej fungovania tak, aby svojimi kapacitami dôsledne zabezpečila rozvoj vedy a výskumu na Slovensku, so zameraním na tie oblasti, ktoré sú z hľadiska nášho hospodárstva prioritné; v rozpočtovej kapitole „veda“ venovať SAV osobitnú časť;

c) vedecké výskumy na vysokých školách zameriavať vo väčšej miere na potreby podnikateľských subjektov v Slovenskej republike, získané financie za výstupy venovať na rozvoj vedy a výskumu na vysokých školách;

d) zvýšenú pozornosť venovať výchove mladej vedeckej generácie a ich spoločenskému ohodnoteniu s ohľadom na ich celospoločenský význam.

Dôležitým strategickým krokom v oblasti vzdelávania a vedy je aj návrh inštitucionálnej zmeny, ktorá spočíva v zriadení ministerstva pre vzdelávanie a vedu namiesto súčasného ministerstva školstva. Vychádzame z toho, že vzdelávanie je širším pojmom ako školstvo a obsahuje vo svojom predmete nielen školskú sústavu, ale celý vzdelávací systém s príslušnými komponentmi. Okrem toho vzhľadom na nevyhnutnosť zvýšenia akcentu na rozvoj vedy a výskumu, ako aj jeho strategického využitia pre rozvoj nášho hospodárstva je nevyhnutné túto potrebu vyjadriť aj inštitucionálne, t. j. názvom príslušného rezortu.

Kultúra a cirkvi

- kultúrou robíme politiku

Od roku 1989, resp. od obnovenia štátnej samostatnosti Slovenska, sa vo funkcii slovenského ministra kultúry vystriedalo viacero ministrov (L. Snopko, D. Slobodník, Ľ. Roman, I. Hudec, M. Kňažko, R. Chmel, F. Tóth, R. Chmel). Nezávisle od politického zafarbenia vládneho zoskupenia po roku 1993 Slovenská republika dosiaľ nemá spracovanú koncepciu kultúrnej politiky štátu, čo je pre malý štát ako Slovensko nielen zahanbujúce, ale znevýhodňujúce, ba škodiace. Na základe doterajších skúseností však možno konštatovať malý, až nulový záujem o riešenie problémov celej kultúry, chýba porozumenie vlád, chýba koncepcia organizovania kultúry na úrovni ministrov i ministerstiev.

Prepad verejných výdavkov na kultúru sa systematicky prehľbuje, čo má hrozivý, ba katastrofálny dopad na situáciu v slovenskej kultúre. Postavenie kultúry v slovenskej spoločnosti trvalo upadá a nezodpovedá jej tradičnému identifikačnému charakteru slovenskej spoločnosti. Objem prostriedkov, ktoré

štát vynakladá na kultúru, má za posledných desať rokov systematicky zostupnú tendenciu (v roku obnovenia štátnej samostatnosti 1993 cca 0,9 % HDP, v súčasnosti cca 0,6 % HDP, pričom EÚ odporúča/požaduje aspoň 1 % HDP.

Každý segment oblasti kultúry slovenského štátu trpí nedostatkom finančných prostriedkov na udržanie svojich základných funkcií v tej-ktorej oblasti a sťažuje sa na politický nezáujem chronické problémy riešiť, o absencii rozvojových programov ani nehovoriac.

Uznesenie odchádzajúcej vlády č. 1067 zo dňa 10. novembra 2004 za ciele svojej kultúrnej politiky určuje aj „vytvorenie prostredia umožňujúceho umeniu a kultúre byť nezávislým a dynamickým faktorom rozvoja občianskej spoločnosti a spolupodieľať sa na jej ekonomickom rozvoji“, pričom konštatuje, že „postavenie kultúry v slovenskej spoločnosti nie je v súčasnosti adekvátne funkciám, ktoré v nej plní“, ale ani výkonná, ani zákonodarná moc nepodnikli nič pre to, aby sa na kultúru neohľadilo výlučne cez prizmu ekonomickej efektivity a aby sa postavenie kultúry v rámci koalície politiky zmenilo k lepšiemu – aj parlament, aj vláda si neuvedomili všeobecne platnú skúsenosť, že usporiadaná a živá kultúra v konečnom dôsledku prispieva i k materiálnemu blahobytu krajiny a jeho obyvateľov.

Občania slovenského štátu sa právom pýtajú, ako sa mieni Slovensko uplatniť v Európskej únii medzi ostatnými kultúrnymi národmi, keď jeho vlády systematicky zanedbávajú, ba dokonca ignorujú vlastnú kultúru, keď spisovateľov, umelcov a kultúrnych tvorcov vyhánajú na perifériu spoločnosti a jedinou alternatívou slovenských umelcov na uplatnenie sa v spoločnosti je vzdať sa svojej profesie a hľadať si prácu v inom odvetví, neraz aj emigrovať do cudziny.

Politika slovenského ministerstva kultúry nie je politikou nepodporovania kultúry, ale plánovanou politikou deštrukcie kultúry, a to ako slovenskej národnej kultúry, tak aj kultúr niektorých národnostných menšín a etnických skupín.

Stačí spomenúť divokú, komercializáciu kultúrnych hodnôt v masovokomunikačných prostriedkoch, ktoré nešíria kultúru života zušľachťujúcu človeka, ale vulgárnu pakultúru, ba antikultúru alebo spôsob, akým sa „uplatňuje“ zákon o štátnom jazyku, alebo ako sa na úkor uprednostňovania kultúry národnostných menšín a etnických skupín nepodporujú Slováci v zahraničí..., či výpredaj nehnuteľného majetku tvoriaceho kľúčové kultúrne hodnoty Slovenska.

Zvrátiť tento likvidačný trend v záujme zachovania Slovákov ako národa je programom kultúrnej politiky Slovenskej národnej strany, pretože identifikačným znakom politickej individuality Slovenska a Slovákov v Európe je predovšetkým kultúra.

Kultúra je stmelujúci činiteľ národného spoločenstva.

SNS si je vedomá, že tento radikálny obrat môže dosiahnuť len v úzkej súčinnosti s domácimi i zahraničnými partnermi, pretože podpora rozvoja, ochrana a záchrana rôznorodosti pôvodných národných kultúrnych hodnôt je základnou prioritou politiky každého národného štátu v Európskej únii – EÚ, ktorá ako Európa národov musí rešpektovať, ochraňovať a podporovať kultúrnu individualitu a pestrosť svojich členských štátov.

EÚ musí byť v oblasti kultúry Európou národných kultúr.

SNS vyhlasuje právo na vlastnú národnú kultúru za základné, všeobecné a neodcudziteľné ľudské právo.

Kultúrou robíme politiku.

Je preto potrebné perspektívne dosiahnuť v štátnom rozpočte:

1 % HDP pre kultúru v roku 2007

1,5 % HDP pre kultúru v roku 2010

Pre SNS kultúra nie je len výrazom estetickéj umeleckej tvorivosti, ale aj kultúra jazyka, kultúra spolunažívania, medziľudských vzťahov, rešpektovanie životného prostredia a harmonický, integrálny rozvoj človeka ako ľudskej bytosti – kultúra života od počatia po hrob.

Kultúra jazyka vyžaduje striktné dodržiavanie právneho postavenia slovenčiny ako štátneho jazyka, s čím súvisí:

- uplatňovanie zákona o štátnom jazyku,
- výuka slovenčiny v školách,
- ovládanie štátneho jazyka všetkými občanmi SR,
- jazykový prejav: rešpektovanie spisovnej normy v médiách (televízie, rozhlas, tlačové orgány, internet), v školstve, súdnictve, v administratíve, ako aj v politickom živote.

Kultúra spolunažívania znamená predovšetkým humanizáciu medziľudských vzťahov, v ktorých sa musí odrážať:

- národná spolupatričnosť,
- úcta k spoluobčanom,
- rešpekt a ústretovosť voči núdznym,
- občianska vzájomnosť,
- humanizácia urbanizácie a architektúry, kultúra bytovej výstavby a bývania,
- záchrana a ochrana kultúrnych pamiatok nezávisle od druhu ich vlastníctva,
- estetická výchova na všetkých stupňoch školstva,
- estetická výchova v médiách,
- rešpekt života a prirodzeného životného prostredia.

Pre SNS podpora rozvoja, ochrany a záchranu slovenských kultúrnych hodnôt musí byť základnou prioritou kultúrnej politiky štátu.

Podľa politického videnia SNS štát podporuje *pluralitne* všetky druhy umenia (literárne, audiovizuálne a hudobné, divadelné, výtvarné) a citlivejšie reaguje a podnecuje historické a kultúrne vedomie spoločnosti, využívajúc ako prostriedky:

- grantový systém s nezávislými odbornými komisiami;
- podporu kultúrneho a osvetového diania vo všetkých regiónoch Slovenska i centrách zahraničných Slovákov;
- v súčinnosti s orgánmi vyšších územných celkov a miestnymi samosprávami napomáha vznik a existovanie centier kultúry v regiónoch (Trnava, Trenčín, Nitra, Banská Bystrica, Žilina, Prešov, Košice a v iných väčších mestách);
- systematické oceňovanie najvýznamnejších osobností kultúry a kultúrnych činov roka;
- zvláštnej podpory kultúrnych podujatí prepojených s cestovným ruchom;
- odborné podujatia vedeckého i kultúrneho charakteru, prehlbujúce poznanie a úctu ku slovenskej minulosti ako takej a podporujúce poznanie a úctu slovenských osobností minulosti a prítomnosti doma i vo svete;
- koordináciu a tvorbu kalendára kultúrnych podujatí, výročí a udalostí Slovenskej republiky a zahraničného Slovenska;
- morálneho a hodnotového nátlaku i ekonomické páky, ktorými podstatnejšie presadzuje národné, kultúrne, informačné a verejnoprávne programy v médiách tak, ako to určuje zákon, pričom principiálne odmieta ich komercializáciu;
- významné umelecké počiny, kultúrne programy a podujatia regionálneho, celoštátneho i medzinárodného významu, ktoré aj organizačne včas a rovnomerne po celý rok finančne napomáha.

Podľa politických zásad SNS štát má podporovať domácu kultúru nie preto, aby sa vytvárala štátna kultúra, ale aby umelci vytvárali kultúrne hodnoty, ktoré pomáhajú zušľachťovať slovenskú spoločnosť, a čelili tak kultúre smrti, braku, gýču a pakultúre, pričom štát, vyššie územné celky, mestá a obce majú rovnocenne podporovať tradičnú kultúru i kultúru súčasnú a podľa potrieb recipročne napomáhať i kultúry všetkých národností a etnických skupín.

VZŤAHY S CIRKVMAMI

Pre SNS veriaci i neveriaci sú rovnocenní občania štátu.

SNS oceňuje prínos kresťanských cirkví pre vývoj a záchranu slovenského národa, považuje harmonické vzťahy štátu s cirkvami a náboženskými spoločnosťami za kardinálne dôležité a zastáva programové stanovisko, podľa ktorého je prirodzené, že slobodný slovenský štát poskytuje plnú slobodu uznaným cirkvám a náboženským spoločnostiam a napomáha ich rozvoj pre spoločné blaho všetkých obyvateľov SR.

Spoluprácu medzi štátom a cirkvami treba harmonizovať, koordinovať a odtabuizovať, pretože v modernej spoločnosti nie je jednoduché určiť hranice vzájomných vzťahov.

Podľa politických cieľov SNS v týchto vzťahoch slovenský štát má:

- pestovať harmonické vzťahy so všetkými uznanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami;
- prispievať proporčne na ich činnosť;

- podporovať výuku náboženstva v školách v duchu znášanlivosti, porozumenia a vzájomnej úcty so zvláštnym zreteľom na pestovanie tých duchovných hodnôt, ktoré sú vlastné tradícii slovenského národa a európskych národov, tradícii vychádzajúcej z kresťanskej civilizácie latinsko-slovanskej [sv. Benedikt, sv. Cyril a sv. Metod] a potrebné pre jej zachovanie v slovenskom životnom priestore;
- považovať požiadavku odluky cirkví od štátu za historický i právny nezmysel v stredoeurópskom priestore, pričom sa nemá brániť vecnej diskusii o možnosti dať vzťahom medzi štátom a uznanými cirkvami a náboženskými spoločnosťami nové konkrétne podoby;
- prispievať k záchrane hnutelného i nehnuteľného majetku cirkví a náboženských spoločností tvoriaceho národné kultúrne dedičstvo Slovenska.

SNS očakáva lojálne aktivity cirkví a náboženských spoločností voči slovenskému štátu v prospech duchovného dobrobytu všetkých obyvateľov Slovenskej republiky.

KONKRÉTNÉ ÚLOHY

SNS bude požadovať:

- každý, kto v Slovenskej republike pôsobí alebo pracuje v štátnej a verejnej sfére, musí aktívne slovom i písmom ovládať štátny jazyk;
- zákon o zriadení Vysokej rady slovenského jazyka, poradného orgánu vlády SR pre všetky otázky týkajúce sa slovenčiny ako národného jazyka Slovákov a štátneho jazyka SR;
- reštrukturalizáciu financovania miestnej kultúry (knížnice, osвета) z fondov štátu, miestnej samosprávy a súkromných zdrojov;
- diferenciaciu DPH pre všetky segmenty kultúry, nulový variant pre tlačené slovo;
- daňové úľavy pre rozmach kultúry;
- podporu mecenášstva [sponzoringu];
- redefiníciu a aktualizáciu postavenia Matice slovenskej v slovenskej spoločnosti;
- redefiníciu postavenia spoločenskovedných ústavov Slovenskej akadémie vied v slovenskej spoločnosti;
- aktiváciu pasportizácie slovenského kultúrneho dedičstva zavlečeného do cudziny a nachádzajúceho sa v zahraničí;
- vznik Štátnej knižnice Slovenskej republiky racionálnou fúziou Slovenskej národnej knižnice v T. Sv. Martine a Univerzitnej knižnice v Bratislave;
- dokončenie budovy SND v nezastupiteľnom vlastníctve štátu;
- znovuzriadenie Slovenského historického ústavu v Ríme samostatným zákonom ako vedeckej inštitúcie Slovenskej republiky s vlastnou právnou subjektivitou pre systematický výskum prameňov k slovenským dejinám vo Vatikánskom tajnom archíve, Vatikánskej apoštolskej knižnici a iných verejných, cirkevných i súkromných archívoch a inštitúciách v Ríme;
- zriadenie Vedeckej spoločnosti pre zahraničných Slovákov ako štátnej ustanovizne Slovenskej republiky pre systematický výskum a dokumentáciu dejín slovenského vystaňhovalectva a slovenského politického exilu;
- zriadenie Múzea kresťanskej kultúry na Slovensku ako štátnej ustanovizne Slovenskej republiky pre mapovanie kresťanskej kultúry Slovákov;
- zriadenie Ústavu výtvarného umenia [Slovenský filmový ústav, Divadelný ústav, Hudobné centrum a Literárno-informačné centrum];
- doriešenie novej reprezentatívnej sídelnej budovy Slovenskej národnej galérie;
- zákon o postavení umelca;
- ciele podporu štátu pre kultúru národnostných menšín na Slovensku prostredníctvom obcí, miest a vyšších územných celkov;
- adresnú podporu zastúpenia slovenskej kultúry i kultúr národnostných menšín na medzinárodných podujatiach;
- kvalitnejšiu koordináciu kultúrnej a informačnej činnosti slovenských inštitúcií v zahraničí [MZV/kultúrne inštitúty, cestovný ruch, Úrad pre zahraničných Slovákov];

- udržiavanie, rozširovanie a napĺňanie bilaterálnych a multilaterálnych dohôd o výmenách kultúrnych hodnôt s okolitými štátmi, európskymi i ostatnými krajinami sveta;
- v rámci UNESCO intenzívnejšie presadzovať slovenské osobnosti do jeho kultúrneho kalendára a rozširovať počet slovenských pamiatok do jeho registra Pamäť sveta;
- navrhnuť Bratislavu/Košice na kandidatúru hlavných miest európskej kultúry;
- zvýšiť zákonný dohľad na verejnoprávne médiá (SRo, STV) pre ochranu plurality a kontrolu hospodárenia;
- zväziť podporu väčšej demokratizácie a plurality prostredníctvom finančnej podpory štátu ekonomicky slabým masovokomunikačným médiám, najmä novinám a časopisom;
- v súčinnosti s cirkvami a náboženskými spoločnosťami podporovať vznik slovenských pastoračných centier/misií pre Slovákov v zahraničí;
- sprísniť proces právneho uznávania ďalších cirkví a náboženských spoločností [ako prevencia a boj proti sektám, poistka proti importu terorizmu pod rúškom náboženstva].

VII. LEGISLATÍVA A VEREJNÁ SPRÁVA

Upevňovanie a rozvoj demokratického, právneho, sociálneho a národného štátu

1. Demokratický štát

SNS považuje štát a jeho riadne fungovanie za principiálnu spoločenskú hodnotu a nevyhnutný predpoklad na realizáciu národných záujmov. Preferujeme lojalitu k štátu a rešpektovanie jeho autority ako základnej občianskej povinnosti.

SNS chce štát demokratický. Demokraciu chápeme ako prostriedok na realizáciu základných spoločenských a národných hodnôt a zároveň ako jedinú možnú formu štátu a spôsob uplatňovania štátnej moci. Demokracia je dynamickou kategóriou, ktorá predstavuje špecifickú autonómiu jednotlivca, jeho slobodu a prirodzenú sociálnu rovnosť. Štátna moc je súčasťou procesu tvorby, výkonu a kontroly politiky a vytvára priestor pre slobodnú časť občanov na správe vecí verejných. Jej prostredníctvom chceme vytvárať rovnováhu vôle medzi všeobecným blahobytom s nevyhnutnou potrebou obmedzovania individuálnych a skupinových záujmov a na druhej strane právom jednotlivcov na uplatnenie slobody vôle a záruk jej transparentného dodržiavania.

Štát chápeme ako spoločenstvo slobodných, avšak vzájomne zodpovedných občanov. Iba prostredníctvom štátu možno zabezpečiť ľudskú dôstojnosť a realizáciu neodňateľných práv občanov, ktorí štát vytvorili. Z týchto dôvodov chceme taký štát, ktorý zaručuje uvedomelú spoluúčasť občanov na jeho rozvoji, a zároveň štát, v ktorom občania cítia zodpovednosť za jeho existenciu, formovanie a plnenie jeho úloh.

Štát si plní svoje funkcie. Jednou z nich je vytvárať podmienky pre verejné blaho a pre dôstojný život jednotlivých občanov. Nemôže tu však ísť o splnenie ľubovoľných nárokov. Je preto potrebné zvažovať nároky všetkých občanov pri zohľadňovaní celkového prospechu.

2. Právny štát

Slovensko nie je právny štát. Dokonalá delba moci v štáte na moc zákonodarnú, výkonnú a súdnu ako základ funkčnosti demokratického štátu po roku 1997 sa nezvyčajne narušila, a to tým, že moc výkonná postupne začala ovládať moc zákonodarnú, ako i moc súdnu. Výkonná moc, prezentovaná vládou SR, pre svoje udržanie robila a robí zásahy do moci zákonodarnej, reprezentovanej NR SR, a to tým, že v rozpore so základnými princípmi parlamentarizmu rozkladá samotný parlament, ako aj jeho zloženie. Parlament vychádza z demokratických parlamentných volieb v rámci súťaže politických strán, kde každá strana prezentuje svoj volebný program. Ak tej-ktorej strane volič uverí, má právo na to, aby ten, kto hlas voliča dostane (poslanec), do skončenia volebného obdobia plnil svoj volebný program. Ak tak neurobí, mal by mať volič právo takéhoto poslanca kontrolovať, ale i odvolať (imperatívny mandát). Terajší systém, keď vláda v snahe udržať si moc robí všetko pre to, aby si udržala parlamentnú väčšinu bez ohľadu na politickú príslušnosť poslancov, narúša princíp demokratického parlamentarizmu. Súčasná vláda sa nesnažila dodržať princíp demokratického parlamentarizmu a nemá preto záujem legislatívne upraviť volebný systém tak, aby sa takémuto stavu zabránilo, pretože jej tento stav vyhovuje.

SNS bude presadzovať zmenu volebného systému, kde zmena postoja poslanca bude mať za následok stratu mandátu. Poslanec musí byť zodpovedný svojim voličom. Títo majú nielen právo poslanca voliť, ale musia mať právo tohto kontrolovať a v prípade neplnenia si povinností voči voličom tohto i odvolať. Na dosiahnutie našich národných záujmov bude preto potrebné novelizovať Ústavu SR a prijať nové právne predpisy, ktoré budú slúžiť občanom, upevňovať ich právne, sociálne a národné postavenie s cieľom zvyšovania ich životnej úrovne.

Najmarkantnejšie sa tento stav prejavuje v ovládaní súdnej moci mocou výkonnou.

Po odstránení totalitného systému ešte za spoločnej ČSFR boli urobené základné kroky k tomu, aby právna úprava bola prispôsobená novému demokratickému vývoju. Išlo o úpravy hlavne trestného práva, súkromného (občianskeho a obchodného) a administratívneho (správneho) práva. Na prechodné obdobie boli prijaté tzv. veľké novely v oblasti týchto odvetví v priebehu rokov 1990 – 1992.

V rámci hmotného práva bol pripravený návrh paragrafovaného znenia Občianskeho zákonníka, do ktorého bol pojatý aj Obchodný zákonník. Rozpracovaný bol aj Občiansky súdny poriadok. K tomuto boli využité poznatky z tvorby obdobných kódexov, v tom čase pripravovaných a prijatých v Holandsku a v Kanade (provincia Quebec), ako aj nemeckého Občianskeho zákonníka. V jednotlivých úpravách bol braný ohľad aj na právo EÚ. Tieto prípravy boli vo veľmi pokročilom štádiu a voči ostatným posttotalitným štátom v značnom predstihu.

Novo nastúpená vláda v r. 1998 nemala záujem na pokračovaní týchto komisií a rekodifikáciu vrátila do jej počiatkov, vynaložila značné finančné prostriedky na rekodifikáciu a tá je dnes v štádiu prijatia zásad. V podstate platí dočasný, trocha upravený, ale predsa len Občiansky zákonník prijatý v čase rozvinutej socialistickej spoločnosti v r. 1964. A to sťažuje súdom riešenie sporov a spôsobuje súdne prieťahy v konaní.

SNS by s týmto stavom skoncovala. Obnovila by činnosť tých komisií, aby tieto rekodifikácie boli ukončené za pomoci tých, ktorých sa to najviac dotýka – justičných zložiek, advokátskej komory, prokuratúry a notárov tak, aby tieto boli prijaté a účinné, čo najskôr.

Chaos v legislatíve a tzv. nepriame novely zákonov (keď novela niektorého zákona sa dotýka iného zákona, ktorý priamo novelizovaný nie je), spôsobujú nepriehľadnosť prijímaných a menených zákonov a ich nepoužiteľnosť pri aplikácii na konkrétne riešenie súdnych sporov.

Jedine počítačová evidencia právnych informácií umožňuje aký taký prehľad, ale písomne vydávané Zbierky zákonov, ktoré jedine právne zabezpečujú právnu istotu správnosti, sú prakticky nepoužiteľné. Tento stav bol podrobený kritike aj medzinárodných orgánov.

SNS je za riadny legislatívny proces, tzv. nepriame novely v legislatíve je možné použiť len výnimočne a pokiaľ ide o zmenu kódexov alebo aj iných dôležitých zákonov, ich zmenu nepriamymi novelami je nutné vylúčiť.

SNS navrhuje obnoviť čakateľský stav sudcov tak, aby podľa praktických a teoretických schopností osvedčených skúškami mali právní čakatelia možnosť stať sa sudcami.

S odbornou prípravou nielen právnych čakateľov, ale aj sudcov všetkých stupňov súvisí sústavné zabezpečovanie ich ďalšieho odborného rastu. Výkonná moc reprezentovaná Ministerstvom spravodlivosti SR však túto prípravu náležite nezabezpečuje. Najnovšie bola vytvorená „Justičná akadémia“ v Pezinku, ktorá tieto úlohy dostatočne neplní. Jej činnosť spočíva v obstaraní nejakých prednášok, mnohokrát aj prednášateľmi nie z územia SR, ktoré nie sú prínosom v praktickej činnosti súdov, ide len o štatistické vykazovanie.

V záujme zlepšenia činnosti súdov je potrebná aj sústavná odborná príprava sudcov. Je preto nevyhnutné vrátiť sa k bývalým strediskovým školeniam a hlavnú úlohu v tomto by mali zohrávať najmä skúsení sudcovia.

Súčasný stav, keď na prácu súdnych úradníkov stačí mať ukončené bakalárske štúdium, je nevyhovujúci, terajší stav znemožňuje výmeny neschopných a morálne nespôsobilých sudcov za schopných právnych čakateľov. Na toto poukazujeme v tej súvislosti, že u všetkých profesií výkonu právnických povolání, či už ide o advokátov, prokurátorov, notárov i exekútorov, je zabezpečená výchova svojich nástupcov, a to z radov právnych čakateľov tak, aby po odbornej príprave a praktických skúsenostiach a znalostiach mohli vykonať zákonom predpísané skúšky za účelom výkonu príslušného povolania.

Zníženie nevybavených vecí treba docieľiť prechodným zvýšením počtu sudcov.

Aj terajší sudcovský stav je dehonestovaný totalitnými metódami siahajúcimi do 50-tych rokov, dokonca sudcovia vzájomne medzi sebou sú diskriminovaní. Ministerstvo spravodlivosti preferuje zriaďovanie akýchsi špeciálnych súdov a tí sudcovia (či prokurátori), ktorí sú do týchto špeciálnych súdov vybratí, požívajú enormné materiálne výhody. Ak v demokratickom štáte nie sú ani sudcovia

medzi sebou rovní a rozdiel je vytváraný inými ako odbornými a morálnymi kritériami, ide o neprípustnú diskrimináciu sudcov.

SNS chce tento problém riešiť tak, že špeciálne sudy treba ihneď zrušiť. Ich existenciou je narušený aj princíp rovnosti občanov, ktorý je zakotvený v ústave. Špeciálne sudy nemajú svoje opodstatnenie a sú prejavom dominancie politiky nad právom, čo je neprípustné.

Pre vybavovanie vecí, ktoré sa majú vybavovať v rámci všeobecných súdov a rozvrhu práce príslušného súdu, v prípade potreby budú zriadené osobitné senáty a tieto veci budú vybavovať.

Veľkej časti občanov sa odňala možnosť domáhať sa súdnej ochrany. Prijímaná legislatíva zabezpečuje plnú súdnu ochranu len pre bohaté, solventné vrstvy obyvateľov. Boli pokusy o zavedenie rôznych spôsobov riešenia sporov v mimosúdnom konaní. V podstate nič z toho sa neosvedčilo, pretože nešlo o nič nové (napr. rozhodcovské konanie). Počet neskončených sporov sa rapídne zvýšil a toho času už o tom nevydáva ani štatistiku ministerstvo spravodlivosti. Riešenie príjmov rozpočtu takýmto spôsobom je amorálne, pretože sa tým často zdaňuje ľudská bieda za účelom riešenia problémov štátu. Sústavným zvyšovaním súdnych poplatkov za konanie a iných výdavkov sa docielilo to, že veľa občanov na také poplatky nemá finančné prostriedky a vzťahy, ktoré bolo treba riešiť súdne, zostávajú neriešené obdobne a z dôvodov ako v 19. storočí. Napríklad za vydanie platobného rozkazu, teda riešenie vecí v zjednodušenej forme, treba zaplatiť poplatok v plnej výške a za odpor proti platobnému rozkazu tak isto, plnú sadzbu. V praxi to znamená, že za vybavenie vecí zjednodušenou formou treba zaplatiť dvojnásobok toho, čo by bolo zaplatené za návrh na začatie konania, keby sa nepoužila zjednodušená forma.

Pre podanie mimoriadneho dovolania na rozdiel od pôvodnej úpravy bola prijatá legislatívna úprava, že tento mimoriadny opravný prostriedok môže účastník podať v občianskoprávných a obchodných veciach len vtedy, keď suma, o ktorú sa súdi, dosahuje určitú výšku. Ustanovenie je výslovne diskriminačné, keď väčšiu časť obyvateľstva vylučuje z tejto ochrany.

Aj poplatky za advokátske služby sú neprímerane vysoké a rieši sa to tak, že sa vytvára akési poskytovanie bezplatnej právnej pomoci občanom, ktorí sú v núdzi. V skutočnosti sa tu otvoril priestor pre kadejakých právnych skrachovancov, ktorí túto pomoc poskytujú síce lacnejšie, ale v drvivej väčšine nekvalifikovane a s oveľa horším dopadom.

Základná zásada právneho štátu má byť taká legislatívna úprava, že možnosť súdnej ochrany sa poskytne v rovnakej miere všetkým občanom. Možnosť dovolať sa spravodlivosti nemôže byť závislá od množstva peňazí (spravodlivosť nemožno merať peniazmi). Túto úpravu stačí zmeniť na jej pôvodné znenie. Pokiaľ ide o návrh na vydanie platobného rozkazu, spoplatniť ho stačí polovičnou sadzbou a polovičnou sadzbou za podaný odpor. Pri dovolaní prípustnosť jeho podania neobmedzovať výškou sumy, ktorá je predmetom sporu a pod.

Zabezpečenie právnej pomoci a zastupovanie pred súdom zásadne ponechať advokátom, ktorí zľahčia súdne konanie, pričom je menší predpoklad súdnych prietahov a väčší predpoklad poskytnutia odbornej právnej pomoci. Zastupovanie osôb, vrátane finančného zabezpečenia za takú právnu pomoc, nemožno vyriešiť bez súčinnosti Advokátskej komory SR, ktorá túto činnosť bude záväzne vykonávať (tak je to napr. v Nemecku).

SNS chce v nasledujúcom volebnom období dosiahnuť to, aby boli zjednodušené, sprehľadnené a urobené právne zrozumiteľné zákonné úpravy daňového konania. Tiež v poplatkovej oblasti chce vytvoriť jednotnú právnu úpravu štátnych, miestnych a iných poplatkov a dať do právnej podoby kódexového typu. Je potrebné dosiahnuť zmenu daňového zaťaženia – zvýhodnenia fyzických osôb. Je potrebné konečne dosiahnuť princíp daňovej spravodlivosti. V rámci toho obnoví daň z dedičstva, prevodu a prechodu majetku (napr. nad 5 mil. Sk a pod.).

Na úseku trestného súdnictva je nevyhnutné prehodnotiť už vykonanú rekodifikáciu trestného poriadku a trestného zákona a rekodifikáciu ako takú úplne ukončiť.

Legislatívny zámer rekodifikácie trestného práva už vo svojej všeobecnej časti deklaruje, že návrh Trestného zákona a Trestného poriadku upúšťa od silne represívneho a kriminalizujúceho charakteru, ktorý je výsledkom doby ich vzniku a vychádza z ideového zámeru aplikácie mimo trestných prostriedkov ochrany práv a slobôd fyzických a právnických osôb, ochrany života, zdravia a majetku, ako aj ochrany demokratického štátneho a spoločenského zriadenia. Zdôrazňuje subsidiárnu úlohu trestného práva v spoločnosti. Žiaľ, treba konštatovať, že oba trestné kódexy, a to Trestný zákon, ale aj Trestný poriadok, sú v otázkach represie a prevencie nasmerované inak, ako bol deklarovaný legislatívny návrh, ktorý bol schválený vládou SR osobitným uznesením. Kriminalizácia a penalizácia sa prejavuje najmä vytváraním nových skutkových podstát, nových trestných činov, zvyšovaním sadziieb trestu odňatia slobody, ako i nemožnosťou aplikácie iného trestu ako trestu odňatia slobody. Vymýšľanie nových skutkových podstát pritom pôsobí nekoordinovane, akoby náhodne. Bolo by vhodnejšie mnohé skutkové podstaty riešiť mimosúdne, alebo prostredníctvom inštitútov občianskeho a obchodného práva.

Je pravda, že pod vplyvom kontradiktórnosti dôjde k preneseniu dokazovania na konanie pred súdom, čo bude znamenať vytvorenie nového modelu trestného konania. Je logické, že tým sa urýchli a skráti prípravné konanie, avšak predĺži sa konanie pred súdom, ktoré bude zložitejšie a náročnejšie v porovnaní s dnešným a to nielen z hľadiska personálneho, materiálneho, finančného, ale predovšetkým časového. Dôsledkom prenesenia dokazovania do štádia trestného konania pred súdom bude skutočnosť, že dôkazy, ktoré je potrebné vykonať bezprostredne po čine alebo v relatívne krátkej dobe po spáchaní činu, sa budú vykonávať až po podaní obžaloby, to znamená so značným časovým odstupom od udalosti. Tým sa zníži okruh využiteľných dôkazov a zníži sa aj ich dôkazná hodnota. V dôsledku čoho môže nastať dôkazná núdza.

Najefektívnejšou zárukou rýchleho procesu je zakotvenie lehôt v ustanoveniach Trestného poriadku. Určitý pozitívny posun tu nastal v rekonštrukcii, avšak nie dostatočný. Tiež samotná dĺžka väzby, ktorá je zakotvená v Trestnom poriadku, ani zďaleka nereflektuje európske požiadavky na rýchlosť konania. Väzba ako krajný zásah do základných ľudských práv môže trvať len nevyhnutnú dobu. Žiaľ, v praxi je to tak, že predlžovanie väzby slúži ako psychologický nátlak nielen na obvineného, ale aj na súd, ktorý vo veci rozhoduje.

SNS má eminentný záujem na tom, aby trestné zákonodarstvo zodpovedalo tradícii zákonodarstva, ktoré existovalo na našom území až do r. 1950. Na princípoch tohto zákonodarstva budeme stavať pri úplnej rekonštrukcii základných trestných noriem. Naším cieľom je, aby doba od spáchania protiprávneho konania až po výkon – realizáciu rozhodnutia, ktorým bol páchatel' potrestaný, bola čo najkratšia. Tiež je potrebné, aby trestné konanie bolo čo najefektívnejšie, najzrozumiteľnejšie a jednoznačné pre všetkých občanov pri zachovaní maximálnej hospodárnosti.

Bude potrebné vytvoriť nové inštitúty, a to napr. inštitút vyšetrojúceho sudcu, súkromného obžalobcu, súkromných obžalôb, štátneho zástupcu. V rámci tohto inštitucionálne riešiť vytvorenie štátneho zastupiteľstva namiesto prokuratúry, čo plne zodpovedá historickému vývoju, ktorý bol na území SR, tak ako sme už uviedli, do r. 1950. Profesionalizáciou armády už nie je opodstatnená ani existencia vojenského súdnictva. Inštitucionálne je možné, aby činnosť vojenských súdov bola nahradená vytvorením špecializovaných senátov vo všeobecnom súdnictve. Obdobne môže byť riešená otázka trestného súdnictva nad mládežou a pod.

V každom prípade treba vyriešiť umiestnenie NS SR. Budova, ktorá preň bola stavaná, bola mu odňatá a jej správa bola zverená Ministerstvu spravodlivosti SR. Najvyšší súd voči ministerstvu je v postavení nájomníka, a tým aj v priamej závislosti na inom subjekte. O akej nezávislosti najvyššieho orgánu súdnej moci tu možno hovoriť? Je to rarita nielen v rámci EÚ, ale v rámci demokratických štátov celého sveta.

3. Sociálny štát

Chceme sociálny štát, aby sme napĺňali také hodnoty, akými sú sloboda, solidarita a spravodlivosť. V sociálnej sfére si uskutočnenie slobody vyžaduje sociálnu spravodlivosť a úlohou politiky je zabráňovať núdzu. Slobodne rozvíjať osobnosť možno len za podmienky najspravodlivejšieho rozdelenia možnosti a statkov. Základným priestorom na realizáciu slobody je osobné vlastníctvo, vlastná zodpovednosť a spoluzodpovednosť. Výrazom nutnej solidarity je to, že sa spoločne chránime proti rizikám, ktorým by sa jednotlivec sám neubrnil. Sociálne istoty znamenajú pre človeka definovanú ochranu. Každý takto prispieva svojou prácou k tomu, že spoločenstvo môže stáť za ním. Jednotlivca nemožno zbaviť zodpovednosti za vlastný osud. Na druhej strane je však povinnosťou spoločnosti a štátu zmiernovať určité dôsledky vyplývajúce z prirodzenej nerovnosti spôsobenej výchovou, prostredím alebo rozdielnym stupňom poznania. Ak teda akceptujeme dôsledok prirodzenej nerovnosti – existenciu rozdielných spoločenských vrstiev a diferenciaciu skupinových záujmov – požadujeme zároveň solidárny vzájomný vzťah, aktívnu snahu a sociálnu dohodu zo strany podnikateľskej sféry, ako aj zo strany zamestnancov. Potrebnú sociálnu pomoc je však potrebné poskytovať diferencovane.

SNS podporuje celý rad opatrení a aktivít súvisiacich s realizáciou sociálneho štátu, a to formou realizácie verejných úloh, napr. korekciou a doplnením trhu, novým usporiadaním štátneho hospodárstva s primeranou mierou verejných investícií, akceptovaním tézy, že vlastníctvo môže byť trvalo udržateľné iba vtedy, keď je široko rozptýlené, alebo formou daňovej spravodlivosti, rozsiahlym poskytovaním sociálnych služieb, starostlivosťou o postihnutých, starších ľudí a pod. Vychádza z presvedčenia, že hospodárnosť, sloboda a humanita nie sú protikladom.

4. Národný štát

Chceme národný štát, pretože všetky národy sa usilujú o sebaujasnenie vytvorením štátu, ktorý je najvyššou formou národného života. Iba v štáte môže národ realizovať svoj základný záujem, ktorým je

zachovanie vlastnej existencie s osobitosťami, ktoré sú mu vlastné. Iba vo vlastnom štáte nemusí byť národ pod politickým alebo psychickým tlakom iného nadradeného národa. Národ, ktorý nedisponuje najúčinnjším prostriedkom na zabezpečenie svojej existencie a rozvoja, akým je politická moc reprezentovaná štátom, buď živorí, alebo zaniká. Chceme národný štát, ktorý nie je v rozpore s občianskou spoločnosťou. Odmietame všetky rasové, nacionalistické, či šovinistické ideológie, ktoré nadradujú jeden národ nad druhým. Chceme národný moderný štát, ktorý vytvára predpoklady pre slobodnú konkurenciu a súťaž s inými národmi, štát, ktorý vytvára predpoklady pre všestranný rozvoj svojich občanov, teda štát slobodne a legitímne formulujúci svoje životné a existenčné potreby v prospech všetkých. V tomto smere nám ide o nástroj na hľadanie, pomenúvanie a realizáciu takého súboru strategických požiadaviek občanov štátu, ktorý vyplýva z našej geografickej polohy, historických skúseností a zo vzťahu k iným mocenským centram. Rešpektujeme súčasné štádium civilizačného procesu, rast významu nadnárodných inštitúcií, koncepcie moderného poňatia ľudských práv, ktoré sa stávajú aktívnou súčasťou ľudskej kultúry. Sledujeme procesy nadradovania medzinárodného práva nad záujmy jednotlivých štátov a snahu o reguláciu medzinárodného politického správania pomocou zákonných noriem. Nechceme a nemôžeme vyčleňovať Slovensko z tých programov, ktoré prispeli k rozvoju mierového procesu a priniesli jednoznačne pozitíva v spolunažívaní národov. Zatiaľ však stále platí, že národné štáty vstupujú do medzinárodnej politiky ako najdôležitejšie inštitúcie. Nové tendencie v poňatí štátu ešte neznamenajú stratu národnej identity. Idea národného štátu je živá prakticky v celej Európe a máme na zreteli, že jej egoistické a mocenské zneužívanie môže viesť až ku krvavým konfliktom. Preto predkladáme ideu národného záujmu, ktorá je nesebecká, odmieta filozofiu nepriateľstva a smeruje iba k zabezpečeniu všeobecne rešpektovaných a akceptovaných hodnôt s cieľom zachovať fyzickú, politickú a kultúrnu identitu štátu vo vzťahu k iným štátom a životným záujmom občanov. Naš národ má plné právo koexistovať v stredoeurópskom priestore s okolitými národmi a slobodne si určovať ciele i potreby, chrániť svoje záujmy a všestrannú integritu. Vo vzťahu k nášmu národu odmietame skepsu, pesimizmus, zakomplexovanosť a nenávisť, nápadné pestovanie národného nihilizmu a propagačnú ofenzívu konzumnó-ekonomického a kultúrneho jednostranného svetoobčianstva.

Nechceme, aby politika deformovala ľudské osudy, a odmietame rozpor medzi humanitou, ľudskosťou, občianstvom a národným cítením a jeho realizáciou. Tieto hodnoty k sebe integrálne prináležia. Národy patria k ľudstvu a každé ohrozenie národa je ohrozením časti ľudstva.

5. MASOVOKOMUNIKAČNÉ PROSTRIEDKY AKO POLITICKÝ NÁSTROJ PRESADZOVANIA DEMOKRACIE

Jedným zo základných predpokladov demokracie a demokratickej organizácie štátu je systém slobodného, pravdivého a politicky nezávislého poskytovania informácií. Právo na skutočné, úplné a včasné informovanie je štandardným právom každého človeka žijúceho v demokratickom spoločenstve. Naplnenie tohto práva je akceptovateľným spôsobom šírenia pravdy prostredníctvom médií a tento princíp objektivity a morálky tvorí aj základ mediálnej politiky SNS.

Žiaľ, situácia v mediálnej oblasti je dnes na Slovensku uvedeným požiadavkám a právnym normám značne vzdialená. SNS preto v rámci zásad svojej mediálnej politiky bude prioritne presadzovať nasledovné.

- legislatívne nekompromisné zabezpečenie pravdivého, objektívneho a včasného poskytovania informácií v celej štruktúre médií na Slovensku,

- skvalitnenie činnosti a zvýšenie kompetencií mediálnych rád, vrátane podstatného rozšírenia ich možností pre radikálne sankcie voči médiám, ktoré nenapĺňajú zásady objektivity, pravdivosti a morálky poskytovania informácií,

- očistenie elektronických médií od nežiaducich javov, v prvom rade od niektorých aspektov prezentácie násilia, nevhodnej reklamy a niektorých ďalších programových typov, ktoré vo svojom dôsledku majú negatívny vplyv najmä na deti a mládež,

- navrátenie Slovenskej televízie do polohy národnej, kultúrnej, vzdelávacej a informačne objektívnej inštitúcie. Zároveň zrušenie koncesionárskych poplatkov a uzákonenie pevného percenta finančného zabezpečenia činnosti STV zo štátneho rozpočtu,

- podporovanie vlastníctva médií domácimi, slovenskými prevádzkovateľmi a sprísnenie legislatívnych podmienok prevádzkovania médií na Slovensku zahraničným vlastníkom.

Základom mediálnej politiky SNS je teda pozitívna ochrana slobody prejavu a informácií pri presnom a pravdivom pomenovaní javov spoločenskej reality. Právo verejnosti vedieť je podstatným aspektom politickej demokracie a nesmie byť politicky ani komerčne zneužívané.

Cieľom vládou presadzovanej reformy verejnej správy je doviest decentralizačný proces do samospráv. Z dlhodobého hľadiska ide o rozšírenie originálnych kompetencií prenesených na samosprávy miest a obcí. V tomto zmysle, vláda, politické strany a zainteresované inštitúcie hľadajú najvhodnejšie nástroje na zlepšenie funkčnosti a výkonnosti verejnej správy.

SNS pristupuje k obci ako k najstaršej verejnej organizácii, ktorá je jedným zo základných predpokladov rozvoja spoločnosti. Akceptuje významné postavenie samospráv v organizačnom usporiadaní štátu, nakoľko mestá a obce plnia primárne úlohy pri tvorbe potrebnej kvality života a rozvoji demokracie na miestnej úrovni. Rozvoj samospráv patrí preto k prioritám volebného programu SNS.

Reforma verejnej správy spojená aj s novým administratívnym a územným usporiadaním štátu bola po reforme politicko-spoločenského a ekonomického systému treťou najdôležitejšou reformou. Šírkou vzťahov, keď sa dotýka každého občana štátu od jeho narodenia, ide o reformu mimoriadne zložitú a zároveň dynamickú.

SNS zastáva názor, že reformu verejnej správy, keďže sa uplatňuje len relatívne krátke obdobie z titulu jej vysokej dynamiky treba najskôr zastabilizovať. Následne vypracovať model vecne, územne a personálne optimálneho orgánu štátnej správy a súbežne projekt optimálneho územia ako územno-správnej jednotky na výkon štátnej správy na 1. stupni (obcí).

SNS vychádza z toho, že reforma verejnej správy aj vinou politických tlakov nebola dobre pripravená, čo spôsobuje, že v mnohých smeroch nespĺnila očakávania, nepriblížila verejnú správu občanovi a nevytvorila z pozície územnej samosprávy optimálne predpoklady pre rozvoj obcí, miest a regiónov.

Napriek rozbehnutej decentralizácii – komunálnej reforme, otvorený zostáva systém financovania samospráv a ich činnosti: možnosť diferencovaného prístupu samospráv pri zabezpečení rozsahu a obsahu verejných statkov. V tomto zmysle aj východiská rozpočtu verejnej správy na roky 2007-2009, ktoré sú pripravené v súlade s Konvergenčným programom Slovenska na roky 2005-2010 počítajú len s miernou úpravou deficitu verejných financií v roku 2008: znížením deficitu verejného dlhu, tak aby Slovensko bolo pripravené na zavedenie eura v 2009.

Dekonzektráciou štátnej správy namiesto účelnej decentralizácie sa vytvoril stav, že aj pri relatívnom súhrnnom dostatku zdrojov fakticky sa stráca možnosť ich alokácie na riešenie konkrétnych problémov v jednotlivých obciach. To spôsobuje, že v obciach dochádza k zanedbávaniu (zvyčajne dlhodobému) údržby, ale aj rušeniu materských škôlok a jasí, škôl, zdravotných stredísk, zanedbávaniu údržby miestnej cestnej siete a podobne. Mnohé obce miesto možnosti spoločného združovania prostriedkov sú potom nútené riešiť situáciu pre nedostatok zdrojov zvyšovaním miestnych daní a poplatkov, čo sťažuje život obyvateľom a bráni aj rozvoju podnikania.

Decentralizácia, ale hlavne dekoncentrácia štátnej správy a prenesenie niektorých funkcií štátu na územnú samosprávu a obce nepriniesla ani zoštíhlenie a zefektívnenie verejnej správy. Naopak, počet pracovníkov verejnej správy narástol, kvalifikačná úroveň však poklesla. Je takmer výsmechom ak starostovia hlavne malých obcí, ktorí sú demokraticky volení, často bez príslušného vzdelania majú v celej šírke problémov vykonávať aj správne konanie za štátne orgány. Porušuje sa tu prinajmenšom princíp odbornosti a zodpovednosti za dodržovanie zákonov a zmiešava sa verejné a súkromné právo.

SNS pri ďalšom pokračovaní reformy verejnej správy bude presadzovať:

- vypracovanie modelu vecne, územne a personálne optimálneho orgánu štátnej správy na 1. stupni a aj na úrovni VÚC. Cieľom je vypracovať duálny model verejnej správy, kde územná samospráva, ale hlavne štátna správa by sa občanovi priblížila nie z pohľadu dekoncentrácie umiestnenia, ale výkonu.
- vypracovanie projektu optimálneho územia, ako územno-správnej jednotky na výkon štátnej správy v 1. stupni a VÚC a tak vytvoriť integrovaný model verejnej správy na Slovensku.
- v záujme posilnenia súdržnosti Slovenska a možnosti komplexného rozvoja regiónov v rámci projektu integrovaného modelu verejnej správy SNS bude presadzovať vytvorenie troch (maximálne päť) VÚC. Sleduje tým zároveň cieľ zefektívnenia, zoštíhlenia a zvýšenia odbornosti aparátu verejnej správy.
- vypracovanie zákona o financovaní kompetencií preneseného výkonu štátnej správy na územnú samosprávu. Cieľom je, aby územná samospráva sa podieľala 20-25 % na príjmoch celoštátnych daní s postupným priblížením sa k priemeru EÚ
- podporu informatizácie verejnej správy a tým odbúranie prebytočnej byrokracie.

- optimalizáciu kontroly výdavkov verejnej správy s dôrazom na príjmy zo štátneho rozpočtu a špecifikáciu ich smerovania.
- vypracovanie komplexného programu obnovy dediny a vidieka s cieľom zamedziť ich vyľudňovaniu a zlepšiť ich urbanizačnú a infraštruktúrnú prepojenosť .SNS v záujme uvedeného podporí aj rozvoj vidieckeho turizmu a rekreačných funkcií vidieka.
- podporu rozvoju miestnej kultúry a zachovania kultúrneho dedičstva.
- vypracovanie zákona o podpore športu v členení na športovú reprezentáciu a vrcholový šport a podporu masového športu cez samosprávu.
- zlepšenie riadenia školstva verejnou správou a možnosti tvorby jednotnej školskej a vzdelávacej politiky na území miest a obcí v rámci celého Slovenska

VIII. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A OCHRANA PRÍRODY

Každý obyvateľ Slovenskej republiky má právo na priaznivé životné prostredie. Napriek tomu súčasná vláda podceňuje význam životného prostredia v položkách štátneho rozpočtu, ktoré sa týkajú danej tematiky, a taktiež ku koфинancovaniu projektov z EÚ.

Vytváranie podmienok pre skutočné uplatnenie tohto práva v živote spoločnosti je podmienené schopnosťou štátu vytvárať zdroje pre realizáciu environmentálnej stratégie, vrátane legislatívy a zabezpečenia výkonu správy, kde štát v tomto smere nevenuje dostatočnú pozornosť problematike.

Slovenská republika prijala *Stratégiu, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky*, ktorá odzrkadľuje stav životného prostredia zo všetkých strán, vrátane návrhov riešení. Tento dlhodobý koncipovaný dokument však sám osebe nezabezpečuje väčší podiel získavania a toku finančných zdrojov do ochrany a tvorby životného prostredia, bez ktorých je táto stratégia iba súpisom prianí a želaní.

Oblasť životného prostredia je dlhodobou marginalizovaná, finančne poddimenzovaná a zaznávaná. O faktickom podceňovaní tejto problematiky svedčí skutočnosť, že aj výchova k životnému prostrediu v predškolských a školských zariadeniach nemá ucelenú koncepciu a podporu.

Napriek tomu záchrana, ochrana a tvorba životného prostredia musí byť financovaná najmä zo štátneho rozpočtu, z regionálnych a miestnych zdrojov tak, aby do roku 2010 sa získalo najmenej 90 miliárd Sk na investície do životného prostredia, a zároveň je potrebné dohliadať na rovnomerné pridelovanie prostriedkov z domácich a zahraničných fondov pre celú SR.

SNS bude podporovať všetky aktivity, ktoré povedú k zachovaniu ochrany prírody, životného prostredia a prírodných zdrojov v súlade s Ústavou SR a s ostatnými medzinárodnými dohovormi. Našou prioritou v tomto volebnom období bude najmä:

- dopracovanie *Stratégie zásad a priorít štátnej environmentálnej politiky* o ekonomické a legislatívne opatrenia, ktoré umožnia jej realizáciu v dlhšom časovom horizonte, prehodnotenie zónovania v CHKO, NPR a pod.;
- posilnenie právomocí rezortu ŽP pri riešení následkov ekologických a živelných katastrof;
- dobudovanie a stabilizácia statusu chránených území v Slovenskej republike v súlade s cieľom optimálneho využitia pre verejnosť a turistický ruch, zamedzenie presadzovania úzko rezortných pohľadov a alibizmu;
- aplikácia, realizácia a kontrola systému separácie a recyklácie druhotných surovín, podpora moderného spracovateľského priemyslu v danej oblasti, znižovanie ekologickej náročnosti priemyslu a množstva spaľovaných odpadov;
- dôsledná kontrola nakladania so všetkými druhmi odpadu (komunálny, priemyselný, toxický a pod.) absolútny zákaz dovozu odpadov zo zahraničia;
- vytvorenie podmienok na zvýšenie záujmu o využívanie alternatívnych zdrojov energie s orientáciou na využitie slnečnej, vodnej a veternej energie, biopalív, štiepok vrátane úspor energie, tieto podporovať vhodnou daňovou politikou, vrátane zníženia DPH, poskytnúť finančnú pomoc samosprávam obcí a domácnostiam pri nákupe tepelných jednotiek na biomasu, štiepku;
- legislatívne upravenie ochrany vôd vo veci čistenia potokov v NPR a CHKO;
- zvýhodňovanie občianskej výstavby a vybavenosti v centrách miest a obcí namiesto rozpínania sa do okolitej krajiny, sledovanie projektov priemyselných stavieb;

- zabezpečenie postupného dobudovania systému čističiek odpadových vôd a kanalizácií s ohľadom na priority chránených území a potrieb obyvateľstva v súlade s prijatými smernicami EÚ;
- iniciovanie vytvorenia a realizácie projektu aktivizácie mládeže a ostatných obyvateľov s cieľom posilniť environmentálne vedomie občanov SR a zapojiť ich do aktivít na záchranu, ochranu a tvorbu vlastného životného prostredia;
- orientovanie sa hlavne na prevenciu ochrany životného prostredia, a tým predchádzať negatívnym dopadom na životné prostredie;
- zavádzanie nových, resp. obnovu, technológií nezaťažujúcich životné prostredie do všetkých oblastí priemyselného a poľnohospodárskeho rozvoja Slovenska;
- prísna kontrola realizácie geneticky modifikovaných potravín na trhu SR, zvýšenie kontroly používania chemikálií pri výrobe potravín.

Voda, vzduch a pôda Slovenskej republiky musia byť čisté. Štát musí považovať za svoju povinnosť dbať na dodržiavanie zákonov o životnom prostredí a nekompromisne trvať na ich plnení.

IX. ĽUDSKÉ PRÁVA A PRÁVA NÁRODNOSTNÝCH MENŠÍN

Vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie sa nezačínajú a ani nekončia dejiny Slovenského národa. Slovenská národná strana sa ako najstaršia politická strana opiera aj v oblasti ľudských práv o bohaté historické skúsenosti zápasu slovenského národa o základné práva a hlási sa k dedičstvu a hodnotám západnej kresťanskej európskej civilizácie, ktorých súčasťou sú aj ľudské práva a slobody.

SNS v súlade s týmito hodnotami odmieta zneužívanie ľudských práv ako prostriedku politického nátlaku a je za ich garantovanie v súlade s demokratickými princípmi medzinárodného spoločenstva, medzinárodných zmlúv, akceptovaných kritérií a kontrolných mechanizmov.

SNS presadzuje v danej oblasti konsenzus, ktorý na jednej strane rešpektuje odlišné kultúrno-historické tradície národov, čiže aj slovenského národa, a na druhej strane zohľadňuje univerzálny charakter ľudských práv, kodifikovaný medzinárodnými dohovormi, čo zaručuje vyvážené rešpektovanie národného a občianskeho princípu.

SNS víta, že Slovenská republika je v súčasnom období signatárom najdôležitejších zmlúv medzinárodného spoločenstva v oblasti ľudských práv.

SNS považuje Ústavu Slovenskej republiky, Listinu základných ľudských práv a slobôd a medzinárodnoprávne dohovory o ľudských právach za zásadné nástroje ich garantovania, pritom existujúci špeciálny vnútroštátny legislatívny rámec u nás patrí v danej oblasti z celosvetového hľadiska k vysokému štandardu.

SNS uznáva, že k neodňateľným základným ľudským právam občana patria životné podmienky určované zásadami tolerancie, úcty, humanizmu, odmietania diskriminácie, nacionalizmu, rasizmu a xenofóbie s právom uchovávať svoju náboženskú, národnú a národnostnú identitu. K základným právam patrí ďalej právo na prácu, zdravotnú starostlivosť, sloboda svedomia, sloboda prejavu, možnosť podieľať sa na verejnom a politickom živote a slobodné združovanie zabezpečujúce ochranu sociálnych, náboženských a hospodárskych potrieb a neodcudziteľnosť práva na kultúrnu identitu národa.

SNS uznáva, že v súlade s Ústavou SR sú ľudské práva a slobody garantované všetkým občanom bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti, alebo etnickej skupine, majetok, rod, alebo iné postavenie.

SNS kriticky poukazuje na tie reformy vlády SR, ktoré majú záporný dopad na základné práva občanov Slovenska, ako je právo na lekársku starostlivosť, na prácu a právo na dôstojné životné podmienky.

SNS odmieta akúkoľvek diskrimináciu národných záujmov, práv jednotlivcov, alebo osôb patriacich k menšinovým spoločenstvám, vrátane národnostných a etnických menšín.

Plnohodnotné garantovanie a uplatňovanie ľudských práv ľubovoľnej národnostnej menšiny nemôže spôsobovať otvorené a skryté formy nacionalizmu, ani diskrimináciu tých občanov Slovenskej republiky, ktorí nie sú jej príslušníkmi.

SNS odmieta tendencie susednej Maďarskej republiky vykonávať politiku účelovej selekcie a prispôsobovania si štandardov ochrany práv národnostných menšín v prospech spochybňovania hraníc so

susednými štátmi, spochybňovania povojnového usporiadania Európy a administratívneho a štátnopolitického zjednocovania Maďarov v Karpatskej kotline.

SNS preto upozorňuje, že zneužívanie národnostnej politiky potvrdil aj nález Benátskej konferencie vo vzťahu k maďarskému zákonu o Maďaroch žijúcich v susedných krajinách, ktorý konštatoval neprípustnosť exteritoriality maďarského zákona a prvý raz v povojnovom období konštatoval právnu intervenciu vo vzťahu k susedným štátom.

SNS si je vedomá, že Strana maďarskej koalície, ktorá je členom súčasnej vládnej koalície, v plnej miere spolupracovala s vládou Maďarska na porušovaní právnych noriem SR pri aplikácii uvedeného zákona vo vzťahu k slovenským Maďarom.

SNS taktiež jednoznačne odmieta zneužívanie práv národnostných menšín Stranou maďarskej koalície na revíziu výsledkov druhej svetovej vojny tým, že požaduje spolu s vládou Maďarska zrušenie platnosti Benešových dekrétov.

SNS je odhodlaná bez škodlivých emócií, rozhodne, s vedomím si plnej zodpovednosti čeliť politickým tlakom šovinistických a revanšistických interpretácií práv národnostných menšín.

SNS bude pôsobiť v smere prijatia medzinárodného kódexu zabraňujúceho zneužívaniu problematiky národnostných menšín na separatistické a iredentistické ciele, ako aj na spochybňovanie povojnového usporiadania Európy.

SNS považuje za porušenie ochrany práv národnostných menšín v SR súčasný stav politicko-personálneho zabezpečenia výkonu štátnej politiky vo vzťahu k národnostným menšinám, ktorý je odovzdaný do výlučnej kompetencie Strany maďarskej koalície. Týmto postupom bola z vnútropolitického aj medzinárodného hľadiska vážne diskreditovaná národnostná politika SR.

SNS upozorňuje, že prostredníctvom svojej politickej strany a podpredsedu vlády pre ľudské práva a národnostné menšiny P. Csákyho etnickí Maďari obsadili straníckymi kádrami sekciu národnostných kultúr na Ministerstve kultúry SR a sekciu národnostného školstva na Ministerstve školstva SR a realizovali takmer 8 rokov politiku diskriminácie potrieb ostatných národnostných menšín v Slovenskej republike.

1. SNS v záujme vyváženého výkonu štátnej politiky vo vzťahu k všetkým menšinovým spoločnostiam, jazykovým a národnostným menšinám, bude podporovať zmenu koncepcie zabezpečovania kultúry národnostných menšín v rámci MK SR. Sekciu kultúry národnostných menšín navrhujeme pretransformovať na „Sekciu kultúry na národnostne zmiešaných územiach“. V súlade s normami EÚ sa tak utvoria podmienky zabraňujúce znevýhodnenia slovenského obyvateľstva v niektorých regiónoch národnostne zmiešaných oblastí Slovenska.

2. Na Ministerstve školstva SR príslušný útvar pre národnostné školstvo systémovou transformáciou prebudovať na „Sekciu školstva na národnostne zmiešaných územiach SR“.

3. Na ministerstve kultúry a ministerstve školstva zriadiť poradný orgán pre národnostné menšiny z predstaviteľov národnostných menšín, ale aj zástupcov slovenských organizácií pôsobiacich na národnostne zmiešanom území.

4. SNS súhlasí s činnosťou Rady vlády pre národnostné menšiny pri Úrade vlády SR, je však proti jej zneužívaniu na presadzovanie politických cieľov niektorej z politických strán založenej na etnickom princípe.

5. SNS navrhuje zriadiť útvar špecializovanej štátnej správy pre problematiku národnostných menšín na úrovni okresov, ktorá bude usmerňovať dodržiavanie ochrany práv občanov samosprávami miest a samosprávnych krajov.

6. SNS bude presadzovať odpolitizovanie podpory kultúry národnostných menšín a etnických skupín prehodnotením podpory zo štátneho rozpočtu tých spoločenských a kultúrnych podujatí, ktoré sú realizované v rámci politických podujatí a rôznych politických aktov.

7. SNS bude odporúčať prehodnotenie nedostatočnej podpory kultúry malých národnostných menšín, ktoré dostávajú malý objem finančných prostriedkov na udržiavanie vlastnej identity a na uspokojovanie kultúrnych potrieb.

8. SNS bude podporovať reštrukturalizáciu delegátov SR v medzinárodných monitorovacích skupinách EÚ, ktoré majú na starosti implementáciu dohovorov EÚ v podmienkach SR v oblasti ľudských práv a slobôd a práv národnostných menšín.

9. SNS sa bude usilovať o zvýšenie efektívnosti činnosti zmiešanej bilaterálnej Slovensko-maďarskej komisie a bude iniciovať aktualizáciu jej členov za slovenskú stranu.

10. SNS je presvedčená, že národnostné práva rómskeho etnika v Slovenskej republike sú garantované na úrovni štandardov medzinárodného spoločensva.

11. SNS považuje osobitnú pozornosť a dôsledné riešenie problémov Rómov v súlade s medzinárodnoprávnymi normami EÚ a príslušnou legislatívou Slovenskej republiky za opodstatnené.

Početné rómske etnikum na národnostne zmiešanom území južného Slovenska, ktoré sa hlási k maďarskej národnosti, je potrebné považovať za Maďarov žijúcich na Slovensku. Tým sa vylúči porušovanie ľudských práv a zabezpečí sa rešpektovanie individuálnej identifikácie s maďarskou národnosťou.

12. SNS presadzuje názor, že v záujme efektívnosti riešenia sociálnych problémov Rómov nie je prípustné redukovať tieto otázky na problémy národnostné ani rasové. Naopak, pripisovanie rasového pozadia sociálnej zaostalosti je jeden zo základných prejavov rasizmu. Z uvedených dôvodov sme proti pozitívnej diskriminácii rómskeho obyvateľstva v sociálnej oblasti.

Úspech riešenia vidíme v kreovaní účinných a systémových nástrojov sociálnej politiky štátu, ktoré je potrebné zefektívniť vo vzťahu ku všetkým sociálne slabým a chudobným obyvateľom Slovenskej republiky.

13. SNS bude iniciovať, aby činnosť Splnomocnenca vlády SR pre rómsku problematiku bola usmerňovaná cestou postupného riešenia problémových rómskych osád, ich zaostalosti a kriminality za pomoci početných rómskych občianskych združení a ich dobrovoľnej a dobročinnnej práce v prostredí osád.

X. ZAHRANIČNÁ POLITIKA, ARMÁDA, BEZPEČNOSŤ

Zahraničná politika a európska integrácia

PREAMBULA

Slovenská národná strana bola po roku 1989 jedinou reálnou politickou silou, ktorá sa vždy otvorene hlásila a podporovala štátnu samostatnosť Slovenska, ako nezávislej a zvrchovanej vlasti štátotvorného slovenského národa. Ako najstaršia politická strana Slovákov sa počas svojej 135-ročnej tradície vždy zasadzovala o ochranu záujmov moderného slovenského národa v srdci Európy. Aktívne sa podieľala na zrode štátnej suverenity a nezávislosti Slovenskej republiky a vďaka nezlomnému úsiliu a patriotizmu Slovenskej národnej strany sa v roku 1993 mohla začať písať novodobá história slovenskej zahraničnej politiky.

V období posledných ôsmich rokov však slovenská zahraničná politika zaznamenala mnohé závažné nedostatky. Za najväčší považuje Slovenská národná strana absenciu suverénnej zahranično-politickej vízie a jej presadzovania v súčasnej diplomacii na rôznych úrovniach medzinárodných vzťahov. Slovenská zahraničná politika plní často úlohu komparzu pri veľmocenských rošádach, pričom sa nedôstojne zrieka svojho poslania, ktorým je obhajoba štátnopolitických a národno-štátnych záujmov Slovenskej republiky.

Ďalším negatívnym javom v oblasti zahraničnej politiky, ktorý sa počas vládnutia súčasnej garnitúry prehýbil, je fatálny nedostatok profesionálnych diplomatov. Slovenskú diplomaciu na základe politických nominácií terajšej vlády zastupujú v zahraničí väčšinou ľudia, ktorí boli svojím konaním a presvedčením vždy proti slovenskej štátnosti, a ktorí aj po 13 rokoch nezávislosti poškodzujú záujmy Slovenska.

Národný záujem a zahraničné vzťahy

Zahraničná politika Slovenskej národnej strany vychádza z axiómy vnútornej politiky Slovenskej národnej strany, že „*štát nie je cieľ, ale prostriedok*“. Slovenská národná strana je presvedčená, že jedinou možnou budúcnosťou pre fungovanie Európskej únie sú silné a suverénne národné štáty, a nie umelo vytvárané a preferované zoskupenie európskych regiónov. Predstava Slovenskej národnej strany o zahraničnej politike ako politike suverénnej demokratickej Slovenskej republiky má nasledovné základné poslanie:

1. Zabezpečenie politickej, ekonomickej a kultúrnej identity Slovenskej republiky a štátotvorného slovenského národa.

2. Uchovanie zvrchovanosti slovenského územia a jeho územnej celistvosti, zabezpečenie vnútornej a vonkajšej bezpečnosti občanov Slovenskej republiky.

3. Zabezpečenie ekonomickej prosperity občanov Slovenskej republiky a uplatňovanie štátno-politického a národnoštátneho záujmu v medzinárodných vzťahoch.

4. Podpora suverénnej slovenskej zahraničnej politiky v medzinárodnom kontexte tak, aby sa Slovensko stalo dôveryhodným partnerom medzinárodných vzťahov.

Základné princípy naplňania zahraničnej politiky Slovenskej republiky v praxi:

Konzistencia

Aby bola slovenská zahraničná politika úspešná, musí byť názorovo konzistentná a v základných princípoch dobre čitateľná.

Flexibilita

Zároveň si musí ponechať dostatočný priestor na operatívne reakcie a prispôsobovanie sa aktuálnemu medzinárodnému politickému, ekonomickému a bezpečnostnému vývoju.

Pragmatickosť

V každej situácii musí slovenská diplomacia hľadať pragmatické východisko, ktoré je v súlade s národnými a štátnymi záujmami Slovenskej republiky.

Východiská zahraničnej politiky na obdobie 2006 – 2010

Slovenská národná strana bude presadzovať, aby zahraničná politika reprezentovala Slovenskú republiku ako aktívny subjekt medzinárodných vzťahov. Slovenská zahraničná politika vychádza z princípu rovnosti subjektov medzinárodného práva a dôsledne ho v diplomatickej praxi uplatňuje.

Základnými prioritami slovenskej zahraničnej politiky pre nasledovné volebné obdobie 2006 – 2010 je:

1. Vytvorenie a prijatie dlhodobej koncepcie – štátnej doktríny v oblasti zahraničnej politiky Slovenskej republiky

Vytvorenie a prijatie štátnej doktríny Slovenskej republiky predpokladá dlhodobá absencia koncepcnej zahraničnej politiky Slovenskej republiky, ako aj vyhlásenie Slovenskej národnej strany Národného programu, ktorý zverejnil predseda strany Ján Slota. Štátna doktrína definuje nemenné a nadčasové priority štátnopolitického a národnoštátneho záujmu Slovenskej republiky a štátotvorného slovenského národa v oblasti zahraničnej politiky štátu.

Slovenská národná strana pri tvorbe zahraničnopolitickej časti štátnej doktríny definuje zahraničnú politiku ako nástroj presadzovania štátnopolitických a národnoštátnych záujmov slovenského národa v rámci európskej a globálnej politiky. To znamená, že slovenská zahraničná politika sa musí riadiť základnou a trvalou definíciou, ktorou je presadzovanie a ochrana štátno-politických a národno-štátnych záujmov Slovenskej republiky a štátotvorného slovenského národa, a to v oblasti politickej, bezpečnostnej, ekonomickej, kultúrnej a sociálnej.

2. Strednodobá koncepcia zahraničnej politiky Slovenskej republiky do roku 2015 a jej dotvorenie

Strednodobá stratégia zahraničnej politiky Slovenskej republiky vychádza zo skutočnosti, že vstupom Slovenska do EÚ a NATO sa splnili ciele slovenskej zahraničnej politiky vytýčené v roku 1993. Slovenská republika sa identifikuje na základe zdieľaných hodnôt slobody, demokracie a dodržiavania ľudských práv ako súčasť civilizačného okruhu kresťanskej Európy. Slovenská národná strana bude presadzovať, aby zásadnými prioritami slovenskej zahraničnej politiky boli: (i) úcta ku kresťanským tradíciám a medzinárodnému právu, (ii) stabilita medzinárodného spoločenstva a mierová koexistencia zvrchovaných národov, (iii) posilňovanie demokracie, partnerstva, slobody, sociálnej spravodlivosti, stability a prosperity, (iv) presadzovanie základných ľudských práv a solidarity medzi národmi a zachovanie kresťanského ducha Európy.

Základnými a nemennými záujmami Slovenskej národnej strany vo vzťahu k zahraničnej politike štátu je zachovanie územnej celistvosti štátu, nemeniteľnosti hraníc, bezpečnosti občanov a vytvorenie optimálnych podmienok na trvalo udržateľný ekonomický, spoločenský, environmentálny a kultúrny rozvoj našej vlasti.

Strednodobá koncepcia zahraničnej politiky Slovenskej republiky sa zameriava na tieto dôležité celospoločenské faktory:

a) Vybudovanie systému, ktorý zabezpečí, že v diplomatických službách Slovenskej republiky budú pracovať profesionáli, a nie tzv. kariérni diplomati s komunistickou minulosťou bez vzťahu k slovenskému štátu. Legislatívne zakotvenie kritérií výberu profesionálnych zástupcov zahraničných misií Slovenskej republiky, a to na všetkých úsekoch jednotlivých zastupiteľstiev.

b) Poslanie slovenskej kultúry (duchovnej i materiálnej) pre zámery a ciele zahraničnej politiky, lebo zahraničná politika tento pilier štátnosti dodnes ignoruje. Slovenská národná strana je presvedčená, že národná kultúra je jedným zo základných atribútov identifikácie štátu aj smerom navonok. Špecifická slovenská kultúrna jedinečnosť môže účinne pôsobiť vo väzbe na aktivity v rámci politickej skupiny Únia za Európu národov Európskeho parlamentu.

c) Legislatívne a inštitucionálne doriešiť koncepciu v oblasti rozvoja organizovanej a systematickej spolupráce so slovenskou diasporou prostredníctvom funkčného Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí (zahraniční Slováci, slovenskí lobisti, ľudia spojení so Slovenskom prostredníctvom politických, ekonomických, sociálnych, kultúrnych a náboženských väzieb), v úzkej spolupráci s ďalšími vládnymi inštitúciami, najmä Ministerstvom zahraničných vecí Slovenskej republiky a Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky. Slovenská národná strana bude presadzovať novelu zákona č. 474/2005 Z. z. o Slovákoch žijúcich v zahraničí s cieľom prehodnotiť zrušenie preukazu zahraničného Slováka a jeho opätovné zavedenie.

d) Hospodárska dimenzia vonkajších vzťahov – rozvoj hospodárskych záujmov Slovenskej republiky – prostredníctvom cielených aktivít slovenskej diplomacie. Geopolitický status a hospodárske reality predurčujú ako potrebu Slovenskej republiky skoncentrovať úsilie svojich vonkajších vzťahov primárne na krajiny strednej a východnej Európy a Európskej únie. Posilnenie postavenia v rámci tohto priestoru je relevantné hlavne z pohľadu presadzovania hospodárskych záujmov štátu a ovplyvňovania budúceho vývoja EÚ. Slovenská národná strana bude presadzovať, aby štátna politika jednoznačne definovala koncepciu hospodárskej politiky štátu a kompetencií jednotlivých štátnych inštitúcií a orgánov tak, aby došlo k zvýšeniu efektívnosti, funkčnosti, stability a interaktibility štátnych inštitúcií a organizácií v oblasti vonkajších hospodárskych vzťahov, a to aj v nadväznosti na prácu slovenskej diplomacie.

Do tohto kontextu je možné zaradiť *nové iniciatívy slovenskej zahraničnej politiky*:

- aktivity smerujúce k postupnému rozšíreniu politického zoskupenia V4 o ďalšie štáty stredoeurópskeho regiónu a zjednotenie aktivít tohto zoskupenia s tzv. stredoeurópskou iniciatívou,
- decentralizáciu a delokalizáciu Európskych inštitúcií a organizácií do strednej a východnej Európy – konzekventne do Bratislavy, ako hlavného mesta Slovenskej republiky a nového, dynamicky sa rozvíjajúceho centra euroinštitúcií v geopolitickej oblasti strednej a východnej Európy,
- podporu iniciatívy švédskeho premiéra Görana Perssona, aby sa Bratislava stala hlavným mestom Európskej únie – výborná strategická poloha (stred Európy), nový demokratický štát – upevnenie demokratických systémov smerom na východ od tradičnej západnej geopolitickej línie, rozvoj ekonomiky Slovenska,
- zjednodušenie manažmentu európskych rozvojových fondov – zníženie nadmernej a nespravodlivej byrokracie v európskych inštitúciách,
- koncepčné a dlhodobé zviditeľnenie Slovenska na medzinárodnej scéne – mediálna a prezentačná dimenzia.

3.SLOVENSKÁ REPUBLIKA AKO ČLEN MEDZINÁRODNÝCH ORGANIZÁCIÍ

Slovenská republika je nestálym členom Bezpečnostnej rady Organizácie spojených národov (BR OSN) na obdobie rokov 2006 – 2007. Slovenská národná strana v tomto smere bude presadzovať, aby slovenská diplomacia využila túto možnosť na prezentáciu Slovenskej republiky na globálnom fóre ako moderného demokratického štátu, ktorý je založený na národnom, kresťanskom a sociálnom princípe.

Aktívnou účasťou v Bezpečnostnej rade OSN si Slovenská republika posilní svoj medzinárodný kredit. Slovenská národná strana bude presadzovať aktívnu participáciu Slovenskej republiky ako nestáleho člena Bezpečnostnej rady OSN a účasť na celkovej reforme Organizácie spojených národov.

Slovenská republika sa bude aktívne zapájať do práce v medzinárodných organizáciách, ktorých je plnoprávnym členom (OECD, OBSE, UNESCO, FAO, WTO, WHO, UNICEF, UNHCR a ďalšie), s cieľom upevňovania medzinárodnopolitických záruk našej suverenity, národnej identity, slobody a ekonomickej prosperity.

4. REGIONÁLNA ZODPOVEDNOSŤ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Slovenská republika sa bude naďalej aktívne angažovať v širšom regióne strednej a juhovýchodnej Európy, a to jednak samostatne, jednak v rámci skupiny štátov združených do tzv. Stredoeurópskej iniciatívy. Vo vzťahu k balkánskym štátom bude politika Slovenskej národnej strany naďalej podporovať ich prípravu na integráciu do európskych štruktúr, pričom osobitnú pozornosť bude slovenská strana klásť na vzťahy so slovanskými národmi v tomto regióne.

Slovenská národná strana sa zasadí o to, aby Slovenská republika pomohla pri riešení inštitucionalizovaného spolunažívania slovanského a albánskeho etnika v juhosrbskej provincii Kosovo. Slovenská národná strana podporuje výhradne také medzinárodné riešenie budúcnosti Kosova, ktoré v plnej miere zachová štátnu integritu Srbska, najmä s dôrazom na odvrátenie možnosti vytvorenia medzinárodného precedensu v prípade možného uplatnenia územných požiadaviek inými európskymi minoritami.

Osobitné vzťahy bude slovenská diplomacia rozvíjať s Rumunskou republikou a Bulharskou republikou, a to vzhľadom na veľký ekonomický potenciál týchto štátov a na skutočnosť, že obe krajiny sa v blízkom časovom horizonte stanú plnoprávnymi členmi Európskej únie.

5. SLOVENSÁ REPUBLIKA A BILATERÁLNE VZŤAHY

Slovenská republika po integrácii do euroatlantických štruktúr potrebuje určiť novú kvalitu bilaterálnych vzťahov v týchto skupinách:

a) vzťahy so susednými štátmi

Slovenská republika bude naďalej udržiavať a rozvíjať vysoký štandard vzájomných vzťahov s Českou republikou, ako najbližším a prirodzeným partnerom Slovenska. Veľkú dôležitosť prikladá zahraničná politika Slovenskej národnej strany udržaniu priateľských vzťahov so všetkými štátmi, ktoré susedia so Slovenskou republikou. Vo vzťahu k Maďarskej republike sa slovenská zahraničná politika musí usilovať o vyvážené a recipročné bilaterálne vzťahy.

b) vzťahy s členskými štátmi Európskej únie

Slovenská zahraničná politika sa bude usilovať o vytvorenie spoločnej politickej línie tzv. malých národov v rámci Európskej únie, ako aj v rámci kontinentálnej Európy, prevziať väčšiu mieru spoluzodpovednosti za vývoj v Európe a aktívne pôsobiť v rámci všetkých orgánov Európskej únie. Slovenská republika sa svojou zahraničnou politikou pokúsi o čiastočné prelomenie tradičných väzieb a geopolitických delení v rámci Európy (juh – sever, západ – východ, štáty Beneluxu, britské ostrovné štáty, škandinávске zoskupenie, pobaltské štáty, stredomorská oblasť, stredoeurópsky región, Balkán) a pokúsi sa formovať tzv. účelové spojenectvá s jednotlivými európskymi štátmi.

c) vzťahy s európskymi štátmi, ktoré nie sú členmi Európskej únie

Slovenská národná strana bude v rámci zahraničnej politiky rozvíjať štandardné a priateľské vzťahy so všetkými európskymi štátmi, ktoré nie sú členmi Európskej únie, s osobitným dôrazom na štáty združené v Európskej zóne voľného obchodu (EZVO).

d) nadštandardné a intenzívne vzťahy so štátmi slovanských národov

Slovenská národná strana v rámci zahraničnej politiky bude presadzovať koncepciu dlhodobej spolupráce štátov slovanských národov: Česká republika, Ruská federácia, Poľská republika, Slovinská republika, Chorvátska republika, Republika Srbsko a Čierna Hora, bývalá juhoslovanská republika Macedónsko, Bulharská republika, Ukrajina a Bieloruská republika.

Vznik iniciatívy na vytvorenie voľného politicko-ekonomického a kultúrneho zoskupenia štátov (napr. Liga arabských štátov, Liga afrických štátov a pod.), ako snahy o podporu stále nerealizovanej myšlienky slovanskej vzájomnosti a jej rozvoja v modernom ponímaní, rovnako ako snaha o vytvorenie kultúrneho ochranného „dáždnika“ vo vzťahu ku anglosaskej a moslimskej kultúre.

e) vzťahy so strategickými partnermi

Slovenská národná strana považuje za nevyhnutné, aby Slovenská republika udržiavala a rozvíjala štandardné vzťahy s týmito strategickými partnermi:

1. s Ruskou federáciou, ako najväčším slovanským štátom a svetovou politickou a ekonomickou veľmocou (stály člen BR OSN),

2. so Spojenými štátmi americkými, Veľkou Britániou a Francúzskom (stáli členovia BR OSN), Nemeckom, svetovými veľmocami,

3. s Čínskou ľudovou republikou, ako stálym členom BR OSN a silným politickým a ekonomickým partnerom,

4. s Japonskom – svetovou ekonomickou veľmocou,

5. s Indickou republikou, ako lídrom krajín tzv. Hnutia nezúčastnených, jadrovou veľmocou a protiváhou moslimskému svetu v strednej Ázii.

Tézy volebného programu Slovenskej národnej strany

- Slovenská republika ako spoľahlivý a pragmatický, nie však nekritický partner.
- Slovenská zahraničná politika je nástrojom presadzovania štátno-politických a národno-štátnych záujmov slovenského národa v rámci európskej a svetovej politiky.
- Slovenská diplomacia vytvorí podmienky pre dôstojnú prezentáciu slovenskej kultúry v zahraničí, uchová a rozvinie kultúrnu identitu slovenských enkláv v zahraničí.
- Slovenská zahraničná politika sa koncepcne zapojí do hospodárskej politiky štátu a vytvorí vhodné podmienky pre hospodársky, sociálny a kultúrny rozvoj Slovenska.
- Slovenská zahraničná politika sa bude dôsledne zasaďovať o decentralizáciu bruselskej eurobyrokracie a o presťahovanie niektorých významných európskych inštitúcií do Bratislavy, ako perspektívnej stredo európskej metropoly.
- Slovenská republika bude pôsobiť ako aktívny a reformný člen medzinárodných organizácií.
- Zahraničná politika Slovenskej republiky bude aktívne podporovať vznik politicko-ekonomického a kultúrneho zoskupenia štátov slovanských národov.
- Zahraničná politika Slovenskej republiky uchová dobré vzťahy so svojimi spojencami v medzinárodných vzťahoch a bude rozvíjať vzťahy s novými potenciálnymi

Bezpečnosť a obrana SR

*Múdri nech nás učia! Svätí nech sa za nás modlia!
Prezieraví nech nás vedú!*

Slovenská národná strana (ďalej len SNS), vychádzajúc z postavenia a významu obrany štátu vo verejnom sektore a z obrany štátu ako verejného statku zabezpečujúceho spoločne s celým systémom verejnej správy, políciou a justíciou oblasť spoločenských potrieb občanov SR, si je vedomá zodpovednosti za bezpečnosť, ochranu a obranu štátu, a preto má záujem byť spolutvorcom jeho bezpečného prostredia.

Za nosný cieľ bezpečnostného systému SR, ktorý je inštitucionálnym nástrojom bezpečnostnej politiky SR, považujeme zaručenie zvrchovanosti republiky, zachovanie vlastnej suverenity, územnej integrity, nenarušiteľnosti hraníc, bezpečnosť života, zdravia, materiálnych a duchovných hodnôt jej občanov, hospodársku prosperitu, spoločenskú stabilitu a medzinárodné uznanie.

Vychádzajúc z Ústavy Slovenskej republiky, legislatívy branného zákonodarstva, zo zásad bilaterálnej vojenskej spolupráce a platných medzinárodných zmlúv, je zrejmé, že Slovenská republika je dnes aktívnym činiteľom medzinárodného vojensko-politického i ekonomického fungovania sveta. Je členom dominantnej medzikontinentálnej vojensko-politickej štruktúry s celosvetovou pôsobnosťou, Severoatlantickej aliancie (NATO), ako aj rovnoprávnym členom Európskej únie (EÚ), čo jej umožňuje využívať výhody kolektívnej obrany dnes najvýkonnejších združených ozbrojených síl na našej planéte. Uvádzame to najmä preto, že pri samotnej integrácii Slovenskej republiky a jej armády do transatlantických a európskych politických a bezpečnostných štruktúr v období rokov 1994 – 1998 bola aj SNS. O tom, že to bolo úspešné obdobie, svedčil aj vysoký kredit Armády SR medzi občanmi a oceňovania zahraničných partnerov, čo sa dá dokumentovať rôznymi hodnoteniami a súhrnnými správami z tejto doby.

SNS sa stotožňuje s tým, že SR v rámci zapájania sa bývalých socialistických krajín do štruktúr NATO a EÚ nemohla zostať bokom od tohto diania. Sme predsa súčasťou Európy, chceme byť aj súčasťou jej kolektívnej obrany, avšak s rešpektovaním základných princípov, ktoré môžeme vyjadriť heslom „Človeče, pomôž si sám a potom Ti aj Boh pomôže“. Vieme o problémoch, ktoré sú v rámci NATO, napr. vzájomný vojnový konflikt jej dvoch členských štátov, Grécka a Turecka, či v rámci EÚ, ktorú očakáva veľmi zložitá obdoba kvôli neštandardným postojom niektorých členských štátov k Európskej ústave a k úlohe kresťanstva v nej, ako aj nevyhnutnosť vykonania jej celkovej reformy. Odvolávajú sa na historické skúsenosti sme toho názoru, že aj v takejto, zdanlivo neohrozujúcej situácii, akú členstvo SR v zmienených nadnárodných štruktúrach pre vlastnú bezpečnosť vytvára, je potrebné mať moderné, výkonné a pohotové ozbrojené sily, schopné primeranej samostatnej činnosti podľa potrieb národného velenia, pretože nie je možné s absolútnou dôverou spoliehať sa vo veciach národného záujmu len na spravodlivý a na dôvažok nezištný vplyv nadnárodných politických, vojenských, ekonomických, právnych či iných štruktúr. Takémuto stavu sveta je potrebné uspošobiť nielen budovanie ozbrojených síl (OS) republiky, ale aj vytváranie štátnych materiálových a energetických rezerv i armádnej logistiky.

Avšak žiaden štát sveta nemôže hovoriť o svojej reálnej suverenite, ak niektoré časti jednotlivých odvetví jeho verejného sektora, finančníctvo, ekonomiku, energetiku, komunikačné prostriedky, materiálne zdroje, kultúru a manažment informácií nekontrolovateľne ovládajú subjekty mimo dosah štátnej moci. Len vtedy, ak sú tieto entity pod účelovou kontrolou vlastného štátu, má zmysel budovať ďalší, krajný prostriedok obrany štátu, t. j. ozbrojené sily. Iba v prípade, ak existuje takýto reálny a úprimný politický zámer, má zmysel ďalej hovoriť o kvalitatívnych postojoch k národným ozbrojeným a bezpečnostným silám štátu. Ináč je všetko len rúskom odbornosti zakrývaný stav presadzovania cudzej ovládajúcej vôle na domácom území a zbytočné plytvanie národnými zdrojmi.

SNS v otázkach bezpečnosti, ochrany a obrany štátu vychádza zo skutočnosti, že rozpadom Varšavskej zmluvy a zánikom bipolárneho sveta sa znížilo nebezpečenstvo vzniku ozbrojeného konfliktu globálneho charakteru. Konštatuje, že najväčšie hrozby dnes môžu predstavovať rôzne modifikácie globalizačných, destabilizačných a proliferačných rizík, ako aj tzv. „asymetrické bezpečnostné hrozby“. Medzi globalizačné riziká, ktoré majú nevojenský charakter, zahrňame najmä organizovaný zločin, ohrozenie štátnej infraštruktúry, nezákonné obchody a toky financií, narušenie informačných a komunikačných systémov, rozsiahle živelné pohromy, havárie a epidémie súvisiace s ochranou občanov. Destabilizačné riziká môžu mať vojenský i nevojenský charakter, vyplývajú z mocenských, etnických, náboženských, kultúrnych i ekonomických záujmov a z nich plynúcich rozporov medzi štátnymi a neštátnymi subjektmi. Prerastajú hranice štátov a neraz prechádzajú do lokálnych ozbrojených konfliktov. Sú sprevádzané masovou a ilegálnou migráciou a bezohľadným uplatňovaním moderných možností terorizmu ako politického nástroja. Proliferačné riziká násilného presadzovania politických cieľov sa prejavujú snahou štátnych i neštátnych subjektov z tzv. problémových krajín získať a zneužiť nielen zbrane hromadného ničenia a prostriedky ich dopravy na cieľ, ale tiež vysoko rozvinuté prostriedky informačnej vojny a nelegálne zbrane.

SNS sa chce vo svojej politike pri riešení stavu v tejto oblasti zamerať na také cieľové prvky bezpečnostného systému, akými sú najmä obrana, vnútorná bezpečnosť a ochrana záujmov občana a národného štátu.

Základné problémy existujúcich OS a bezpečnostných zložiek vyžadujúce systémové riešenia:

1. Štát plní svoje registračné a bezpečnostné funkcie voči ochrane života, zdravia a majetku občana nedostatočne. Existuje neefektívny, systémovo roztrieštený stav monitorovania, vyhľadávania, zhromažďovania, vyhodnocovania, uchovania, distribúcie a využívania informácií získavaných bezpečnostnými zložkami štátu a ozbrojenými silami.

2. Absolútne počty profesionálnych príslušníkov v ozbrojených silách neustále, ale neodôvodniteľne, klesajú. Na jednej strane veľký, mediálne pretláčaný nábor vojakov, po ktorom nasleduje ekonomicky nákladná príprava budúceho vojenského profesionála. Na strane druhej už pripravení skúsení profesionáli odchádzajú z najbizarnejších dôvodov, neraz proti ich vôli, mimo služby. Bojové jednotky sú oproti zabezpečujúcim prvkom mylne, na škodu armáde, znevýhodňované. Početné stavy vojakov – bojovníkov, predstavujúcich reálnu výkonnú zložku armády, sú vinou neodborných politických tlakov podceňované a dnes už nepostačujúce na plnenie úloh stanovených legislatívou štátu. Avšak, čo je podivuhodný paradox, náklady na ozbrojené sily narastajú. Popri zefektívnení vynaložených finančných prostriedkov a vykonaní nápravných opatrení môže byť posilňujúcim alternatívnym riešením v tejto oblasti, a to bez nezmyselného zvyšovania finančných prostriedkov, domobrana. Ak sa však včas nezastaví rozpredaj zásob armádnych zbraní, munície a limitovanej bojovej techniky, nebude ju čím vyzbrojiť.

3. Zbraňové systémy, zbrane a bojová technika vyvážané z republiky sú až smiešne lacno predávané. Zato výzbroj, munícia či iné materiálové prostriedky pre potreby bezpečnosti a OS štátu nakupované sú nemiestne, bez ochrany štátneho záujmu predražované. Výsledkom takéhoto konania evokovaného vojensko-politickým manažmentom je zbavovanie republiky zbraní, munície, ale aj finančných prostriedkov.

4. Patríme medzi armády najhoršie pripravené na vedenie nočnej bojovej činnosti, čo je zapríčinené odborným podcenením možností kvalitného technického vybavenia a nekontrolovaným presadzovaním záujmov politicky podporovaných lobistických skupín.

5. Navigácia letectva do oblasti ničenia cieľa a späť na leteckú základňu je závislá na cudzej vôli a môže sa v minúte, na základe cudzieho politického rozhodnutia dostať mimo dosahu národného vplyvu.

6. Zabezpečenie tvorby a výcviku záloh na mobilizačné rozvinutie ozbrojených síl, ktoré ani v podmienkach plne profesionálnej armády nebudeme schopní vylúčiť zo strategických plánov obrany republiky, nezodpovedá obranným potrebám štátu.

SNS považuje za potrebné vo vybratých oblastiach tejto problematiky riešiť minimálne nasledovné úlohy:

I. Politická kontrola, oblasť práce s verejnosťou v OS a bezpečnostných zložkách štátu:

1. Podporiť a rozvinúť plnohodnotnú politickú kontrolu nad ozbrojenými silami a bezpečnostnými zložkami štátu so súčasným posilňovaním odbornej spôsobilosti ich príslušníkov.

2. Nepretržitou informačnou a vzdelávacou aktivitou, vysokou odbornosťou a kompetentným prístupom k problematike budovania obrany štátu, jeho ozbrojených síl a bezpečnostných zložiek získať bezkonkurenčnú dôveru národne orientovaného obyvateľstva, priebežne formovať národné povedomie v duchu kresťanských zásad a cyrilo-metodských tradícií a posilňovať vôľu národa k obrane svojho štátu.

3. Nedopustiť skreslené informovanie verejnosti o skutočnom stave bojovej spôsobilosti a výkonnosti ozbrojených síl SR formou divadelne aranžovaných ukážok a cielene zavádzajúcich propagačných kampaní, kde sa ukazuje, aké by ozbrojené sily mohli byť, nie aké naozaj sú. Hoci sa prezentuje opak. Tento postoj uplatniť aj voči vojenským zahraničným misiám, kde význam našich jednotiek zatiaľ nepredstavuje, okrem finančne nákladnej politickej demonštrácie slovenskej prítomnosti, žiadnu inú reálnu hodnotu.

4. V praxi preukázať odbornú úroveň a spôsobilosť dôsledne sa rozobrať v problematike obrany a bezpečnosti štátu v reálne daných zahraničnopolitických podmienkach. Cieľom je získať dôveru a rešpekt pri spolupráci na princípe rovný s rovným v zahraničných i domácich odborných kruhoch.

II. Vojenské umenie a tvorba doktrín:

1. Rozpracovať vojensko-teoretické predpoklady k potenciálnym politickým sporom, ktoré by museli byť riešené národnou ozbrojenou mocou, bez podpory i súhlasu aktuálnych politických spojencov. Pripraviť ozbrojené sily na riešenie každej možnej situácie s takou mimoriadnou rozhodnosťou, aby mohli byť v krátkej dobe vytvorené výhodné podmienky na diplomatické ukončenie sporu.

2. Na racionálnom národnom základe zjednotiť politické štátne a strategické rezortné prístupy, odborné bezpečnostné hodnotenia a príslušné kompetencie k aktuálnym hrozbám terorizmu všeobecne i cieľovo smerovaným proti SR, jej občanom a majetku zvlášť. Vybudovať adaptabilný systém prevencie a čelenia novodobým, v úvodnej časti prezentovaným, potenciálnym hrozbám.

3. Vychádzajúc zo skutočnej situácie vo svete a vlastných národných skúseností, zhodnotiť reálne hrozby informačnej vojny ako novodobého násilného prvku medzinárodnej politiky a jej vplyv na bezpečnosť a obranu štátu. Teoreticky rozpracovať a prakticky realizovať národnú stratégiu postupu voči hrozbám, ktoré predstavuje.

4. Sformovať a rozvinúť princípy národnej vojenskej stratégie a vojenského umenia.

III. Personálne zabezpečenie, vzdelávanie, výchova, zdravotníctvo a šport:

1. Profesionalizáciu ozbrojených síl posudzovať z pozície ekonomickej výhodnosti s ohľadom na odbornú náročnosť obsluhy moderných zbraní, zbraňových systémov a technických prostriedkov.

2. Zastaviť cielene a plánované minimalizovanie odborného vplyvu domácej vojenskej inteligencie a národného vojenského školstva na budovanie obrany štátu a štandardizovať jeho potrebu. Posilniť v ozbrojených silách vlastenectvo, rozvoj národnej vojenskej kultúry a zachovanie inštitucionálnej pamäti.

3. Zvýrazniť občiansku a vlasteneckú výchovnú funkciu príslušníkov ozbrojených síl a bezpečnostných zložiek štátu. Systémovo budovať bezpečnosť, ochranu a obranyschopnosť republiky tak, aby pojmy bezpečnosť občana a jeho ochrana, suverenita štátu, nedotknuteľnosť hraníc a územnej celistvosti mali svoj skutočne realizovaný obsah a neboli iba bezobsažnou a nepochopenou frázoou v ústach arogantného, ignorantského tiežpolitika.

4. Rozvinúť národné povedomie príslušníkov ozbrojených síl a bezpečnostných zložiek štátu, stabilizovať situáciu v oblasti ich sociálneho zabezpečenia bez ohľadu na služobný stav, zrealizovať ich možnosti pri zaobstarávaní bytu a tým posilniť aj ich dôveru v štát samotný.

5. Dať zdravotníctvu a športu v ozbrojených silách a bezpečnostných zložkách také miesto, aké si v suverénom štáte právom zasluhujú.

IV. Výzbroj, munícia, bojová technika a materiálne zabezpečenie:

1. Prvotným základom bojaschopnosti a výkonnosti každej armády sú aktuálne informácie, moderné, výkonné zbrane a bojová technika, primeraná munícia, národom podporovaní a národu oddaní, riadne vycvičení vojaci i odborne zdatný a k boju odhodlaný veliteľský zbor. Až potom nasleduje všetko ostatné, čo má síce tiež svoju v praxi nezastupiteľnú hodnotu, ale musí byť významovo zaradené tam, kam skutočne, bez propagačnej nadnesenosti, patrí. Je čas reálne zhodnotiť, koľko finančných prostriedkov štátu sa venuje prvotným základom a koľko iným hodnotám a urobiť nápravu.

2. Vytvoriť podmienky pre maximálne možné a výhodné využitie existujúcej domácej kapacity na výskum, vývoj, produkciu a údržbu moderných zbraní, munície a bojovej techniky.

3. Posilniť orientáciu na vybavenie a zásobovanie ozbrojených síl a bezpečnostných zložiek štátu ekonomicky dostupnou, na štandarde modernosti aktuálne udržiavanou, vysoko presnou muníciou, sofistikovanými zbraňovými a výcvikovými systémami, prieskumnou, detekčnou a vyhodnocovacou technikou. Optimalizovať špeciálne výrobné kapacity vo väzbe na nevyhnutné potreby ozbrojených síl.

4. Zastaviť a následne preskúmať pohlcovanie nehnuteľností a realitného majetku z pôsobnosti Ministerstva obrany SR a Ministerstva vnútra SR súkromnými subjektmi, bez ohľadu na skutočné potreby a záujmy obrany a bezpečnosti štátu, argumentujúc zdanlivou výhodnosťou takéhoto počínania, a urobiť žiaducu nápravu.

5. Zabezpečiť komplexné materiálové a energetické potreby moderného prístupu k obrane štátu a bezpečnosti jeho občanov.

V. Výcvik a príprava veliteľov a štábov:

1. Stratégiu, operačné umenie a taktiku, organizačné štruktúry ozbrojených síl, systém prípravy veliteľov, štábov aj základný, odborný i zdokonaľovací výcvik mužstva prispôbiť technologickej úrovni súčasnosti, zahraničnopolitickým i národným potrebám štátu a jeho ekonomickým možnostiam, ktoré treba využívať kompetentne, s prísnu účelnosťou a maximálnou efektívnosťou.

2. Už veliteľov nižších stupňov pripravovať na vyššiu úroveň akčnej samostatnosti a rozvinúť ich schopnosť komplexného posudzovania významu súvislostí úloh, objektov a dynamiky bojovej operácie.

3. Primerane možnostiam štátu formovať a definovať príčiny i ciele existencie, akčné úlohy, materiálne vybavenie a organizačné štruktúry letectva. Tomu prispôbiť a náležite usmerniť výcvik bojových a ostatných pilotov tak, aby hlavným kritériom merania ich pripravenosti bola spôsobilosť opakovane ničiť vzdušné aj pozemné ciele a splniť iné stanovené úlohy a nie iba počet nalietaných hodín.

4. Široko uplatniť možnosti sofistikovaných individuálnych, komplexných aj skupinových trénažerov a kybernetického modelovania bojovej činnosti a konfliktov všetkých stupňov vo výcviku jednotlivca, obsluhy a osádky i jednotky v špecifických podmienkach druhov vojsk s cieľom dosiahnuť vrcholové kvality vycvičenosti na úrovni veterána a stanoviť pravdepodobnosť vzniku následkov v definovanej situácii.

VI. Organizačné štruktúry:

1. Budovať ozbrojené sily zodpovedajúce ekonomickým možnostiam SR, priebežne zabezpečované kvalitným materiálom s najvyššou dostupnou technologickou úrovňou definovanej prítomnosti, spôsobilé naplniť štátne medzinárodné záväzky, splniť úlohy obrany SR a slúžiť jej záujmom. Ozbrojené sily schopné svojou výkonnosťou, neohrozenosťou a odolnosťou i taktickou pripravenosťou a operačným umením veliteľov všetkých stupňov preniesť bojovú činnosť na územie protivníka v každej situácii; spôsobiť mu také politické, vojenské, materiálne i morálne škody, ktoré prevýšia akékoľvek potenciálne zisky z nátlakovej akcie, či realizovanej agresie. Tým odstrániť ľubovoľného agresora ohrozujúceho naše národné záujmy od dosahovania svojich politických cieľov voči SR ozbrojenou mocou, či inou agresiou.

2. Ustanoviť štruktúry a vytvoriť integrovaný, účelovo diferencovaný štátny bezpečnostný systém informačného manažmentu na zvýšenie efektívnosti práce bezpečnostných zložiek, vymožitelnosti práva, posilnenie ochrany občana a jeho dôvery v autoritu štátu.

3. Nastoliť účelovo rovnovážny stav medzi výkonnými, na boj určenými a zabezpečujúcimi zložkami ozbrojených a bezpečnostných síl štátu.

4. Vnútorne štruktúry bojových jednotiek, útvarov a zväzkov komplexne zladiť s technickými možnosťami začlenených zbraňových systémov s cieľom vytvoriť podmienky na dosiahnutie maximálnosti využitia ich technických možností a optimalizovať tak bojovú výkonnosť celku. Následnou úpravou v odbornej legislatíve zakotviť úmerné normy stanovovania bojových a pracovných úloh.

5. Keďže početné stavy príslušníkov ozbrojených síl sú nedostatočné na plnenie úloh stanovených zákonom, zabezpečiť alternatívne riešenie sformovaním a vycvičením akčných jednotiek a útvarov ekonomicky nenáročnej z domácich zdrojov vyzbrojenej domobrany.

